

**museum
boijmans** **van
beuningen**

**jaarverslag
2019**

**museum van
boijmans beuningen**

Inhoud

Voorwoord

1	Educatie en publieksbegeleiding	6
2	Collectie en onderzoek Aanwinsten	16 28
3	Presentaties	40
4	Relatiebeheer en filantropie	54
5	Huisstichtingen	68
6	Marketing en communicatie	72
7	Conservatoren en uitgeverij	80
8	Bedrijfsvoering	86
9	Depot Boijmans Van Beuningen	92
10	Financieel verslag	102
11	Raad van Toezicht	114
12	English Foreword Facts & Figures	118 120

Bijlagen

- A Educatieve activiteiten en evenementen
- B Aanwinsten en uitgaande bruiklenen
- C Bibliotheek
- D Presentaties
- E Publicaties
- F Externe activiteiten en nevenfuncties
afdelingshoofden en wetenschappelijke staf
- G Personeel en organisatie

Tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*, foto Aad Hoogendoorn

Voorwoord

Het jaar 2019 stond elke dag in het teken van inpakken, uitzwaaien, plannen maken en opnieuw beginnen. Een jaar waarin het volledige museum ontruimd is, het publiek afscheid nam van een geliefd gebouw en alternatief programma in de stad, het land en in het buitenland tot stand kwam. Waarin werd gewerkt aan de toekomstige rol van het museum en intussen, in samenwerking met de gemeente en Stichting De Verre Bergen, het depot werd gerealiseerd. En ons volgende grote bouwproject, de renovatie en vernieuwing van het museum, in voorbereiding is. Een jaar waarin de organisatie van het museum zich schrap zette en in omvang afnam, vooral in de beveiliging en operationele afdelingen, en de eigen inkomsten halveerden. Waarin het museum zichzelf onder de loep nam en voluit in transit ging. Een jaar, verre van saai, dat aan het begin staat van een nieuwe periode van bloei van het museum dat in de zomer van 2019 zijn honderdzeventigste verjaardag vierde.

Ondanks alle dynamiek wijzigde veel ook niet: de kern van het museale bedrijf, dat draait om kennis en de zorg voor de collecties, en het overdragen van onze passie voor kunst, draaide zoals het hoort. Mooie tentoonstellingen met veel publiek, natuurlijk Bauhaus, maar ook de hommage aan Co Westerik. De tentoonstellingen bij de Buren, mogelijk gemaakt door Stichting Droom en Daad, openden een voor een. Er werd een zeer spectaculaire aankoop gedaan, een schilderij uit 1947 van surrealist Leonora Carrington, met steun van landelijke fondsen en bevriende stichtingen. De collectie werd aangevuld met aankopen uit de middelen van de BankGiro Loterij en met prachtige aanwinsten en

geschenken van particulieren. In de stad kwam het programma Boijmans in de Klas tot stand, naar hartenlust uitgevoerd op tal van scholen. Als elk ander jaar is het museum door een grote kring van vrienden en begunstigers actief gesteund. De media en het publiek volgden alle gebeurtenissen op de voet. En er veranderde niets aan onze ambitie om een mooi museum voor de toekomst in het museumpark te ontwikkelen. De gemeente zet er, samen met het museum, zijn schouders onder.

Natuurlijk wordt het museum gemist maar Depot Boijmans Van Beuningen nadert zijn voltooiing en brengt het museum spoedig – eind september 2020 kunt u al een eerste blik binnen werpen – terug naar het Museumpark en in direct contact met het publiek. Het begin van een terugkeer naar een podium dat vaste grond onder de voeten, identiteit en smoel verleent aan een organisatie die nu op plekken elders in de weer is. Anders dan voorheen is het feit dat het museum sinds afgelopen zomer twee directeuren kent, die samen een collegiaal bestuur vormen. Wij danken u voor alle steun en niet aflatende belangstelling. De nieuwe toekomst, met een vernieuwd ensemble aan gebouwen en een nieuwe rol, in de stad en de wereld, straalt ons tegemoet.

Sjarel Ex
Ina Klaassen

Directie Museum Boijmans Van Beuningen

Educatie en publieksbegeleiding

Hoofd: Yoeri Meessen (vanaf 1 juli)

- Eerste schooljaar Boijmans in de Klas volledig volgeboekt
- 17.678 deelnemers aan educatieve activiteiten *Pure Rubens* en *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*
- Alle collectiepresentaties online digitaal toegankelijk in 360°-tours
- Robothondjes Kate en Buddy begeleiden kinderen langs kunstwerken
- Oplevering Erasmus QI Crowd Control-model voor het nieuwe depot

Na de sluiting zorgt het museum ervoor dat de collectie zichtbaar, bekend en levendig blijft onder scholieren en dat geen enkel kind in Rotterdam op hoeft te groeien zonder kennismaking met de collectie. Voordat de kunstwerken in 2021 toegankelijk zijn in Depot Boijmans Van Beuningen, trekt een deel van de collectie langs Rotterdamse scholen in steeds een andere samenstelling onder de noemer Boijmans in de Klas. Vanaf het schooljaar 2019-2020 komen de kunstwerken, museumdocenten en art handlers op bezoek in de klas. Een primeur voor Rotterdam en de Nederlandse museumwereld. Het project wordt zeer lovend ontvangen en het eerste schooljaar is al in december geheel volgeboekt. Het museum is in beweging, wat ook zijn weerklank vindt in de cross-over programmering.

Rondom de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld* is een uitgebreid programma ontwikkeld. Er vindt een tweejarig onderzoeks- en ontwikkelingstraject, onderdeel van het Europese project Dancing Museums, plaats om nieuwe manieren van interactie met publiek te onderzoeken. Op 19 juni opent het museum bij uitzondering nog eenmaal de deuren voor de Avondvierdaagse Delfshaven. Ruim 1.500 kinderen wandelen via de binnenplaats door de entree en de tuin van het museum. Online zet het museum in 2019 de deuren wagenwijd open. Om een digital-first publiek aan te spreken worden innovatieve vormen voor een online kunstervaring en cultuur-educatie ontwikkeld. Zo zijn de museumzalen gedigitaliseerd en online toegankelijk gemaakt met 360°-tours. De tentoonstellingen *De collectie als tijdmachine* en *De collectie vormgeving* zijn online te bezoeken. Ook de online collectie is verder verrijkt. De gehele collectie van het museum bestaat uit meer dan 151.000 objecten. Hiervan staan er nu bijna 45.000 online.

De afdeling Educatie en publieksbegeleiding bestaat uit acht medewerkers in vaste dienst (5 fte), aangevuld met tijdelijke projectmedewerkers en een team van 22 freelance museumdocenten, onder wie twee rondleiders in gebarentaal en vier cultuurcoaches, en daarnaast 22 vrijwilligers. Tot juni is Cathy Jacob, tevens hoofd Presentaties, waarnemend hoofd van de afdeling. Per 1 juli start Yoeri Meessen als hoofd Educatie en publieksbegeleiding.

Onderwijs

Primair onderwijs

Tussen 1 januari en de sluiting op 26 mei bezoeken 3.201 leerlingen uit het primair

onderwijs het museum. In juni worden de nieuw ontworpen lessen voor het project Boijmans in de Klas, waaronder 'Beesten van Boijmans', 'Babels bouwen' en 'Op reis: de Nederlandse 17de eeuw', getest in samenwerking met basisschool De Globetrotter op Katendrecht. Van september tot en met december komt het Boijmans in de Klas-team bij veertig klassen in het primair onderwijs over de vloer en maken meer dan negenhonderd leerlingen kennis met de collectie. Sinds 2009 zijn op diverse scholen in Rotterdam cultuurcoaches van Museum Boijmans Van Beuningen werkzaam. De klassen krijgen het hele jaar door wekelijks les en bezoeken in 2019 twee keer het museum. De cultuurcoach verbindt het museum, diens collecties en de wereld van kunst en cultuur met de belevingswereld van de kinderen. In 2019 werken de cultuurcoaches met de Mariaschool en de Openbare Montessori Basisschool De Clipper.

Voortgezet onderwijs

4.154 leerlingen uit het voortgezet onderwijs bezoeken het museum tot aan de sluiting. Hiervan komen 1.031 leerlingen onder leiding van 237 begeleiders en docenten voor de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus*. In de periode januari tot en met september wordt op verschillende middelbare scholen proefgedraaid met Boijmans in de Klas-lessen. De samspraak met docenten en leerlingen is tekenend voor de ontwikkeling van het onderwijsaanbod van het museum. De pilots vinden onder meer plaats op het Wolfert Tweetalig, het Scala College en op het Montfort College. De lessen worden gegeven in de klas door een ervaren museumdocent. De leerlingen bekijken de meegebrachte collectiestukken en iedere les bevat activerende elementen. In het kader van de Nationale Museumweek ontwikkelt het museum samen met De

Theatherhavo/vwo een Pop-Up Museum in de school, samengesteld door dertien havoleerlingen. Dit tijdelijke museum op locatie bestaat uit een ruime keuze uit de collectie van het museum, die op allerlei manieren in een deel van de school wordt geëxposeerd. Het Pop-Up Museum opent zijn deuren in april en is een week te bezichtigen voor leerlingen en andere belangstellenden. In november werkt het museum samen met het Emmauscollege aan een lesprogramma op maat naar aanleiding van Boijmans in de Klas.

Mbo, hbo en wo

Meer dan vijfhonderd mbo-studenten volgen dit jaar het programma 'Van KIJKEN naar ZIEN', ontwikkeld in samenwerking met uitgever Codename Future. Tijdens dit programma worden studenten aan de hand van opdrachten uitgedaagd kritischer te kijken en woorden te vinden voor wat ze zien om vervolgens hierover met elkaar in gesprek te gaan. Daarnaast gaat in september het nieuwe lesprogramma Community of Practice van start, ontwikkeld in samenwerking met ROC Zadkine en acht andere culturele instellingen. Mbo-studenten van diverse beroepsopleidingen en niveaus werken gedurende zes maanden aan beroepsoriëntatieopdrachten binnen de deelnemende culturele instellingen. Dertien studenten nemen deel aan dit intensieve proefproject. Bij de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus* wordt samengewerkt met de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag. Het curriculum van de KABK is in veel opzichten geïnspireerd door Bauhaus. Vierdejaarsstudenten Interieurarchitectuur en Meubelontwerpen laten zich inspireren door de Vorkurs en Bauhausfeesten. Met *Body Space Movement*, een eigentijdse interactieve installatie en parade, laten de studenten bezoekers kennismaken

Ruim 1.500 kinderen wandelen door het museum tijdens de Avondvierdaagse Delfshaven, foto Fred Ernst

Mbo-studenten nemen deel aan de interactieve museumles 'Van KIJKEN naar ZIEN', foto Fred Ernst

Kunstwerken gaan langs bij Rotterdamse scholen tijdens het programma Boijmans in de Klas, foto Fred Ernst

Kinderen van basisschool De Globetrotter tijdens de Boijmans in de Klas-les 'Op reis: de Nederlandse 17de eeuw', foto Fred Ernst

met de ontwerpprincipes van Bauhaus. Op een vijftal locaties waaronder het Centraal Station van Rotterdam en de Centrale Bibliotheek Rotterdam duikt dit bijzondere initiatief op. Bijna zeshonderd studenten nemen deel aan het project 'De kunst van het kijken', dat in samenwerking met Erasmus MC is ontwikkeld. Tijdens dit programma werken medische studenten aan beeldanalyse, patroon- en emotieherkenning aan de hand van kunst. Dit jaar vinden de lessen in aangepaste versie doorgang op locatie bij Erasmus MC in de Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Mensbeelden: Kracht & Kwetsbaarheid*.

Daarnaast ontstaat in 2019 een samenwerking met het vak *Interiors Buildings Cities* binnen de minor *Spaces of Display* aan de Technische Universiteit Delft. Bouwkunde-studenten bedenken een ontwerp voor een pop-uptentoonstelling en ontwerpen Boijmans in de Klas-presentatiemodellen. Tot en met 13 februari 2020 zijn de verschillende ontwerpen te bezichtigen in de Pop-up expositie *Boijmans: a new chapter* op de faculteit Bouwkunde.

Activiteiten

Programma's

Met het activiteitenprogramma wordt een divers publiek bediend. Terugkerende activiteiten zijn onder meer 'Pak een stoeltje met', 'Boijmans Backstage' en 'Mindful in Boijmans', maar er worden ook regelmatig familiedagen georganiseerd en een 'Boijmans Club-kinderworkshop'. Dit jaar komen ruim 17.500 mensen af op de educatieve activiteiten, evenementen en rondleidingen. Daarnaast blijft het museum veel gezinnen en kinderen trekken.

Cross-over

Het jaar begint goed met een intensief cross-overprogramma, dat wil zeggen in samenwerking tussen meerdere kunstdisciplines, bij *Pure Rubens*. Muzikanten, Spoken Word-kunstenaars en dansers laten zich inspireren door het werk van Peter Paul Rubens en creëren met hun interpretaties bijzondere momenten in de tentoonstelling. In het kader van de presentatie *nederland ⇄ bauhaus* wordt bovendien een bijzondere yogales georganiseerd in samenwerking met Yogaground. De les vindt plaats in de zogenaamde Vorkurs-ruimte van de expositie en sluit inhoudelijk goed aan op de originele startcursus, de 'Vorkurs', van het Bauhaus, waar ademhalings- en lichaams oefeningen onderdeel van uitmaakten.

Voor het Europese onderzoeksproject *Dancing Museums* doet choreograaf Ingrid Berger Myhre, verbonden aan Dansateliers, in samenwerking met andere choreografen twee jaar lang onderzoek in Museum Boijmans Van Beuningen. Myhre onderzoekt welke gewoontes bepalen hoe we ons door een museum bewegen en hoe deze gewoontes beïnvloeden wat we wel en niet zien. Door deelname aan *Dancing Museums* wil het museum de kruisbestuiving stimuleren tussen dans en beeldende kunst.

Rondleidingen

Het museum ontvangt meer dan vierduizend bezoekers in groepsverband onder begeleiding van Boijmans museumdocenten. Deze rondleiders zijn door de afdeling en de conservatoren geïnformeerd over tentoongestelde kunstwerken, de achtergronden hiervan en het bijpassende actueel wetenschappelijk onderzoek. Met het oog op de langdurige sluiting van het museum is de poule freelance rondleiders dit jaar noodgedwongen teruggebracht.

Naast reguliere programma's en rondleidingen worden in het kader van de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus* ook lezingen op locaties in de stad georganiseerd. De reeks 'Pioniers in Rotterdam' komt tot stand in samenwerking met UrbanGuides en doet zes bijzondere architectuurlocaties aan. Met lezingen en rondleidingen op locatie illustreert deze reeks het verband tussen Rotterdam en het Bauhaus.

Toegankelijkheidsprogramma's

In 2019 zijn diverse toegankelijkheidsprogramma's georganiseerd om iedereen te kunnen verwelkomen in het museum. Mensen met een zintuiglijke beperking kunnen de speciaal ontwikkelde rondleidingen 'Ongehoord Boijmans' en 'Ongezien Boijmans' volgen. Bovendien biedt het programma 'Onvergetelijk Boijmans' mensen met dementie en hun mantelzorgers de mogelijkheid om samen naar kunst te kijken in een ontspannen en positieve sfeer. Voor het programma 'Ongezien Boijmans' ziet het museum nog een andere mogelijkheid. Nederland kent zogeheten Oogcafés, een ontmoetingsplaats waar blinden en slechtzienden eens per maand samenkomen om over bepaalde onderwerpen te praten. Op de vraag of zij open staan voor een invulling over kunst, wordt enthousiast gereageerd. Vanaf het najaar van 2019 reist het museum langs de verschillende Oogcafés in Nederland.

Met het sluiten van het museumgebouw spant de organisatie zich in om de opgedane kennis over toegankelijkheidsprogramma's in te zetten bij de buurmusea in Rotterdam. Dit kan rekenen op veel enthousiasme van collega's. Op uitnodiging van het museum stelt Elvera van Leeuwen van stichting Ogen en Oren te kort een programmavoorstel op om deze initiatieven verder te ontwikkelen tot een stedelijk platform voor toegankelijkheidsprogramma's.

Bijzondere samenwerkingen

De kersttraditie 'Rondom de boom' wordt in 2019 in aangepaste vorm voortgezet. Dit jaar niet op de binnenplaats van het museum, maar met kunstdienst *Tussen Kunst en Kerst* die op 18 december plaatsvindt in de Pauluskerk. Na afloop wordt door Stichting Wereldvrouwen een hapje en een drankje verzorgd. Het resultaat is een hartverwarmende, inspirerende avond.

Zie voor een volledig overzicht van de activiteiten bijlage A.

Publieksbegeleiding

Tentoonstellingen

De tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld* heeft een uitgebreide publieksbegeleiding. Zo is de introductieruimte, vernoemd naar de Vorkurs, een integraal onderdeel van het tentoonstellingsontwerp. Hier maken zij kennis met de basisprincipes van het Bauhaus. Er is een app ontwikkeld in de vorm van een interactieve plattegrond om, via een uitleen-iPad, tijdens het bezoek te raadplegen voor extra informatie, achterliggende verhalen en onderlinge verbanden. Onder honderd bezoekers is een publieksonderzoek verricht, met positieve resultaten. Zo is de interactieve plattegrond door 56% van de bezoekers gebruikt. 71,7% van de bezoekers vindt de Vorkurs interessant of zeer interessant. De tentoonstelling wordt positief gewaardeerd met een 8,2. Bij de tentoonstelling *Als de luiken sluiten*, een selectie hoogtepunten van de vijftiende tot de eenentwintigste eeuw, zijn samen met het Boijmans Kinderbestuur en Go Wonder twee robothondjes ontwikkeld. Kinderen kunnen rondlopen met de knuffelhondjes Kate en Buddy op hun arm. Door de hondjes over de kop of de rug te aaien kunnen de

Gabriella (l) en Mette (r) van het Boijmans Kinderbestuur met een van de robothondjes, foto Aad Hoogendoorn

Leerlingen van de Theaterhavo/vwo tijdens de inrichting van het Pop-Up Museum, foto Fred Ernst

Bezoekers in de 'Vorkurs', de introductieruimte van de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*, foto Aad Hoogendoorn

Performance tijdens het Bauhausfest bij de opening van de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*, foto Aad Hoogendoorn

kinderen kiezen waar ze meer over willen weten. De reacties zijn zeer positief, met een rapportcijfer van een 8,9.

Online publieksbegeleiding

De afdeling heeft het voortouw genomen in de ontwikkeling van een digitale strategie door het opstellen van richtlijnen voor het hele museum. Nieuw is een online 360°-tour van de collectiepresentatie in het oude museumgebouw, gelinkt aan de objectpagina's van de online collectie. In samenwerking met Brigitte Jansen is een onderzoek gestart naar art mediation in de digitale tentoonstellingsruimte.

Ook is er onderzoek verricht naar meer innovatieve vormen van online kunstbeleving en digitale vormen van kennisdeling. In het kader van de grootschalige videotransfer is geïnterviewd hoe musea wereldwijd omgaan met hun YouTube-kanalen. Er is een aantal verkennende gesprekken gevoerd met digitale bureaus en experts op het gebied van *artificial intelligence*. Ook innovatieve vormen van digitale archivering zijn hierbij een punt van aandacht geweest.

Publieksbegeleiding

Depot Boijmans Van Beuningen

In 2019 is in samenwerking met Erasmus Q-Intelligence een eerste versie van het Crowd Control-model voor het nieuwe depot opgeleverd. Naar aanleiding van het onderzoek worden diverse geplande functies in het depot aangepast en verbeterd. De onderzoeksresultaten worden verwerkt in het dit jaar gestarte project Publieksbegeleiding en Wayfinding Depot. Verder heeft het museum de opdracht gegeven voor, en bijgedragen aan diverse (publieks-)onderzoeken, waarbij de samenwerking met MA-studenten van Erasmus Universiteit Rotterdam is voortgezet.

Samenwerkingen

De educatieve programma's en initiatieven komen inhoudelijk tot stand in samenwerking met de volgende partners:

- Willem de Kooning Academie
- ROC Zadkine
- Koninklijke Academie van Beeldende Kunst, Den Haag
- Erasmus Medisch Centrum
- Erasmus Universiteit
- Centraal Station Rotterdam/ NS
- Centrale Bibliotheek Rotterdam
- TU / Delft
- Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR)
- Jeugdtheater Hofplein
- Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR)
- Maas Theater en Dans
- Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR)
- TENT
- Theater Rotterdam
- Witte de With Center for Contemporary Art
- De Theaterhavo/vwo
- Emmauscollege Rotterdam
- Mariaschool, Rotterdam
- Openbare Montessori Basisschool De Clipper, Rotterdam
- Uitgeverij Codename Future
- Stichting Saphir
- Yogaground
- UrbanGuides
- Dansateliers
- Pauluskerk Rotterdam
- Stichting Wereldvrouwen Rotterdam
- Ogen en Oren tekstort
- Go Wonder
- Instituut voor Beeld en Geluid
- Studio Bri
- Van Gogh Museum
- Nemo

Collectie en onderzoek

Hoofd: Sandra Kisters

- Het museum verstrekt internationaal 24 en nationaal 422 bruiklenen
- Er worden 235 kunstwerken geschonken, 112 aangekocht en 4 kunstwerken in langdurig bruikleen ontvangen
- 30 kunstwerken worden gerestaureerd en 615 kunstwerken geconserveerd
- 5.170 objecten zijn professioneel gefotografeerd
- 1.000 meter aan publicaties is naar Stadsarchief Rotterdam verhuisd
- 6.292 kunstwerken zijn vanuit het museum naar externe depots verhuisd
- 87.000 werken op papier zijn naar een extern depot verhuisd

Collectie en onderzoek zorgt voor het behoud en beheer van de objecten in de museumverzameling. Binnen de sector is de afdeling Conservering en restauratie verantwoordelijk voor onder andere passieve en actieve conservering, depotbeheer en restauratie. Het papierrestauratie-atelier houdt zich bezig met het presentabel en reisklaar maken van werken op papier en met restauraties. De afdeling Documentatie, informatie en registratie (kortweg: Documentatiecentrum) richt zich op het verzamelen en ontsluiten van informatie over de objecten en op het documenteren van de geschiedenis van

Museum Boijmans Van Beuningen. Informatie wordt verstrekt via de museumbibliotheek en via collectieregistratiesystemen (analoog en digitaal). De registrars organiseren de bruikleenverstrekking aan derden en behandelen alle interne verzoeken over de collectie. Daarnaast doen zij objectinventarisaties en begeleiden collectie gerelateerde (onderzoeks)projecten. Het projectbureau BVB Collections initieert reizende collectie-tentoonstellingen naar het buitenland. Veel van het werk dat de sector verricht is in het museum niet direct zichtbaar: het vindt ofwel achter de schermen plaats (in depots, restauratieateliers en op kantoren) of buiten de deur, vaak in het buitenland. Met de komst van Depot Boijmans Van Beuningen zullen de werkzaamheden grotendeels zichtbaar worden voor publiek.

De sector heeft 21 medewerkers op 20,98 fte. Daarnaast zijn er vrijwilligers en stagiaires werkzaam ter ondersteuning van de collectieregistratie, de bibliotheek en depotbeheer en tijdelijke medewerkers voor de projecten ter voorbereiding van het depot. Alle middelen die nodig zijn voor onderzoek, restauratie, aankopen et cetera worden uit bezoekersinkomsten en bijdragen van derden gegenereerd. In 2019 wordt 2,3 miljoen euro door derden beschikbaar gesteld.

Depot Boijmans Van Beuningen

De voorbereidingen voor het eerste volledig publiek toegankelijke kunstdepot ter wereld worden steeds concreter. Vanaf de opening zal de gehele collectie in het depot zichtbaar zijn. In 2019 worden de voorbereidingen op de grootste collectieverhuizing uit de geschiedenis van het museum – meer dan 151.000 objecten vanuit vijf externe locaties naar het depot – verder uitgewerkt.

Standaard verpakkingen en transportmiddelen worden ontwikkeld. Het project kleurcoderen, waarbij ieder object een kleurlabel met de toekomstige standplaats krijgt, vordert naar een plaatsingsgraad van 80%.

De geplande depotinrichting wordt op een aantal punten aangepast. Het prenten- en tekeningendepot wordt verplaatst van de vijfde naar de derde etage en de mobiele systemen waarmee op hoogte kan worden gewerkt worden geselecteerd. Er is gewerkt aan het ontwerp van de inrichting van de vier professionele restauratieateliers, fotostudio, art handlingruimtes en werkplaatsen. Tenslotte wordt het eerste deel van de film- en videocollectie als conserveringsmaatregel gedigitaliseerd door Haghefilm. In het depot worden de films toegankelijk middels een publieksvriendelijke interface.

Uithuizing van de collectie

In het voorjaar van 2019 werkt de sector Collectie en onderzoek samen met de sector Presentaties aan de uithuizing van de collectie uit het Van der Steurgebouw, dat in januari sluit voor publiek. In eerste instantie worden alle schilderijen, tekeningen, sculpturen en objecten vormgeving van zaal gehaald en naar externe depots gebracht, daarna volgt de collectie prenten en tekeningen. Ook werken die meer fysiek aan het gebouw zijn verbonden, zoals het plafondstuk van Jacob de Wit, de *Infinity Mirror Room* van Kusama en de sculpturen uit de museumtuin, worden naar depots verplaatst. Deze projecten vergen intensieve begeleiding en toezicht vanuit de sector om te zorgen dat alles goed wordt gedocumenteerd, maar ook om te beoordelen of werken wel kunnen worden verwijderd. Zo blijkt het onmogelijk om de sculpturen van

Per Kirkeby en André Volten uit de museumtuin te halen en worden deze voorzien van een beschermend frame tijdens de renovatie. Ook enkele werken in het museum kunnen niet worden verplaatst: *Waxing Arcs* van Richard Serra, de toilet unit van AVL en de Oud-Hollandse trap blijven achter in het pand, met omgangs instructies voor het renovatieteam. In de jaren van renovatie van het museumgebouwencomplex zal de afdeling Conservering en restauratie onderzoek doen naar mogelijke restauratie en de vraag of en hoe semipermanente werken kunnen worden teruggeplaatst in het museum. De publiekslieveling *Untitled* van Maurizio Cattelan komt waarschijnlijk terug in een van de atriumvitruines in het depot.

Aanwinsten

Het museum verwerft in 2019 in totaal 351 objecten (waarvan 344 in volledig eigendom en 2 werken in gedeeld eigendom).

Waarvan:

- 112 aankopen
- 235 schenkingen
- 4 langdurige bruiklenen

Het bescheiden eigen budget voor aankopen (50.000 euro) wordt in 2019 in belangrijke mate aangevuld met gelden van huisstichtingen en derden, waaronder Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, Stichting Fonds Willem van Rede, Stichting Lucas van Leyden, de BankGiro Loterij, Vereniging Rembrandt, het Mondriaan Fonds en enkele particulieren. In totaal is voor 2,4 miljoen euro gekocht. Een groot deel van de aankopen is eigendom geworden van de gemeente Rotterdam.

87.000 prenten en tekeningen worden overgebracht naar een extern depot, foto Aad Hoogendoorn

Na de sluiting van het museumgebouw worden alle kunstwerken van zaal gehaald en naar externe depots gebracht, foto Aad Hoogendoorn

De collectiestukken verhuizen naar externe depots, foto Aad Hoogendoorn

De publiekslieveling *Untitled* van Maurizio Cattelan wordt van zijn plek gehaald, foto Aad Hoogendoorn

Opnieuw weet het museum een aantal belangrijke aanwinsten toe te voegen aan de collectie surrealisme, waaronder een schilderij van de toonaangevende vrouwelijke surrealist Leonora Carrington, *Again, the Gemini are in the Orchard* uit 1947, een schilderij van Willem Wagenaar, 4 prenten van Joseph Cornell en tekeningen van Philip West en Jacques Lacomblez. Ook koopt het museum een sleutelwerk van Erich Wichman en een van de twee allerlaatste schilderijen van de in 2018 overleden kunstenaar Co Westerik. De collectie vormgeving wordt onder meer verrijkt met een uniek zeventiende-eeuws slangenglas, een achttiende-eeuwse waterketel met komfoor en enkele meubelen van Sybold van Ravesteyn. Voor de collectie prent- en tekenkunst worden werken verworven van onder anderen Ab Knupker, Jean Mignon, Nicolas Beatrizet, Jean Rabasse, Peter Ilsted, Martinus Rørbye, Alfred Kubin, Vilhelm Hammershøi en Yves Tanguy. Aan de collectie Italiaanse tekeningen wordt een zestiende-eeuws werk van Farinati toegevoegd. Op het gebied van de oude kunst wordt het prachtige schilderij *Een herder* van Salomon de Braij verworven, uit 1638.

Dit jaar ontvangt het museum diverse schenkingen en nalatenschappen, waaronder kort voor zijn dood een omvangrijke schenking van Couzijn van Leeuwen, twee werken van Yayoi Kusama, een indrukwekkende haute couture jurk van Viktor&Rolf uit de zomercollectie 2019 en een grote particuliere schenking van hedendaagse vormgeving en design.

Zie voor een volledig overzicht van de aanwinsten bijlage A.

Ontzamelen

Het museum ontzamel dit jaar 29 objecten. In 2018 is het langlopende herijkingsproject

van de collectie (exclusief de prenten- en tekeningencollectie) afgerond. Aan de collectiewaardering, die daar onderdeel van was, is in 2019 nog verder gewerkt. Uit een grote groep te ontzamen objecten die aan het begin van 2019 in de landelijke Afstotingsdatabase staan, geeft Vereniging Hendrick de Keyser aan interesse te hebben in de overname van 18 meubelen, 8 tapijten en 3 kruiken. Er melden zich geen andere geïnteresseerden, waarmee de weg vrij komt voor overdracht. Vereniging Hendrick de Keyser heeft museumhuizen uit verschillende tijdspannen voor het publiek opengesteld, waarmee in totaal 500 jaar wonen beleefd kan worden. De overgedragen stukken zullen een plek krijgen in meerdere museumhuizen. Een prachtige nieuwe bestemming voor objecten die hiervoor lang in het depot hebben gestaan.

Bruiklenen aan derden

Door de werkzaamheden voor de renovatie en het depot, met name een aantal zeer omvangrijke collectieverhuizingen in de periode 2017-2019, heeft het museum per 1 september 2017 een bruikleenstop ingesteld. Reeds aangevraagde werken zijn nog in behandeling genomen en reeds toegezegde bruiklenen vinden nog doorgang. Een uitzondering wordt gemaakt voor werken die getoond worden tijdens het project Boijmans bij de Buren, dat van 2019-2021 de collectie zichtbaar houdt in acht collega-instellingen in Rotterdam en het reizende tentoonstellingsprogramma van BVB Collections. Na de opening van het depot, vermoedelijk in de tweede helft van 2021, worden bruikleenaanvragen weer in behandeling genomen.

Ondanks de bruikleenstop worden dit jaar 446 objecten uitgeleend aan instellingen

Installatie van een beeld van Auguste Rodin in het Erasmus MC in het kader van Boijmans bij de Buren, foto Aad Hoogendoorn

over de hele wereld, waaronder 363 werken aan collega-instellingen in Rotterdam ter gelegenheid van het project Boijmans bij de Buren. De Rothko (*Grey, Orange on Maroon, No.8*) is een groot succes in het Stedelijk Museum Schiedam en wordt zelfs verlengd. Een aantal sculpturen uit de collectie gaat naar Erasmus MC, waar ze in de binnentuin en een entreehal de bezoekers welkom heten. Het leeuwendeel van de bruiklenen van het prentenkabinet gaat naar drie tentoonstellingen in de Kunsthal: *Picasso op papier, De duizelingwekkende verbeelding van Piranesi en Meesterlijk!*

Ook buiten Rotterdam zijn topstukken uit de museumcollectie te zien: 4 schilderijen van Jan en Charley Toorop, evenals de buste van Jan door John Rädecker gaan naar *De Toorop Dynastie* in Stedelijk Museum Alkmaar. Het portret van *Armand Roulin* van Vincent van Gogh gaat naar het Städel Museum in Frankfurt voor de tentoonstelling

Van Gogh and Germany. Kunstwerken van Rachel Harrison, Jannes Kounellis en Bernard van Orley worden uitgeleend aan belangrijke monografische overzichtstentoonstellingen in het buitenland. Het museum maakt afspraken met het Cobra Museum voor het tonen van de surreële collectie van Museum Boijmans Van Beuningen in de zomer van 2020.

De zes beeldengroepen van de hand van Pasquier Borman die worden uitgeleend aan Museum M in Leuven voor *Borman en zonen*, zullen na afloop van de tentoonstelling in 2020 naar het Belgische restauratiecollectief KIK-IRPA worden gebracht, alwaar ze worden samengevoegd met het retabel waaruit ze in 1914 gestolen werden. Hoewel de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen de beelden te goeder trouw heeft verworven middels een schenking is het museum namens de stichting sinds enkele jaren met de kerkfabriek Saint-Géry in

Boussu in gesprek over een langdurig bruikleen aan de gerestaureerde kapel, dat in geval van stabiele klimaat- en veiligheidscondities zal overgaan in een permanente overdracht.

Het prentenkabinet verleent dit jaar slechts enkele bijzondere buitenlandse bruiklenen: *Leda en de Zwaan*, de enige tekening van Leonardo da Vinci in een Nederlandse openbare kunstcollectie, wordt uitgeleend aan het grote retrospectief in het Louvre in Parijs en tekeningen van Pisanello en Fra Bartolommeo sieren de muren van de Royal Academy in Londen op *The Renaissance Nude*.

	Nationaal	Internationaal	Totaal
Moderne kunst	77	7	84
Prenten en tekeningen	245	6	251
Oude kunst	38	11	49
Kunstnijverheid en design	54	0	54
Bibliotheek	0	0	0
Stadscollectie	8	0	8
Totaal	422*	24	446

*waarvan 363 bruiklenen aan de 'Buren'.

In 2019 gaat het werk *NYDfence* van Sef Peeters in langdurig bruikleen naar het Stedelijk Museum Breda.

Zie voor een volledig overzicht van de bruiklenen aan derden bijlage B.

BVB Collections

De afdeling BVB Collections initieert en organiseert projecten in het buitenland. In 2019 is een hoogtepunt de tentoonstelling *Dal Nulla al Sogno. Dada e Surrealismo dalla Collezione del Museo Boijmans Van*

Beuningen. In de Noord-Italiaanse stad Alba toont het museum 149 werken uit de dadaïstische en surrealistische collectie van het museum. Het project is met 115.521 bezoekers een groot succes. De tentoonstelling is een samenwerking met de Fondazione Ferrero, een sociale stichting gelieerd aan het internationale voedingsbedrijf Ferrero. Met het oog op de lange periode van renovatie wordt een aantal nieuwe tentoonstellingen voor het reizende programma ontwikkeld. Er worden gesprekken gevoerd met musea wereldwijd. Zowel voor de collectie surrealisme als de tentoonstelling rondom klassiek moderneren is veel belangstelling. Het Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, langdurig in renovatie, dient een interessant voorstel in voor het combineren van de verzamelingen van beide musea bij de eigen heropening. Daarnaast wordt een tentoonstelling met hoogtepunten uit de collectie ontwikkeld die de komende jaren reist langs een selectie van toonaangevende Nederlandse en buitenlandse musea, zoals het Rijksmuseum in Amsterdam en het Getty Museum in Los Angeles. De inzet is om de naamsbekendheid van Rotterdam en van het museum en zijn collectie van wereldniveau te vergroten.

Conservering en restauratie

Het in 2018 gestarte projectteam heeft dit jaar doorgewerkt aan het verhuisklaar maken van de collectie. Objecten worden waar nodig schoongemaakt, omgepakt en tweedimensionale werken worden her-inge-lijst om de risico's van de aankomende verhuizing te minimaliseren. Een vergelijkbaar project in het prenten- en tekeningendepot wordt in 2019 afgesloten met het verzegelen van de dozen.

Een miniatuurportret van Don Caspar de Bracamonte y Guzman, graaf van Peñeranda door Gerard ter Borch is voor uitlening aan het Prado te Madrid gerestoureerd. Het op koper geschilderde werk heeft enorm aan levendigheid gewonnen door afname van de dikke, geoxideerde en gebarsten vernislaag. Twee zestiende-eeuwse schilderijen op paneel van Pieter Aertsen, *Christus in het huis van Martha* en *De pannenkoekenbakkerij*, zijn door een paneelexpert geconserveerd ter voorbereiding op de verhuizing naar het nieuwe depot. Op het nieuw verworven *Drieluik met Madonna te midden van heiligen* van de Meester van de Heilige Veronica is fotografisch onderzoek uitgevoerd. Van het paneel zijn opnamen gemaakt met röntgen, infrarood, UV- en strijklucht, om meer inzicht te krijgen in de conditie van het kunstwerk en ter voorbereiding op behandeling. Het schilderij *Vaas met anjers* van Vincent van Gogh uit de collectie van de Stichting Willem van der Vorm wordt in oude luister hersteld. Ter ondersteuning van de restauratie heeft het museum gebruik kunnen maken van de natuurwetenschappelijke onderzoeksdiensten van het RCE.

In vervolg op de samenwerking met de UvA in 2018 is een survey uitgevoerd naar materialen, technieken en conditie van de fotografische collectie door hoofddocent en fotorestaurator Clara von Waldthausen, ten behoeve van de opslag van kleur- en zwartwit foto's in de extra koude depots in het nieuwe depot. Dit project is wederom mogelijk gemaakt door het Familie De Heus Restauratiefonds. Het kunstwerk *Kalm nou maar, alles komt goed* van Lily van der Stokker dat door een winterstorm in november 2016 beschadigd raakte, wordt gerestaureerd. Dit werk, in bruikleen van Museum Gouda, wordt tot vreugde van het museum omgezet in een schenking.

Voor de bruiklenen aan 'de burens' en in het kader van BVB Collections zijn veel kunstwerken geconserveerd en ook voor de tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus* is een groot aantal objecten schoongemaakt en geconserveerd. De fauteuil 415 uit 1954 naar ontwerp van Wim Rietveld wordt voorzien van nieuwe vulling om de vorm te herstellen en de fauteuil van hout met riet van Hein Stolle uit 1951 is gedeeltelijk gedemonteerd om oude verbindingen te herstellen.

Naast conserveringen en restauraties verricht het papierrestauratieatelier dit jaar 98 inlijstingen, geeft het 214 interne bruikleenadviezen, maakt 188 conditierapporten en doet 268 conditiechecks.

	Conserveringen	Restauraties
Oude kunst	40	2
Moderne kunst	128	4
Toegepaste kunst	121	3
Werken op papier	327	21
Totaal	616	30

Registratie en documentatie

Voor deze afdeling veranderde er in 2019 veel. De bibliotheek en studiezaal, evenals de medewerkers van de bibliotheek, zijn na sluiting van het museum verhuisd naar het Stadsarchief Rotterdam. Vanaf de zomer zijn de bibliotheek en studiezaal als vanouds vier dagen per week te bezoeken.

De twee digitale collectieregistratiesystemen The Museum System (TMS) en Adlib worden continu aangevuld met nieuwe gegevens. Nieuwe aanwinsten en bruiklenen worden in TMS geregistreerd en gegevens uit een

aantal grote projecten ter voorbereiding op de verhuizing naar het depot worden direct in het systeem verwerkt. Ook tentoonstellingsgegevens en inkomende bruiklenen worden in TMS verwerkt. Het Documentatiecentrum besteedt ook in 2019 extra aandacht aan auteursrecht en werkt verder aan het rechtenvrij maken van afbeeldingen van werken uit de collectie. Dit jaar zijn van 547 kunstenaars de auteursrechten geregistreerd. Aan die kunstenaars zijn 56.443 objectrecords gekoppeld. Hierdoor zijn 31.678 afbeeldingen van objecten publiek toegankelijk gemaakt via de website.

De afdeling werkt verder aan het 'opruim- en archiveerproject' tot aan de sluiting van het museum eind mei. Iedere medewerker wordt geacht kritisch naar zijn eigen werkarchief te kijken om zo efficiënt mogelijk te verhuizen. In totaal is er 100 meter archief overgedragen door medewerkers en zijn ruim 200 verhuisdozen papier afgevoerd.

Enkele cijfers uit TMS

Aantal objectverplaatsingen (incl. uithuizing collectie en prenten- en tekeningendepot):	155.864
Aantal mutaties in objectrecords:	186.914
Aantal nieuwe objectrecords:	3.035
Aantal gevalideerde objecten ('BoijmansBasis'):	1.567

Cijfers beeldmateriaal

Aantal beeldbestellingen:	315
Aantal in TMS gekoppelde foto's:	6.974

Depotproject fotografie

In 2019 is verder gewerkt aan de fotografie van objecten uit de collectie. Het streven is om voor de verhuizing naar het depot van 9.000 extra objecten een professionele opname te hebben. Een fulltime project-medewerker bereidt de selecties voor en hanteert de objecten. De opnames, gemaakt door twee freelance fotografen, worden vervolgens gekoppeld in TMS, waarna het professionele beeldmateriaal ook in de collectie online zichtbaar is.

Herkomstonderzoek

Uit het herkomstonderzoek dat als project in 2018 is afgerond, is een aantal kunstwerken naar voren gekomen waar het museum extra aandacht aan besteedt en die in aanmerking komen om te worden voorgelegd aan de Restitutiecommissie. *Berglandschap met boomstronk* van Jacob van Geel is in 2017 voorgelegd. In het najaar van 2019 heeft de Restitutiecommissie uitspraak gedaan en geoordeeld dat het museum (de gemeente Rotterdam) niet gehouden is tot restitutie. Samen met de erfgenamen van de heer Gosschalk, een van de voormalig eigenaren van het schilderij, bekijkt het museum hoe de herkomstgeschiedenis van *Berglandschap met boomstronk* over het voetlicht kan worden gebracht.

Op 5 maart beslist het Gerechtshof Den Haag in het voordeel van het museum in het hoger beroep dat door Christine Koenigs c.s. was ingesteld tegen de afwijzing van hun vorderingen door de rechtbank Rotterdam. Er wordt een cassatieprocedure gestart door de claimanten, waarvan in 2020 een definitieve uitspraak wordt verwacht.

Bibliotheek

In de Boijmans studiezaal op de tweede verdieping van het Stadsarchief Rotterdam kunnen bezoekers de bibliotheek raadplegen. De surrealismebronnen en enkele bibliofiele uitgaven zijn tijdelijk niet raadpleegbaar, evenals de oude drukken, die in 2019 zijn gerestaureerd door Boekrestauratie de Valk. Dit project is mogelijk gemaakt door de steun van Stichting Boek&Wurm. De oude drukken worden bewaard in de Bibliotheek van Zeeland. De conservator aldaar, Marinus Bierens, maakt af en toe een selectie uit de bibliotheekcollectie van het museum en toont deze in een vitrinekast zodat bezoekers van de Zeeuwse bibliotheek deze kunnen

bewonderen. Lokaal heeft dit al meerdere keren media-aandacht gegenereerd. Uiteraard veroorzaakt de sluiting van het museum en de verplaatsing van de bibliotheek een terugval in het externe bezoek. Met name bezoek van studenten die als opdracht een collectiestuk uit het museum moeten kiezen en daar informatie over zoeken in de museumbibliotheek komt minder vaak voor. De bibliotheek benut vrijgekomen uren voor verbeterde en digitale ontsluiting van het boekenbestand. Voor museummedewerkers worden twee keer per week publicaties vervoerd tussen het Stadsarchief en de nieuwe kantoorlocatie. In 2019 zijn enkele projecten opgestart, zoals het koppelen van museumpublicaties aan specifieke objecten uit de collectie. Daarnaast is een begin gemaakt met het digitaliseren van de analoge fotocollectie, circa 25.000 afdrukken. Deze foto's vertellen

de geschiedenis van het museum: van het eerste onderkomen in het Schielandshuis tot de laatste analoge foto's van openingen in 2011, toen er ook al digitaal werd gefotografeerd. Tot slot heeft de verhuizing van de kantoren en depots ertoe geleid dat er meer dan 100 meter documentatie richting bibliotheek is gegaan. Deze documentatie zal moeten worden vergeleken met het reeds in de bibliotheek aanwezige materiaal en vervolgens worden ontsloten en bewaard, of indien reeds voldoende aanwezig, gesaneerd. Dit jaar zijn publicaties van de bibliotheek te zien in de tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus* en als onderdeel van de surrealistententoonstelling *Dal Nulla al Sogno* in Alba. De surrealistecollectie van de bibliotheek wordt verrijkt met enkele bijzondere aanwinsten, waaronder een eerste editie van het beroemde *Les champs*

Expertmeeting in het kader van het meerjarige onderzoek naar de collectie vroege Italiaanse tekeningen, foto Aad Hoogendoorn

magnétiques van André Breton en Philippe Soupault en een eerste druk van het *Manifeste du surréalisme – poisson soluble* van André Breton.

Zie voor bezoekersaantallen en andere kengetallen bijlage C.

Onderzoek

Dankzij een zeer genereuze beurs van de Getty Foundation in Los Angeles loopt sinds 2018 een meerjarig onderzoek (2018-2021) naar de collectie veertiende en vijftiende-eeuwse Italiaanse tekeningen, waarvan de resultaten gepubliceerd zullen worden in een digitale bestandscatalogus. Hieraan werken achtereenvolgens drie jonge afgestudeerde kunsthistorici elk een jaar lang mee als 'Boijmans-Getty Paper Project Research Fellow for Italian Drawings', evenals een onderzoeksassistent. Eind 2019 vindt een eerste expertmeeting plaats met specialisten uit binnen- en buitenland. De belangrijkste vondst van de bijeenkomst is een tekening die eerder was toegeschreven aan Giovanni Battista Naldini, maar waarvan nu wordt gedacht aan de belangrijke Florentijnse maniëristische kunstenaar Jacopo Pontormo.

Het museum verleent medewerking aan diverse andere wetenschappelijke onderzoeksprojecten, waaronder het door NWO gefinancierde KIEM project (Creatieve Industrie – Kennis Innovatie Mapping) naar 'De documentatie van tentoonstellingspraktijken in Nederlandse kunstmusea (1945 tot heden)', Smart*Light, het innovatieve onderzoek naar een mobiele synchrotronbundel voor materiaalonderzoek, gefinancierd door Interreg, het Drawing out Rembrandt NICAS project naar Rembrandts inkttekeningen en het Marks on Art project, naar meester-tekens op middeleeuwse beelden.

Publicaties

De onderzoeks- en schrijffase van de Boijmans Studie over James Lee Byars door Els Hoek wordt in 2019 afgerond, de publicatie zal in 2020 verschijnen. Tegelijkertijd zijn er nieuwe edities van Boijmans Studies in de maak, waaronder een over de verzameling surrealistische kunst van het echtpaar Vancrevel en De Jong, van wie het museum sinds 2018 tientallen kunstwerken ten geschenke kreeg. Deze publicaties worden mogelijk gemaakt door het Fonds Westerhuis. In het kader van de geplande *Best of Boijmans*-tentoonstellingen werkt het museum aan een handzame publicatie met hoogtepunten. Ook zijn in samenwerking met MVRDV voorbereidingen gestart voor een boek over Depot Boijmans Van Beuningen, dat bij de opening in 2021 zal worden gepresenteerd.

Naast gedrukte publicaties wordt dit jaar ook gewerkt aan een nieuw zeer toegankelijk en gebruiksvriendelijk format voor digitale bestandscatalogi, waarvan het museum er momenteel 1 online heeft van vroege Nederlandse tekeningen. In 2020 wordt de bestandscatalogus surrealisme ook digitaal ontsloten, gevolgd door het eerste deel van de Italiaanse tekeningen.

Aanwinsten

Foto Studio Tromp

Paolo Farinati De ontvoering van Proserpina door Pluto, circa 1573

zwart krijt, pen in bruine inkt,
bruin gewassen, gekwadreerd
130 × 265 mm

aankoop Christie's Londen met steun van
de BankGiro Loterij

Een van de lacunes in de collectie Italiaanse tekeningen was een representatief blad van Paolo Farinati (1524-1606). Hij was de belangrijkste schilder in Verona in de tweede helft van de zestiende eeuw. Nu druk wordt gewerkt aan het samenstellen van de bestandscatalogus van de vroege Italiaanse tekeningen in het kader van het Boijmans-Getty Paper Project was het zaak deze lacune te vullen. Dat lukt begin juli op een veiling in Londen. De tekening is een goed voorbeeld van Farinati's maniëristische tekenstijl, met invloeden van Parmigianino en Schiavone, die wordt gekenmerkt door

inventieve maar soms wat gekunstelde lichaamshoudingen en sculpturale vormen. Het is een van de bewaard gebleven voor-tekeningen voor een onderdeel van een frescodecoratie in het Palazzo Giuliari in Verona, die Farinati rond 1573 schilderde. Wat misschien lijkt op een groepje vrolijk rondartelende, luchtig geklede jongedames, zijn in werkelijkheid vier vriendinnen van de jonge godin Proserpina die in paniek wegrennen omdat Pluto haar zojuist heeft geschaakt. Het gezelschap werd overvallen door deze god van de onderwereld terwijl het bloemen aan het plukken was. Rechts in de achtergrond is nog net het rechterbeen van Pluto zichtbaar en dat van Proserpina die hij wegdraagt.

Albert Elen

senior conservator tekeningen en prenten

Foto Studio Tromp

Leonora Carrington Again, the Gemini are in the Orchard, 1947

olieverf op paneel
91 × 60 cm

aankoop met steun van het Mondriaan Fonds, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Desirée Lambers Fonds en haar Dura Kunstfonds), de BankGiro Loterij, Stichting Fonds Willem van Rede, Stichting Museum Boijmans Van Beuningen en het Prins Bernhard Cultuurfonds (mede dankzij het Breeman Talle Fonds)

Dat de Britse mecenas Edward James vanaf de jaren dertig een omvangrijke kunstverzameling aanlegde van kunstenaars als Salvador Dalí en René Magritte en dat het museum daar in de jaren zeventig maar liefst veertien stukken uit verwierf, dat wist u misschien al. Minder bekend is dat James ook al vroeg het werk van een aantal vrouwelijke surrealistische verzamelde.

Onder hen is de Britse kunstenaar Leonora Carrington, die tijdens de Tweede Wereldoorlog naar Mexico vluchtte en daar de rest van haar leven bleef wonen. James, die een oude koffieplantage kocht in Mexico met het idee er een surrealistische tuin van te maken, ontpopte zich tot haar belangrijkste mecenas. In zijn verzameling kunstwerken van Carrington bevond zich ook dit schilderij van een ommuurde tuin met spookachtige verschijningen, hoge bomen en pilaren dat ze in 1947 vlak na de geboorte van haar tweede zoon vervaardigde. Met deze aanwinst kan niet alleen een genuanceerder beeld worden gegeven van James' collectie, maar ook een brug worden geslagen naar Jheronimus Bosch door wie Carrington zich liet inspireren en die door velen als voorvader van de surrealistische kunst wordt gezien.

Saskia van Kampen-Prein

conservator moderne en hedendaagse kunst

Foto Tom Haartsen

Kees Timmer Ontwerpmodel Phoenix, 1959

aluminium
51,5 × 15 × 15,5 cm
schenking particuliere collectie

Ondanks dat Museum Boijmans Van Beuningen 165 werken van hem in de collectie heeft, was de Rotterdamse kunstenaar Kees Timmer (1903-1978) tot voor kort weinig bekend buiten de stadsgrenzen en was zijn werk de laatste decennia amper getoond. Carel Blotkamp rehabiliteerde hem in 2017 terecht door in *De collectie als tijdmachine* een aparte zaal in te richten met panthers, luipaarden, een mandril en twee aangrijpende zelfportretten van Timmer. Naast schilder was Timmer een begenadigd tekenaar en graficus. In 2019 verwerft het museum een vroeg zelfportret, dat vanwege de slechte staat nog op restauratie wacht, en krijgt het een aantal modellen voor sculpturen in de

openbare ruimte geschonken, een medium waarin Timmer zich vanaf 1955 bekwaamde. De modellen waren te zien in een overzichtstentoonstelling in Museum More te Gorssel (2018), waaraan het museum een groot aantal werken in bruikleen gaf. Twee modellen zijn voorstudies voor het karakteristieke *Buizenplastiek* (1964), in de volksmond omgedoopt tot *Giraffen* vanwege de statige ranke gestaltes, dat in 2015 naar het Noordereiland is verplaatst. Een ander model is voor de 4 meter hoge *Phoenix* die Timmer in 1959 maakte voor de westelijke ingang van het Stationspostkantoor. De vogel, die volgens de legende herrijst uit zijn eigen as, staat symbool voor de wederopbouw van Rotterdam.

Sandra Kisters
hoofd Collectie en onderzoek

Foto Studio Tromp

Co Westerik Halfgesloten ooglid, 2018

tempera, alkydverf en olieverf op doek
60 × 75 cm
aankoop Westerik Foundation, Rotterdam
met steun van het Mondriaan Fonds

Halfgesloten ooglid is een tekenend voorbeeld van Co Westeriks hoogst persoonlijke benadering van de menselijke vorm. Door zich te concentreren op de binnenzijde van het ooglid, vaag aan de bovenkant en steeds scherper naar de opening toe, en door doelbewust onze aandacht te richten op de wimpers en het licht dat van buitenaf binnen sijpelt, maakt Westerik ons deelgenoot van zijn fijngevoelige waardering voor lichamelijke en het menselijke vlees – thema's die zijn hele artistieke oeuvre dragen. Vanaf 1946 ontwikkelde Westerik een geheel eigen vorm van realisme bij het afbeelden van menselijke en natuurlijke motieven. Dit schilderij voltooide hij een paar weken

voor zijn dood in september 2018. Het toont zijn levenslange belangstelling voor het uitvergroten van alledaagse momenten door in te zoomen op details die meestal aan onze aandacht ontsnappen.

De kunstenaar prikkelt de toeschouwer door onze kwetsbaarste kanten en de rauwheid van onze levenskracht aan de orde te stellen. Hij beeldt vlees en huid af met een onthutsend realisme, in dit geval door de blik binnenin het lichaam te plaatsen. Desondanks roepen zijn scènes vooral een innerlijke wereld van gevoelens en emotie op. Westeriks techniek kenmerkt zich door een zinderende en dunne penseelvoering, in combinatie met een beperkt kleurenpalet van veelal zachte tinten. Het museum bezit 164 werken van Westerik, waarvan negen schilderijen.

Francesco Stocchi
conservator moderne en hedendaagse kunst

Foto Studio Tromp

Salomon de Braij Een herder, 1638

olieverf op paneel

65,7 × 50,2 cm

aankoop via Bob P. Haboldt bij Christie's
New York met steun van de BankGiro Loterij

In de zeventiende-eeuwse Nederlandse literatuur is het een komen en gaan van hartstochtelijke herders en herderinnen. Getooid met uitheemse namen als Granida, Daifilo, Coridon of Phyllis bezingen ze de liefde en de voordelen van het landleven boven een bestaan in de vieze en drukke stad. Ook in de schilderkunst was het pastorale thema populair. Het dit jaar verworven paneel van Salomon de Braij is er een van de mooiste voorbeelden van. De kunstenaar moet een liefhebber van het genre zijn geweest. Hij schilderde verschillende herdersparen en als jongeman

publiceerde hij een bundel arcadische gedichten. Maar terwijl zijn poëzie houderig en gekunsteld aandoet, behoren zijn schilderijen tot het gevoeligste wat er op dit gebied is gemaakt. De dromerige, verliefde blik van de herder maakt het tot een meesterstuk. Oorspronkelijk moet het werk een, tegenwoordig niet meer bekende, tegenhanger hebben gehad met een herderin. Het is spijtig dat de twee geliefden zijn gescheiden, maar het past wonderwel bij het onderwerp. In de bucolische dichtkunst gaat het immers veelvuldig om een onbereikbare beminde, om een zowel zoet als smartelijk wachten, om een wanhopig verlangen ooit verenigd te kunnen worden met de aanbedene.

Friso Lammertse

conservator oude schilder- en beeldhouwkunst

Foto Tom Haartsen

Otto Knoop waterketel op komfoor, 1766

zilver, ebbenhout

39 × 26 × 19,5 cm

gedeeltelijke aankoop particulier met steun
van de BankGiro Loterij
gedeeltelijke schenking particulier

Een waterketel op een komfoor, zo noemen wij dit voorwerp nu. De op Frankrijk georiënteerde Nederlandse elite uit achttiende eeuw noemt het een 'bouilloire'. Tijdens het dagelijkse theedrinken, rond een uur of vier, wordt de thee getrokken in een porseleinen theepot. Hieruit schenkt men een beetje in kleine, eveneens porseleinen kommetjes. Vervolgens wordt de thee met het kokend hete water uit de zilveren ketel op de gewenste sterkte en temperatuur gebracht. Dit gebeurt allemaal aan tafel, waar iedereen bijzit.

Deze bouilliere is gemaakt door de Amsterdamse zilversmid Otto Knoop. Het is een bijzonder fraai voorbeeld van de Nederlandse interpretatie van de Franse rococostijl: asymmetrische florale en op schelpen gebaseerde siermotieven zijn aangebracht op de strakke, bolle, onversierde ketel. Het ebbenhouten handvat zorgt ervoor dat de vrouw des huizes haar handen niet verbrandt. De waterketel en zijn bijbehorende komfoor bevinden zich al een halve eeuw binnen de muren van ons museum als een langdurig bruikleen. Te lang om er nog afstand van te willen doen. Daarom zijn we zeer verheugd dat we dit karakteristieke gebruiksvoorwerp nu ook echt in onze collectie hebben kunnen opnemen.

Mienke Simon Thomas

senior conservator toegepaste kunst
en vormgeving

Foto Studio Tromp

Antonio Fantuzzi Julius Caesar laat de brieven van Pompeius verbranden, circa 1542-1543

ets

337 × 519 mm

aankoop veiling Christie's Londen met steun van Stichting Lucas van Leyden

Fontainebleau, niet ver van Parijs, werd na 1530 een internationaal centrum van artistieke vernieuwing. Koning Frans I bouwde er de middeleeuwse burcht om tot een luxueus renaissance-paleis, waarvoor hij vele kunstenaars aantrok. Korte tijd was er ook een prentwerkplaats actief in Fontainebleau, waar ruim vierhonderd eigenzinnige etsen werden gedrukt.

Dat het museum een van de betere collecties Fontainebleau-grafiek bezit is vooral te danken aan de verzamelaar Bierens de Haan en de door hem opgerichte Stichting Lucas van Leyden, een speciaal aankoopfonds voor prentkunst. Met

steun van die stichting werden in de jaren zestig en zeventig vele belangrijke bladen verworven. Kortgeleden kon de draad weer worden opgepakt met aankopen van prenten van Jean Mignon, Léon Davent en Antonio Fantuzzi. Het hoogtepunt uit die groep aanwinsten is dit grote blad van Fantuzzi naar een ontwerp van Giulio Romano. Het laat een gebeurtenis uit de Romeinse geschiedenis zien, namelijk hoe Julius Caesar de brieven van de verslagen Pompeius laat verbranden. Een teken van zijn grootmoedigheid, want zo was hij niet genoodzaakt om degenen die slecht over hem hadden geschreven te vervolgen. Caesar zit precies in het midden, gebarend naar het vuurtje waar de brieven moeten worden verbrand. Liefst achttien figuren telt de compositie, met robuuste lijven en expressieve koppen, uitgevoerd in de vrije en dynamische etsstijl die de School van Fontainebleau zo aantrekkelijk maakt.

Peter van der Coelen

conservator prenten en tekeningen

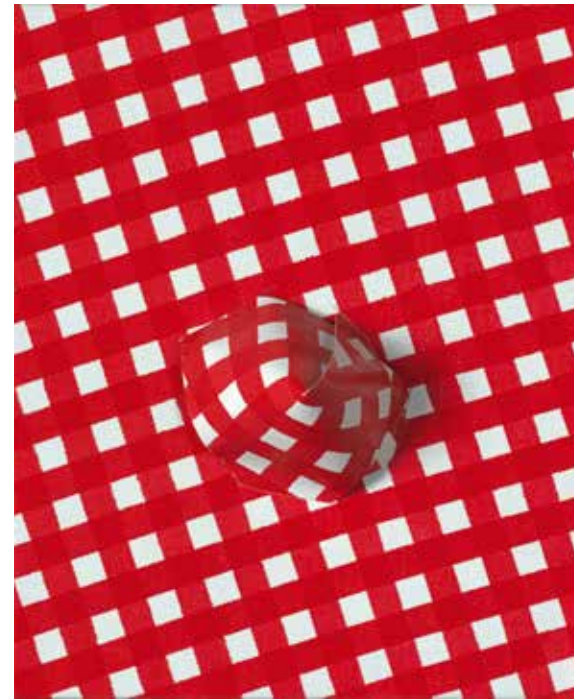

Foto Studio Tromp

Klaas Kloosterboer 05101, 2005

lakverf op doek

60 × 50 × 15 cm

schenking Collectie Lampe-Plompen

'Het werk doet er niet toe', luidt een van de zelfopgelegde wetten die Klaas Kloosterboer (1959) gebruikt als kader om kunst te maken. Hiermee suggereert hij dat niet het materiële aspect van zijn kunst van belang is, maar de diepere betekenis ervan. Kloosterboer omschrijft zichzelf als een typisch Nederlandse kunstenaar en een kind van zijn tijd. In de eerste plaats is hij een schilder die de mogelijkheden van de schilderkunst exploreert door het doek op allerlei verschillende manieren in te zetten. Met eenvoudige vormen en primaire kleuren maakt Kloosterboer speelse werken die een brug slaan tussen de abstractie van het doek en de

concreetheid van zijn ingrepen. De titel van zijn werken bestaat steeds uit een reeks van vijf cijfers. *05101* staat voor het eerste (01) werk dat hij maakte in het jaar 2005 (05). Het is een driedimensionaal werk bestaande uit een schilderij van een rood raster op een doek waar centraal een kegel op is geplaatst. Het is deel van een schenking van tien kunstwerken, waaronder vijf van Kloosterboer, door een verzamelaarsduo dat tijdens hun studie hedendaagse kunstwerken begon aan te kopen. Kloosterboer is geen onbekende in het museum, met meer dan twintig werken in de collectie van zijn hand. Bovendien was zijn werk in 2013 te zien in de tentoonstelling *XXXL Painting* in de Onderzeebootloods.

Natania Dan

conservator in opleiding moderne en hedendaagse kunst

Foto Aad Hoogendoorn

Frank Bruggeman en Lucie Rie Perfecte misbaksels, 2019

berkenstam, scherven van geglaazuurd steengoed, roestvrij staal, rubber, corton staal

36 × 138 × 39 cm

schenking mevr. D.U. Kuyken-Schneider en Frank Bruggeman

De oven is genadeloos. Zelfs bij de meest ervaren kunstenaars kan het bakproces onverwachts eindigen in een misbaksel. Tijdens een bezoek aan het atelier van Lucie Rie kreeg oud-conservator Dorris Kuyken drie van deze misbaksels mee. Lang stonden ze bij haar in de kast, half verborgen achter andere spullen, zodat ze nog een hint gaven van dat wat ze hadden kunnen zijn: een uraniumgele schaal uit circa 1966, een groene geglaazuurde schaal uit 1980 en een donkere 'gebreide' kom uit de jaren zeventig. De objecten zijn echter kapot en kunnen

nooit onderdeel worden van het officiële oeuvre van Rie. Een andere bestemming was nodig, maar wat doe je met de scherven van een mislukt procedé? Een bezoek aan de presentatie *Shared Vases* van Frank Bruggeman in 2018 bood Kuyken een oplossing. Bruggeman had via marktplaats een vintage Mobach vaas besteld en deze was in gruzelementen aangekomen via de post. Repareren was zinloos. De enige optie was een nieuw werk maken met de scherven. De serie is in 2018 door het museum aangekocht.

Kuyken schonk de misbaksels van Rie aan de kunstenaar met de vraag om hiermee een nieuw werk te maken. De scherven zijn gemonteerd op een bast van een berk en het object is in 2019 aan het museum geschonken.

Annemartine van Kesteren
conservator design

Couzijn van Leeuwen Oosterse kast, 2015

karton, papier, nietjes, lijm

146,5 × 90 × 40 cm

aankoop kunstenaar met steun van het Mondriaan Fonds

Karton. Couzijn van Leeuwen zag het om zich heen overal opdoemen en raakte vooral geïnteresseerd in het afval van dat materiaal. Hij verzamelde het in grote hoeveelheden, versneed het, knipte, lijmdde en kleurde het en maakte er, met een nietmachine als belangrijkste instrument, nieuwe scheppingen van. Pronkkasten, compleet met delfts-blauwe vazen, chinoiseries, lambriseringen, schoorsteenmantels, interieurs, behangsels, vogels, herten, enz. Van Leeuwen zag ook nieuw leven in houtafval en organische materialen. Een voorbeeld van zijn ongekende scheppingslust was in 2013 te zien op de tentoonstelling *Hand Made*, in de vorm van

een kartonnen uil, terwijl elders in het museum een kartonnen kast stond. Tijdens een reis naar Zweden afgelopen zomer openbaarde zich een ernstige ziekte. Dagelijks bezocht Van Leeuwen nog zijn atelier, bood delen van zijn oeuvre bij verzamelaars aan en ensceeneerde er zijn uitvaart. Vooraf aan de herdenkingsdienst in het atelier stond zijn baar tussen het oeuvre opgesteld. Uit een verborgen hoek kwamen tientallen zelfportretten op hout die hij met de natte spons gedrenkt in verf had gemaakt. Een afscheid waarbij hij versmolt met de natuur, waarmee hij zo innig verbonden was geraakt. Het museum kocht een Oosterse pronkkast aan uit de nalatenschap en verwierf als gift daaromheen een scala aan werken die samen ooit een neo-natuur en -cultuur interieurensemble in het nieuwe museum gaan vormen.

Sjarel Ex
directeur

Foto Tom Haartsen

Yayoi Kusama Shoe, 1966

textiel, verf en leer
13 × 26 × 9 cm
schenking R.M. Jas

Met psychedelische installaties en sculpturen die worden overladen door stippen en zachte groeisels visualiseert Yayoi Kusama haar eigen universum en maakt ze het voor iedereen een ervaring. Omstreeks 1960 begint Kusama in New York speelse sculpturen van alledaagse objecten te maken die ze bedekt met fallusvormige kussentjes. Ze bekruipen strijkijzers, keukentafels en kinderwagens – stereotype symbolen van veelal met vrouwen geassocieerde huiselijkheid. Ook uit tassen en schoenen duiken de fallussen op. Uit deze met goudverf bespoten pump groeien er drie. Ze belichamen masculiniteit als een verstikkende kracht die de bewegingsvrijheid van vrouwen domineert. Met haar seksueel beladen sculpturen levert Kusama hier subtiel en geestig

commentaar op en worden de lichaamsdelen onderworpen aan de fantasie van de kijker. In het oeuvre van Kusama zijn fallische vormen alom aanwezig. De overdaad aan rood bestippelde falluskussentjes in haar installatie *Infinity Mirror Room – Phalli's Field* (1965/1998) in de museumcollectie is hiervan een voorbeeld. Deze installatie wordt tijdens Kusama's baanbrekende tentoonstelling *Floor Show* (1965) in New York getoond, samen met een aantal *Shoe* sculpturen. Regelmatig 'bewandelen' deze sculpturen in groepjes de ruimte, of plaatst Kusama ze op of naast andere kunstwerken. De schenking vormt een mooie aanvulling op een eerder verworven goudkleurige *Shoe* uit hetzelfde jaar. Naast *Shoe* ontvangt het museum ook de tekening *Mars Study no 117* (ca. 1953).

Simone de Haan

conservator in opleiding moderne en hedendaagse kunst

Foto Tom Haartsen

Anoniem slangenglas, 1650-1700

cristallijnglas, emaildecoratie
21,8 × 8,9 cm
bruikleen Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

Het afgelopen jaar heeft het museum een uniek zeventiende-eeuws kelkglas *à la façon de Venise* kunnen verwerven. Het museum bezat al een klein ensemble van dergelijke luxe wijnglazen in Venetiaanse stijl. Deze aanwinst vormt een prachtige aanvulling op de aanwezige collectie glaswerk uit de zeventiende eeuw. Vanwege de bijzondere vormgeving van de stam wordt dit type wijnglas 'slangenglas' genoemd. De slangenstam met witte glasdraad vormt het cijfer 8 binnen in een cirkel. Aan weerszijden van de stam zijn aan de slangenkoppen geknepen kammen aangebracht. Vooral de

versierde kelk maakt het glas bijzonder omdat deze is voorzien van een emaildecoratie in wit en steenrood: een ovale fantasiebloem, kamperfoelie en een margrietachtige bloem. Elke bloem heeft een steel met aan weerszijden langwerpige en handvormige knoppen of bladeren. Hoewel er voorbeelden bekend zijn van slangenglazen met een diamantlijngravure, zijn er geen andere slangenglazen met een dergelijke emailbeschildering bekend. Slangenglazen worden meestal toegeschreven aan glashuizen in de Nederlanden of Duitsland. Gelet op de kleur van dit glas en enkele details in de vormgeving van de stam zou het glas in Zuid-Duitsland, maar ook in Oostenrijk of Zwitserland kunnen zijn gemaakt.

Alexandra van Dongen

conservator historische vormgeving

Presentaties

Hoofd: Cathy Jacob

- Op 13 januari sluiten de museumzalen met de collectie, in de maanden daarna wordt de kunst naar vijf depots in Nederland en Vlaanderen verplaatst
- Op 8 februari openen de voorlopig laatste tentoonstellingen in het museum
- Op 26 mei sluit het gehele museum, na een feestelijk slotweekend
- 8 tentoonstellingen openen bij collega-instellingen onder de noemer Boijmans bij de Buren, hierbij zijn in totaal 363 werken uit de collectie te zien
- De technische dienst verhuist naar een externe werkplaats

Presentaties ontwikkelt en organiseert het tentoonstellingsprogramma van het museum. In 2019 ontstaat een nieuwe situatie doordat het museumgebouw voor een periode van zeven jaar sluit vanwege de grootschalige renovatie. Vanaf 13 januari sluiten het Van der Steurgebouw en het Paviljoen Van Beuningen-De Vriese, waar de collectie van het museum te zien was. De collectiestukken worden in de maanden daarna verhuisd naar de externe depots. Op 26 mei sluiten ook het Bodongebouw en het Robbrecht en Daemgebouw, waar wisselende tentoonstellingen plaatsvonden. Programmatisch gezien biedt het museum het eerste deel van het jaar nog een vertrouwd beeld met enkele goed bezochte tentoonstellingen. Vanaf de tweede helft van het jaar gaat onder de noemer In Transit een alternatief programma van start.

De sector Presentaties bestaat uit vijf projectleiders, een technische dienst met vijf vaste medewerkers, een assistent en een hoofd (9,34 fte). Tijdens de op- en afbouw van tentoonstellingen wordt de technische dienst versterkt met freelance art handlers en tentoonstellingsbouwers uit de flexibele schil rondom het museum. Omdat de organisatie van tentoonstellingen in de tweede helft van het jaar wegvalt, worden de projectleiders deels bij andere afdelingen ingezet waar zij meewerken aan de voorbereiding van de grote operaties die het museum te wachten staan: de bouw en opening van Depot Boijmans Van Beuningen, de verhuizing van de collectie en de ontwikkeling van de programmering in het depot en in de stad.

Tot de sluiting

Tot aan de sluiting op 26 mei zijn in het museum vier tentoonstellingen te zien. De grote publiekstrekker is de tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*. Deze tentoonstelling naar aanleiding van het honderdjarig jubileum van de Duitse kunstschool brengt niet alleen iconische objecten bijeen, maar werpt ook licht op de uitwisseling die bestond tussen het Bauhaus en Nederlandse kunstenaars, architecten en ontwerpers. De opzet van de tentoonstelling is zowel inhoudelijk als qua vormgeving vanuit een netwerkgedachte opgezet, het gaat om de verbindingen en knooppunten tussen verschillende personen en instellingen, zo is immers ook het gedachtegoed van Bauhaus de wereld in verspreid. Ook in de publieksbegeleiding speelt het netwerk van kunstenaars en andere makers een belangrijke rol: er is een uitgebreide app ontwikkeld die de bezoeker kan gebruiken tijdens het bezoek voor extra informatie over de achterliggende verhalen van personen en

onderlinge verbanden. De tentoonstelling wordt feestelijk geopend op vrijdagavond 8 februari tijdens Art Rotterdam. De gasten zijn gevraagd in dresscode 'contrast' te komen, er zijn performances en er is muziek. Het feest gaat door tot middernacht. Op zaterdag 9 februari is het museum de hele dag gratis toegankelijk.

Met het sluiten van het Van der Steur-gebouw is in de zalen rondom de Bauhaus-tentoonstelling een collectiepresentatie gemaakt. Zo'n zeventig publiekslievelingen uit de collectie zijn nog eenmaal te zien in de vertrouwde omgeving. In de eerste zaal is extra aandacht voor het drieluik van de rond 1400 in Keulen werkzame Meester van de Heilige Veronica. Dit meesterwerk van de internationale gotiek is recent verworven op een Londense veiling en wordt voor het eerst in het museum tentoongesteld. De titel, *Als de luiken sluiten – Hoogtepunten uit de collectie*, refereert aan deze nieuwe aanwinst, maar ook naar de aanstaande sluiting van het gebouw. Dankzij deze tentoonstelling kan het lesaanbod voor scholieren doorgang blijven vinden, maar de presentatie blijkt ook onder het reguliere publiek populair.

Op de begane grond in de Willem van der Vorm Galerij en het Prentenkabinet is de tentoonstelling *Co Westerik – Dagelijkse verwondering* te zien. Het is een hommage aan de kunstenaar middels een beknopt retrospectief van een zeer rijk oeuvre. Co Westerik (1924-2018) had een bijzondere werkwijze. Hij hield zijn hele leven dagboeken bij waarin hij nauwgezet aantekeningen maakte – geschreven en getekend – over zijn leven en hoe en wat hij ging schilderen. Toen de kunstenaar nog leefde was het museum al in gesprek over het tonen van deze bijzonder poëtische dagboeken. Na zijn overlijden is samen met zijn

nabestaanden een grotere opzet bedacht, waarbij zo'n vijftig schilderijen waaronder een aantal hele vroege werken en ook zijn twee laatste doeken worden getoond. Een daarvan wordt aangekocht door het museum. Op deze manier is er voor familie, vrienden, bekenden en liefhebbers gelegenheid stil te staan bij zijn leven en werk. De expositie wordt vervolgens door de prominente Londense galerie van Sadie Coles als uitgangspunt genomen voor een postuum debuut van Westerik in Londen.

Voor het trappenhuis van de Robbrecht en Daem-trap op de eerste verdieping is de Rotterdamse kunstenaar Iwan Smit gevraagd een muurschildering te maken over het museum in transitie. Smit heeft de laatste jaren verschillende tekeningen in opdracht van het museum gemaakt. Met de muurschildering *Metamorphosis* in het trappenhuis verbeeldt hij de transitie van het museum in een eigen beeldtaal.

Zowel tijdens de Museumnacht010 als in het slotweekend van de tentoonstellingen, dat tevens de sluiting van het museum markeert, vindt het Bauhausfest plaats. Het museum is tijdens het slotweekend op vrijdag geopend van 11 tot 23 uur, met een programma vol muziek en performances en ook op zaterdag en zondag is er extra programmering. Het is de laatste kans om het museum te bezoeken voordat de grootschalige verbouwing van start gaat. Op zondag 26 mei aan het einde van de dag wordt het museum ceremonieel gesloten met de sluiting van het toegangshek door de directie van het museum.

Vanaf dat moment is het museum gesloten voor publiek. De inhoud van het Van der Steurgebouw is dan al verhuisd, nu kunnen de overige bouwdelen geleegd worden. De tentoonstellingen worden afgebroken en de

Tentoonstelling *Als de luiken sluiten – Hoogtepunten uit de collectie*, foto Lotte Stekelenburg

Tentoonstelling *Co Westerik – Dagelijkse verwondering*, foto Lotte Stekelenburg

Tentoonstelling *Metamorphosis* – Iwan Smit, foto Lotte Stekelenburg

Tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*, foto Ernst Moritz

Tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*, foto Ernst Moritz

Tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld*, foto Ernst Moritz

semipermanente kunstwerken in, aan en om het gebouw worden gedemonteerd, ingepakt en naar de externe depots gebracht. Voor dit omvangrijke project wordt het vaste team van de technische dienst versterkt met 9 art handlers, 1 registrar en is er een nauwe samenwerking met de depotmedewerkers en registrars van het museum. Op 1 augustus worden de werkzaamheden succesvol afgerond.

Boijmans in Transit

Al sinds 2018 wordt gewerkt aan de voorbereidingen voor het Transitprogramma. Boijmans in Transit loopt tot de opening van het vernieuwde museum en bestaat uit drie fases. De eerste fase gaat van start vanaf het moment dat de collectiezalen van het museum sluiten en loopt tot de opening van het depot in het najaar van 2021. Voor deze periode worden diverse programmalijnen opgezet: Boijmans bij de Buren, Boijmans in de Klas, Boijmans in de Stad en Boijmans in het Buitenland. De tweede en derde fase van het transit-programma vinden plaats in de jaren na de opening van het depot. In deze periode zal het museum zijn eigen rol in de stad en de samenleving onderzoeken en tevens toewerken naar de opening van het vernieuwde museumgebouw.

Boijmans bij de Buren

Boijmans bij de Buren is een samenwerking met zeven buurmusea en het Erasmus MC, mogelijk gemaakt door Stichting Droom en Daad. De opzet is dat de instellingen de handen ineen slaan om in de periode tijdens de renovatie van het museum tot aan de opening van Depot Boijmans Van Beuningen de collectie van het museum zichtbaar te houden voor het brede publiek. De deelnemende instellingen zijn Kunsthal, Stedelijk Museum

Schiedam, Chabot Museum, Belasting & Douane Museum, Wereldmuseum, Museum Rotterdam, Maritiem Museum en Erasmus MC. Elk museum heeft een eigen tentoonstelling ontwikkeld waarbij bekende en minder bekende stukken uit de Boijmanscollectie worden gepresenteerd. Hierdoor zal niet alleen de verzameling zichtbaar blijven, maar zullen de werken ook vanuit nieuwe invalshoeken worden gepresenteerd en worden verbanden gelegd met de collecties van de deelnemende musea. De marketing- en communicatiecampagne is collectief opgezet en wordt aangestuurd vanuit Museum Boijmans Van Beuningen, in nauwe samenwerking met Stichting Droom en Daad.

In de Kunsthal is vanaf het begin van het jaar *Picasso op Papier* te zien. Later in het jaar openen hier *De duizelingwekkende verbeelding van Piranesi en Meesterlijk!*. In het Belasting & Douane Museum is de tentoonstelling *Samensmeden – Meesters in zilver* te zien, in het Chabot Museum *Branding Rotterdam*, in het Stedelijk Museum Schiedam *Rothko en ik* en in het Rotterdam Museum *Ateliergeheimen van Rotterdam*. Het Erasmus MC is weliswaar geen museum maar ook hier is de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen te gast met de presentatie *Mensbeelden – Kracht & Kwetsbaarheid*, te zien in een van de binnentuinen van het ziekenhuis.

Zie voor een volledig overzicht van de presentaties bijlage D.

Boijmans in de Klas

Omdat scholieren de komende jaren niet meer naar het museum kunnen, gaat het museum met de kunst naar de scholen toe. Dit is een door afdeling Educatie en publieksbegeleiding ontwikkeld project, maar wordt aangestuurd vanuit Presentaties met betrokkenheid van verschillende afdelingen.

Boijmans in het Buitenland

Onder de noemer BVB Collections verzorgt het museum een reizend programma met op maat gemaakte tentoonstellingen rondom de collectiezuartepunten en hoogtepunten met als primair doel de naamsbekendheid van het museum en van Rotterdam te vergroten. Vanaf 2021 reist een tentoonstelling met hoogtepunten uit de collectie de wereld rond langs toonaangevende musea, waarmee een goede bruikleenpositie bestaat.

Boijmans in de Stad

Boijmans in de Stad is een verzameling projecten in Rotterdam. Dit programma bestaat uit opdrachten aan kunstenaars en experimentele samenwerkingsprojecten rondom actuele thema's. De projecten maken grote maatschappelijke vraagstukken bespreekbaar – meerstemmigheid, armoede, schaarste, eenzaamheid – vertalen ze naar een menselijke schaal en zijn voor iedereen toegankelijk. Al enkele jaren zoekt het museum samenwerking met ontwerpers en kunstenaars die zich richten op maatschappelijke verandering. Denk daarbij aan tentoonstellingen als *Nieuwe Energie* (2011-2012), de *Design Columns* (2012-2016), *Sensory Spaces* (2013-2019) en *Change the System* (2017-2018). Deze ambitie wordt de komende jaren voortgezet buiten de muren van het traditionele museum met het programma Change Makers en Cultural Activists. In 2019 worden hierover met bewoners, kwartiermakers en kunstenaars voorbereidende gesprekken gevoerd. Het eerste project is De Buurtbatterij binnen het project Veerkrachtig BoTu (Bospolder-Tussendijken), waarvoor wordt samengewerkt met verschillende partijen en kunstenaar Melle Smets. Het wordt gefinancierd door het Project Idols*. Het museum grijpt met dit soort projecten de transitieperiode aan om experimentele kunstprojecten op te zetten in de stad.

Overige projecten

Er wordt een tentoonstelling met werken uit de collectie surrealisme voorbereid in het Cobra Museum die zal openen op 1 mei 2020. Museum Boijmans Van Beuningen biedt het Cobra Museum de kans hoogtepunten uit de collectie te tonen en op deze manier de Cobrabeweging in context te laten zien. Voor het museum is het een try-out van de tentoonstelling *Surreal Shock* die vanaf 2021 op buitenlandse reis gaat, het is ook een manier om de surrealismecollectie onder de aandacht te brengen bij het Amsterdamse publiek. Verder worden er plannen uitgewerkt voor de presentaties in depot en voor een onderzoek over de tentoonstellingsgeschiedenis van het museum. Dit onderzoek zal in 2020 van start gaan in samenwerking met de VU en UvA en een student van de Master Curating Art and Cultures.

Werkplaats

De technische dienst verhuist na de sluiting naar de externe werkplaats De Achtertuin. Dit is een cultureel bedrijfsverzamelgebouw aan de Oostzeedijk in Kralingen. Al het gereedschap uit de werkplaats van het museum gaat daarheen, en met hergebruik van oude materialen wordt de nieuwe werkplaats ingericht. Van hieruit worden voorbereidingen getroffen voor onder andere Boijmans bij de Buren, Boijmans in de Klas en worden verpakkingsmaterialen ontwikkeld ter voorbereiding op de verhuizing van de collectie naar het depot.

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Branding Rotterdam – de internationale avant-garde tijdens het interbellum in Rotterdam* in het Chabot Museum, foto Lotte Stekelenburg

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *De duizelingwekkende verbeelding van Piranesi* in de Kunsthall, foto Lotte Stekelenburg

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Samensmeden, Meesters in zilver* in het Belasting & Douane Museum, foto Lotte Stekelenburg

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Meesterlijk!* in de Kunsthall, foto Ernst Moritz

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Rothko en ik* in Stedelijk Museum Schiedam, foto Lotte Stekelenburg

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Ateliergeheimen van Rotterdam* in Museum Rotterdam, foto Lotte Stekelenburg

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Picasso op Papier* in de Kunsthal, foto Lotte Stekelenburg

Boijmans bij de Buren-tentoonstelling *Mensbeelden – Kracht & Kwetsbaarheid* in het Erasmus MC, foto Lotte Stekelenburg

Relatiebeheer en filantropie

Hoofd: Minke van Hooff

- 1.358 mensen zijn Boijmans Vriend
- 67 jonge kunstliefhebbers zijn lid van @Boijmans
- 135 particulieren zijn begunstiger en daarmee lid van de Gezelschappen of de Kring Van Eyck
- 12 bedrijven zijn lid van de Boijmans Business Club
- 40 bedrijven zijn aangesloten bij het museum als Boijmans Corporate Member
- 345 particulieren zijn lid van de Zodiac Kring
- 25 fondsen en stichtingen dragen bij aan projecten en aankopen

Museum Boijmans Van Beuningen wordt door vele handen gedragen. Dankzij de steun van vele begunstigers kan het museum bezoekers inspireren, door middel van tentoonstellingen, educatieve projecten, nieuwe aanwinsten en restauraties. Ook de bouw en inrichting van Depot Boijmans Van Beuningen komt tot stand met steun van velen zodat het gebouw straks van binnen net zo spectaculair wordt als de spiegelende buitenzijde. In 2019 zijn het de in dit hoofdstuk genoemde particulieren, bedrijven en fondsen die dit alles mogelijk maken. Het museum is hen allen zeer dankbaar voor hun genereuze steun, betrokkenheid en vertrouwen.

Relatiebeheer en filantropie richt zich op het optimaal onderhouden van de goede contacten van het museum en het leggen van nieuwe contacten. De afdeling bestaat uit een hoofd, een medewerker particuliere schenkers, een medewerker fondsen, een medewerker voor de relaties met bedrijven, een medewerker ontvangsten/commerciële verhuur, een medewerker vrienden en een ondersteunende medewerker (5,4 fte). De leden van de Fundraising Board, de ambassadeur bedrijven en het Boijmans Genootschap, bestaande uit notarissen, fiscalisten, advocaten en accountants, ondersteunen de afdeling met hun kennis, tijd en netwerk. Het museum is alle partners zeer dankbaar voor hun inzet, steun en betrokkenheid.

Hoogtepunten

2019 is een bijzonder jaar. In het voorjaar wordt het museumgebouw gefaseerd gesloten voor het publiek in verband met een grootse renovatie en vernieuwing. Op zondag 6 januari is *De collectie als tijdmachine* voor de laatste maal te bezoeken. Deze bijzondere dag wordt gecombineerd met een nieuwjaarsreceptie voor alle bezoekers.

Door het jaar heen worden er vele activiteiten georganiseerd om begunstigers en sponsors te bedanken voor hun betrokkenheid en steun. Zo kunnen de Vrienden op zaterdag 8 februari naar de preview van de tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus, pioniers van een nieuwe wereld*. In navolging op het succes van vorig jaar wordt in augustus de tweede editie van de Museumpark Vriendendag georganiseerd, een dag vol kunst en een keur aan activiteiten voor alle vrienden van de culturele instellingen rondom het park: Chabot Museum, Kunsthall, Het Natuur-

historisch Museum Rotterdam, Het Nieuwe Instituut en Arminius. Er is van alles te zien, doen en beleven: zo vertellen twee art handlers van het museum over de inrichting bij buurmuseum Chabot, wordt er een lezing gehouden over het depot en is er een speciale Vriendenveiling in Het Nieuwe Instituut. De leden van @Boijmans, een groep jonge (kunst)liefhebbers tussen 25 en 45 jaar, komen diverse keren per jaar samen. In 2019 worden zij door conservator Mienke Simon Thomas rondgeleid door de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus*. Ook bezoeken zij samen met de leden van het bedrijven-netwerk van het museum AVL Mundo met een speciale rondleiding door Joep van Lieshout en wordt een avond georganiseerd rondom het thema muurschilderingen bij PHK18.

Het bedrijvennetwerk, bestaande uit de Boijmans Corporate Members en de Boijmans Business Club, brengt een bezoek aan een van de Boijmans bij de Burententoonstellingen in het Chabot Museum. Voor leden van de Business Club wordt in april het jaarlijkse Business Diner georganiseerd waarbij zij een exclusieve inblik krijgen in alle voorbereidende werkzaamheden voor de verhuizing van de collectie naar Depot Boijmans Van Beuningen.

Op 17 april krijgen de leden van de Kring Van Eyck tijdens het jaarlijkse Kring Van Eyck Feest een exclusieve rondleiding door het lege museumgebouw. Conservatoren, bewakers en medewerkers van de afdeling presentaties nemen de leden mee door de museumzalen en delen hun onvergetelijke en dierbare herinnering aan het zo geliefde gebouw.

Omdat veel begunstigers in 2019 bijdragen aan de totstandkoming van de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus*, wordt er een

kunstreis georganiseerd naar Weimar en Dessau.

Het jaarlijkse Boijmans Diner voor de leden van de Gezelschappen vindt plaats op 1 november in de imposante Burgerzaal van het Stadhuis met wethouder Said Kasmi als gastheer. De avond staat in het teken van verzamelen; vijf conservatoren vertellen tijdens deze avond over hun mooiste aankoop voor het museum. Deze staan voor de gelegenheid in de zaal opgesteld.

2019 staat ook in het teken van de 'Adopteer een spiegel'-actie: een wervingsactie voor Depot Boijmans Van Beuningen waarbij Rotterdammers en kunstliefhebbers wereldwijd de kans krijgen om met de adoptie van een spiegel, middels een eenmalige schenking van 1.000 euro per stuk, mee te bouwen aan het depot. De schenker kan zelf een spiegel uitkiezen via de zogenaamde 'spiegelselector'. Als bewijs van adoptie ontvangen de schenkers een certificaat op naam en een jaar gratis toegang tot het depot vanaf het moment van opening. De actie wordt in maart afgetrapt met een groots benefietdiner: het Spiegeldiner, georganiseerd in een heuse spiegeltent op het evenemententerrein achter het in aanbouw zijnde depotgebouw. Loes Luca is de presentator van de avond en trakteert de gasten op speeches van Winy Maas, wethouder Said Kasmi en Sjarel Ex en optredens van het Scapino Ballet, The Gibson Brothers en Boston Tea Party. De avond zorgt voor een wervelende start van de actie met een opbrengst van 691.000 euro. Eind 2019 is bijna de helft van de in totaal 1.664 spiegels 'geadopteerd'. De geadopteerde spiegels worden opgedragen aan een overleden geliefde, een verre vriend, een kleinkind of ter viering van een bijzonder jubileum. Het nog in aanbouw zijnde depotgebouw bestaat

Boijmans Diner voor de Gezelschappen in de Burgerzaal van het Stadhuis, foto Aad Hoogendoorn

Saskia van Kampen-Prein, conservator moderne en hedendaagse kunst, vertelt tijdens het Boijmans Diner over een recente aanwinst van Eileen Agar, foto Aad Hoogendoorn

Uitreiking van de BankGiro Loterij tijdens het Goed Geld Gala, het museum is trots op de geweldige steun, foto Roy Beusker

hiermee niet alleen uit prachtige spiegels maar ook uit een keur aan verhalen. Depot Boijmans Van Beuningen wordt, net als het museum, gedragen door vele handen.

Partners

Gemeente Rotterdam

Museum Boijmans Van Beuningen is een zelfstandige organisatie die mede wordt gefinancierd door de gemeente Rotterdam. Daarnaast steunt de gemeente educatieve projecten, waardoor jaarlijks vele kinderen intensief in aanraking komen met kunst.

In 2019 draagt de gemeente Rotterdam in het bijzonder bij aan:

- Educatief project *Cultuurcoach 2019*

BankGiro Loterij

Sinds 2006 wordt het museum gesteund door de BankGiro Loterij, die tot op heden bijna 10 miljoen euro heeft bijgedragen aan een grote verscheidenheid aan aankopen en projecten van het museum. Dit stelt het museum in staat om kunstwerken voor de gemeentelijke collectie te verwerven en groot-schalige tentoonstellingen te realiseren. Tijdens het Goed Geld Gala op 12 februari krijgt het project 'Art Rocks' een extra bijdrage toegekend van 550.000 euro. Dit samenwerkingsproject met verschillende Nederlandse musea ontstond op initiatief van het museum. Met de majeure steun van de BankGiro Loterij kan Art Rocks worden doorontwikkeld tot een landelijk evenement voor een breed en divers publiek. Dankzij de deelnemers van de BankGiro Loterij vervoert de Museumplusbus dagelijks senioren naar

musea, ook naar Museum Boijmans Van Beuningen. De jaarlijkse bijdrage van de BankGiro Loterij is van grote waarde voor kunstaankopen. Een van de hoogtepunten uit 2019 is de aankoop van het schilderij *Again, the Gemini are in the Orchard* van Leonora Carrington.

In 2019 draagt de BankGiro Loterij bij aan:

- Aankoop Salomon de Braij, *Een herder*
- Aankoop publicatie André Breton en Philippe Soupault, *Les champs magnétiques*
- Aankoop publicatie André Breton, *Manifeste du surréalisme - poisson soluble*
- Aankoop Leonora Carrington, *Again, the Gemini are in the Orchard*
- Aankoop Nico Eekman, *La lucarne du poète*
- Aankoop publicatie Max Ernst en André Breton, *La femme 100 têtes*
- Aankoop Paolo Farinati, *De ontvoering van Proserpina door Pluto*
- Aankoop Willem Hendrik Gispen, lamp *Giso No.22*
- Aankoop Otto Knoop, waterketel op komfoor
- Aankoop Ad Knupker, 34 tekeningen
- Aankoop Sybold van Ravesteyn, ameublement
- Aankoop Gertjan van der Stelt, *Cathedral*
- Aankoop Berend Strik, *Claire de nysterie*
- Aankoop Kees Timmer, *Zelfportret*
- Aankoop Willem Wagenaar, *Wees gegroet zeemeermin*
- Aankoop Erich Wichman, *Zonder titel en Grootte vrolijkheid*

Particulieren

We danken iedereen zeer hartelijk die het museum in 2019 met een gift ondersteunt. De steun die we van een groeiende groep begunstigers ontvangen en ervaren is voor het museum van grote waarde. Particulieren die het museum steunen met een gift vanaf 1.000 euro treden toe tot de Kring Van Eyck, die elk jaar gezamenlijk bijdraagt aan een groot project. In 2019 draagt de Kring Van Eyck bij aan de tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*. Voor particulieren die meer willen doen, heeft het museum de Gezelschappen opgericht. Leden van de Gezelschappen kunnen aangeven waarvoor zij hun schenking graag aangewend zien; van kostbare restauraties tot onderwijsprogramma's en wetenschappelijk onderzoek. In 2019 wordt met steun van het Nedspice Restauratiefonds en een particuliere schenker onderzoek verricht naar meer dan vijftig middeleeuwse houten sculpturen in de collectie. Dankzij dit onderzoek is er meer inzicht in de conditie van deze deelcollectie, wat van belang is voor toekomstige beslissingen op het gebied van restauratie en conservering. Met steun van het Familie De Heus Restauratiefonds wordt onder leiding van fotorestaurator Clara van Waldthausen een analyse uitgevoerd van de conditie van de collectie fotografie, waarbij alle foto's gecategoriseerd worden. Foto's waarbij de behandeling ná de verhuizing naar het depot kan plaatsvinden, kunnen straks worden behandeld voor het oog van het publiek in het restauratieatelier voor fotografie in Depot Boijmans Van Beuningen.

In 2019 zijn deze particulieren, naast zij die onvermeld wensen te blijven, lid van de Kring Van Eyck of de Gezelschappen:

KRING VAN EYCK
 Familie van Ardenne
 Wouter en Lenneke van Bente-Messer
 Carel Blotkamp
 Margriet de Boer
 Frits en Jacqueline Breeman-Koolen
 Frits en Tessa Bruijn
 Trudy van Bueren
 Eline van Burken en Remco van der Kuijp
 Hans en Marianne ten Cate-van Rietschoten
 Robert en Annemijn Crince le Roy-van
 Munster van Heuven
 Emie Dekker
 Alda en Henk Dijkgraaf
 Eric-Paul Dijkhuizen en Willemien
 Dijkhuizen-Nauta
 Annie Doeksen Stichting
 Job Dura en Susi Zijdeveld
 Lisa Couwenbergh en Sjarel Ex
 De heer G. van Eijl
 Caroline Fronik en Gerard van den Ende
 Mr. J.P. Eschauzier
 De heer F. van Gageldonk
 Jacob en Janine van der Goot-Nauta
 Frans Gosses
 De heer M. de Groene
 In4Art
 Marc van Gulik en Niels Jens
 Tom en Anita van der Heijden
 De heer en mevrouw Hessels-de Bruin
 JoAnn Gonzalez Hickey
 De heer en mevrouw Hilders
 Eleonoor Hintzen
 De heer en mevrouw Hudig-Titulaer
 Ingrid en Bert Huisman-Van Baaren
 De heer A.G. Jacobs en mevrouw C.M.M.
 Jacobs
 Godelieve Janssen
 Eveline Jurry en John Fiszbajn
 Frank en Irene Kho
 Mariëlle Koppenol-Laforce
 Edzard Koning en Anneke Klopper
 JK Stichting
 Maria Kuster

De heer A. Lampe en de heer A. Plompen
 Renate en Pepijn de Lange
 Rick en Bernadette Linck-Derks
 Hein en Barbara van der Loo
 Jolande en Harald van Loon
 Annemarie Lütjens
 Andrea en Jaap van Manen
 Albert Meuter
 De heer J. Nauta
 Jan en Liesbeth van Nieuwenhuizen-van
 Wessum
 Rob en Josien Nijman-de Neef
 De heer H.R. Okkens
 Leo Oosterveer
 De heer en mevrouw Overdevest
 Onno en Willeke Paymans
 Dirk Jan Postel
 Frank en Tjapke Rademaker
 Familie Roos-Hesselink
 Matja en Frans Rosendaal
 Bas en Suzan Scheurwater-van de Bilt
 Patricia Smit
 Stichting Dorodarte
 Jan en Henny Strooij-Sterken
 Jan en Andrea Teunissen-Oprea
 De heer en mevrouw Tiedemann
 Bastiaan Vaandrager
 Jan en Penelope Valkier
 Mevrouw P. Veder
 Jos van der Velde en Rianne Versluis
 Bart en Liesbeth de Ven-Buitenhuis
 De heer en mevrouw Voûte
 Mevrouw R. van der Waals
 Christiaan en Olga Wagenaar
 De heer en mevrouw Weisz
 Mevrouw A. van Wensveen-Kolff en
 de heer D.M.N. van Wensveen
 Mark en Roel von Weiler
 Martin L.M. Witjens
 Olo en Tineke de Witt Wijnen-Jansen
 Schoonhoven

Het Scapino Ballet danst een scène uit *Risonanza* onder muzikale begeleiding van Michiel Borstlap tijdens het Spiegeldiner op 7 maart, foto Aad Hoogendoorn

Het Spiegeldiner, een benefietdiner voor Depot Boijmans Van Beuningen op 7 maart, foto Aad Hoogendoorn

GEZELSCHAP BAS JAN ADER

Leendert Bikker en Janneke Vrij
Eelco en Annemarie Blok-Weverling
Ron en Correlie Bosch
Simone en Allard Castelein-Van den Akker
Joost en Hermien Goderie-Plomp
Houtgroep Van Drimmelen
De heer en mevrouw Krikke
Caia en Jan Peter Peterson-van Vollenhoven
Joke en Steven Lamberts
Niels Peteri en Kirsten van den Berg
R.T. Holding BV
Hester en Dick Verbeek
Robert en Marijke Willink

GEZELSCHAP SALVADOR DALÍ

Albert en Catherine de Kreij
Nedspice Restauratiefonds

GEZELSCHAP PAUL CÉZANNE

Diederik van Dommelen en Brigit van Elk
Familie De Heus Restauratiefonds
Stichting Saphir
Jurgen en Carin Stegmann-Overzier

GEZELSCHAP JHERONIMUS BOSCH

Piet van der Slikke en Sandra Swelheim
Han Nefkens Fashion on the Edge

Nalatenschappen

In 2019 ontvangt Stichting Museum Boijmans Van Beuningen een legaat uit de nalatenschap van de heer Mercey. Wij zijn dankbaar voor de betrokkenheid van de heer Mercey, wij kenden hem als Vriend van het museum. Het bestuur van de Stichting zal er op toezien dat het geld uit zijn nalatenschap een goede bestemming krijgt in het museum.

Schenken van kunst

Particulieren die een kunstwerk schenken of in langdurig bruikleen geven aan het museum worden uitgenodigd toe te treden tot de Zodiaque Kring. Dit gezelschap is vernoemd naar een groep mecenasen die Salvador Dalí ondersteunde. In 2019 komt de Zodiaque Kring voor de zesde keer bij elkaar.

Onderstaande particulieren en instellingen schenken of laten na in 2019, naast zij die onvermeld wensen te blijven:

Hugo Borst
Reyer Boxem
Krijn ter Braak
Frank Bruggeman
Marion Busch
Collectie KK
Collectie Lampe-Plompen
Collectie H. Langman
Otto Egberts (1949-2019) en Astrid Hardenbol
Han Nefkens Foundation
Hannema-De Stuurs Fundatie –
Kasteel Het Nijenhuis
Peter Hopman
R.M. Jas
Karin de Jonge
Floris P. Koenigs
mevr. A. Krekel-Aalberse
mevr. D.U. Kuyken-Schneider
LABEL/BREED
Couzijn van Leeuwen (1959-2019)
Laurens Leeuwenberg
Museum Gouda
De heer en mevrouw van der Pols-Bouwens
Tomas Rajlich
Jan Roeterink
Gerrit Jan de Rook
Drs. C.O.A. baron Schimmelpenninck van der Oije
Gertjan van der Stelt
Dhr. Van der Sterre

Studio Bertjan Pot

Laurens Vancrevel en Frida de Jong
Viktor&Rolf
Vincent Vlasblom
Dingenus van de Vrie
Sander Wassink
Rosemarie Willems

Langdurig bruikleen

Deze particulieren, stichtingen en bedrijven geven, naast zij die onvermeld wensen te blijven, kunstwerken in langdurig bruikleen:

- Stichting Museum Boijmans Van Beuningen
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Fondsen en huisstichtingen

Fondsen van particulieren, overheden en bedrijven zijn belangrijke steunpilaren van het museum. Daarnaast heeft het museum een goede relatie met enkele stichtingen die regelmatig ondersteuning bieden bij de belangrijkste taken: beheren, verwerven, presenteren en onderwijzen. In 2019 dragen deze fondsen en stichtingen, naast zij die onvermeld wensen te blijven, bij aan de volgende projecten:

Ars Donandi

- Educatief project *Van KIJKEN naar ZIEN*

Blockbusterfondsen

- Tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*

Fonds 21

- Tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*
- Educatief project *Van KIJKEN naar ZIEN*

The Getty Foundation

- Onderzoeksproject Boijmans-Getty Paper Project for Italian Drawings

Han Nefkens Foundation

- Aankoop Viktor&Rolf, jurk *Look 18, Fashion Statements, Haute Couture Collection*, lente/zomer 2019

Interreg Vlaanderen-Nederland

- Onderzoeksproject *Smart*Light*

Goethe Instituut

- Tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*

Ministerie van Economische Zaken

- Onderzoeksproject *Smart*Light*

Mondriaan Fonds

- Tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*
- Aankoop Hilbert Boxem, 2 plasteiken *The Open Container*
- Aankoop Leonora Carrington, *Again, the Gemini are in the Orchard*
- Aankoop Jacques Lacomblez, *edda: Cahier international de documentation sur la poésie et l'art d'avant-garde*
- Aankoop Couzijn van Leeuwen, *Oosterse kast*
- Aankoop Roland Sohier, *Home, sweet home (revisited)*
- Aankoop Berend Strik, *Claire de nysterie*
- Aankoop Co Westerik, *Halfgesloten ooglid*

Prins Bernhard Cultuurfonds

(mede dankzij het Breeman Talle Fonds)

- Tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*
- Aankoop Leonora Carrington, *Again, the Gemini are in the Orchard*

Project Idols*

- Transitprogramma *Veerkrachtig BoTu*

Rotterdam Festivals

- Programma *Bauhaus in de stad*

Stichting Boek & Wurm

- De eerstelijnsconservering van 336 historische boekbanden

Stichting Droom en Daad

Transitprogramma Boijmans bij de Buren:

- Tentoonstelling *Picasso op papier* (Kunsthall)
- Tentoonstelling *Rothko & ik* (Stedelijk Museum Schiedam)
- Tentoonstelling *Samensmeden, Meesters in zilver* (Belasting & Douane Museum)
- Tentoonstelling *Branding Rotterdam* (Chabot Museum)
- Tentoonstelling *De duizelingwekkende verbeelding van Piranesi* (Kunsthall)
- Tentoonstelling *Mensbeelden – Kracht & Kwetsbaarheid* (Erasmus MC)
- Tentoonstelling *Meesterlijk!* (Kunsthall)
- Tentoonstelling *Ateliergeheimen van Rotterdam* (Museum Rotterdam)

Stichting Fonds Willem van Rede

- Aankoop Leonora Carrington, *Again, the Gemini are in the Orchard*

Stichting Gifted Art

- Tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*

Stichting Jaap Harten Fonds

- Publicatie *nederland ⇌ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*

Stichting Lucas van Leyden

- Aankoop Nicolas Beatrizet naar een ontwerp van Rafaël, *De hemelvaart van Christus*

- Aankoop Sebald Beham, *Familiewapen van Sebald Beham*
- Aankoop Valère Bernard, *Cauchemar en Vrouwenhoofd met sfinx*
- Aankoop Joseph Cornell, 4 collages
- Aankoop Marie-Philippe Coupin de la Couperie, *Nymphe sortant du bain*
- Aankoop Léon Davent naar een ontwerp van Giulio Romano, *Christus in glorie aanbeden door engelen*
- Aankoop Antonio Fantuzzi, *Julius Caesar laat de brieven van Pompeius verbranden*
- Aankoop Otto Greiner, *Golgotha* en *Gää*
- Aankoop Peter Vilhelm Ilsted, *Meisje met een dienblad*
- Aankoop Peter Severin Krøyer, *Zelfportret*
- Aankoop Alfred Kubin, *Facsimiledrucke nach Kunstblättern*, album met 15 prenten
- Aankoop Charles Léandre, *Sur le Rhin*
- Aankoop Maximilien Luce, *De haven van Rotterdam*
- Aankoop Jean Mignon, *Vrouwelijke herme met fruitmand op het hoofd*
- Aankoop Richard Müller, *Die Gegner, Rivalen, In hellster Begeisterung, Der Tod als Brandstifter, Der wirkliche Friede, Orang-Utan, Das grösste und das kleinste Säugetier, Hyäne en Nilpferde, 1918*
- Aankoop Jean Rabasse, *De rust op de vlucht naar Egypte*
- Aankoop Johan Gudmann Rohde, *Jong meisje, bezig met naaiwerk*
- Aankoop Martinus Rørbye, *Peter Collett bij de koperfabriek in Buskerud in Noorwegen*
- Aankoop Yves Tanguy, *Zonder titel*
- Aankoop Jean François Tourcaty, *Le tombeau de Frédéric II, Roi de Prusse*
- Aankoop Heinrich Ulrich, *Kruis met voorstellingen uit het leven van Christus*

Stichting Mevrouw K. Hooykaas-la Lau Fonds

- Educatief programma *Ongezien Boijmans*

Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

- Tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*
- Aankoop Leonora Carrington, *Again, the Gemini are in the Orchard*

Stichting Museum Boijmans Van Beuningen (legaat Cor de Wit en Sjoukje de Wit-Jelsma)

- Tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

- Onderzoeksproject *De digitale tentoonstellingsruimte* (i.s.m. Brigitte Jansen)

Van der Mandele Stichting

- Depot Boijmans Van Beuningen

Van Leeuwen Van Lignac Stichting

- Educatief Project *Van KIJKEN naar ZIEN*

Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Desirée Lambers Fonds en haar Dura Kunstfonds)

- Aankoop Leonora Carrington, *Again, the Gemini are in the Orchard*

Bedrijven

De Boijmans Corporate Members en de leden van de Boijmans Business Club maken gezamenlijk een garantiefonds mogelijk voor grote tentoonstellingen. In 2019 gaat de bijdrage naar de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*. Ambassadeur van de bedrijfslidmaatschappen van het museum is Magchelina Möller van Möller Autoschade Groep.

De bijdrage van de Boijmans Business Club en Corporate Members wordt in 2019 aangevend voor de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld*.

12 Boijmans Business Clubleden:

Asahi Shimbun Company
Deerns Nederland B.V.
Havenbedrijf Rotterdam
IMCD Group B.V.
NGM International B.V.
Ploum Rotterdam Law Firm
ProDelta Holding B.V.
PwC
Signify B.V.
Rabobank Rotterdam
Rotterdam Harbour Holding B.V.
SV Interieurgroep B.V.

40 Boijmans Corporate Members:

A. de Jong Groep
ABN AMRO Bank N.V.
AKD
AM
Anthony Veder Groep N.V.
Aon Groep Nederland
Bakker Barendrecht B.V.
Bilderberg Parkhotel Rotterdam
Breeman Automotive B.V.
Buitenlandsche Zaken
Capital Support
Corthaus Beheer B.V.
Eversheds Sutherland B.V.
F. van Lanschot Bankiers N.V.
Friends in Business
Gemeente Rotterdam
HAL Investments B.V.
Handelsbanken
HD Groep
Hilton Rotterdam
Houthoff
IMAP Netherlands
ING Bank Rotterdam
KoenVisser Group
KPN
Looije Properties
Middelland Beheer B.V.
MKB Rotterdam Rijnmond
Mommers Schoonmaak

Möller Autoschade Groep
Peterson Rotterdam B.V.
Quantes B.V.
OGER
Schouten Zekerheid
STOER
TBI Holdings B.V.
Thonik
Van Steenderen MainportLawyers
Vismans Deurwaarders & Incasso
B.V. Zorgwerk

Bedrijfsponsoring

Naast de bedrijven kunnen bedrijven als sponsor bijdragen aan projecten. In 2019 maakt Alpatron Holding b.v. de museumbus mogelijk waarmee kinderen van verschillende basisscholen de tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld* kunnen bezoeken. Het educatieve programma *Van KIJKEN naar ZIEN* wordt in 2019 mede mogelijk gemaakt door Tomenco. Rogam Bedrijfswagens stelt een Mercedes Sprinter met laadbak ter beschikking voor het project Boijmans in de Klas. Dankzij deze samenwerking kunnen de kunstwerken in het schooljaar 2019-2020 op een veilige manier vervoerd worden naar alle deelnemende scholen.

Zaalverhuur en ontvangsten

Vanaf 14 januari is het Paviljoen Van Beuningen-de Vriese gesloten voor publiek. Voor de tentoonstelling *nederland ⇄ bauhaus: pioniers van een nieuwe wereld* wordt de voormalige Kunst Studio ingericht als ruimte voor evenementen en bijzondere ontvangsten. Tot het museumgebouw sluit op 26 mei 2019 worden er nog 23 bijeenkomsten georganiseerd door leden van de

Boijmans Business Club, Corporate Members en andere bedrijven en instellingen uit de omgeving Rotterdam. De opbrengsten van deze bijzondere ontvangsten komen direct ten goede aan aankopen, restauraties, tentoonstellingen en educatieve projecten van het museum. Naast ontvangsten voor derden organiseert de afdeling Relatiebeheer en filantropie bijeenkomsten voor relaties; eerst in het museum en daarna op de diverse Boijmans bij de Buren-locaties.

Onderscheidingen

De in 2008 door Ted Noten ontworpen broche, de Gouden B, wordt uitgereikt aan personen die zich op uitzonderlijke wijze hebben ingezet voor het museum. In 2019 reiken wij de Gouden B uit aan Jantine Kriens en Roderick Munsters als dank voor hun grote steun en (onbezoldigde) inzet als lid van de Raad van Toezicht van het museum. Hoofd huisvesting Wout Braber krijgt in 2019 als eerste collega de Gouden B ter gelegenheid van zijn 40-jarige ambtsjubileum, wegens zijn bijzondere verdiensten bij de bouw van het depot en de voorbereiding van de renovatie.

In 2019 introduceerden wij tevens de Bronzen B, speciaal voor begunstigers die het museum vijf jaar steunen. Graag markeren wij dit jubileum om deze schenkers te bedanken voor hun trouwe en duurzame steun.

Fundraising Board

Sinds 2014 wordt het museum bijgestaan door de Fundraising Board. De board bestaat in 2019 uit de volgende ambassadeurs:

Annemijn Crince le Roy-van Munster van Heuven
Eric-Paul Dijkhuizen
Joost Goderie
Kees Krikke
Hein van der Loo
Sandra Swelheim

Boijmans Genootschap

Het Boijmans Genootschap is opgericht in 2013 en bestaat uit 17 leden: fiscalisten, accountants, notarissen en advocaten. De leden delen hun kennis en expertise met Museum Boijmans Van Beuningen.

Arcagna
• De heer mr. W. Verstijnen

BDO Accountants & Adviseurs
• De heer C. Alblas

Deloitte Belastingadviseurs B.V.
• De heer P. van Gelderen

DRV Accountants & Adviseurs
• De heer mr. H. Treure

Erasmus Universiteit Rotterdam
• Mevrouw R. Buijze MA
• Mevrouw prof. dr. S.J.C. Hemels

EY
• De heer mr. T.A. Huiskes

Kooijman Autar Notarissen
• De heer mr. A. Autar

KPMG Meijburg & Co
• De heer drs. J.A. Stigter

Loyens & Loeff
• De heer F. van der Leije (tot oktober 2019)
• De heer P. van Onzenoort
Ploum Rotterdam Law Firm
• Mevrouw mr. J. van Loon

PwC
• Mevrouw drs. E.C. van der Bas

Roosje & Van Der Laarse
• De heer mr. S.C. Roosje

SmeetsGijbels
• Mevrouw mr. C.L.M. Smeets

Verhees Notarissen
• Mevrouw prof. mr. T. Mellema

Weerts Advocaten
• Mevrouw mr. M.P.Ph.M. Weerts

Huisstichtingen

Het museum wordt bij de belangrijkste taken – beheren, verwerven, presenteren en onderwijzen – al sinds jaar en dag door enkele gelieerde stichtingen en initiatieven ondersteund. Deze zijn van vitaal belang voor het goed functioneren van het museum. De huisstichtingen worden beheerd door een eigen bestuur en hebben een specifiek doel.

Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

De Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, opgericht in 1939 door havenbaronnen D.G. van Beuningen en W. van der Vorm in samenwerking met directeur D. Hannema, heeft als doel de belangen van het museum in het algemeen te ondersteunen. Zij verwezenlijkt dat onder andere door op verzoek van het museum aankopen van kunstwerken te realiseren en het werven van bedrijfsvrienden, de Bijzondere Begunstigers. De stichting is (in enkele gevallen ten dele) juridisch eigenaar van de kunstwerken die zij koopt of door particulieren zijn geschonken, bijna 8% van het museumbestand. De stichting verworft ook het eigendom van aankopen ten behoeve van het museum door een aantal huisstichtingen en fondsen op naam die bij haar zijn ondergebracht.

Bestuursleden

De heer drs. C.O.A. baron
Schimmelpenninck van der Oije,
voorzitter

De heer drs. K.M.T. Ex, secretaris
Mevrouw E.R.D. Meijer, penningmeester
Mevrouw A.F. Boumeester-van der Vorm

Mevrouw I. Huisman-van Baaren
Mevrouw mr. E.E. Jurry
De heer mr. J.G. Princen
De heer mr. B. Vaandrager
Mevrouw drs. M.J. van 't Wout-van der
Reijden
Mevrouw dr. A.P. Dekker
De heer ir. A.A. Vos (per 19 februari)
Mevrouw drs. A.H.I. Brenninkmeijer-de Bruin
(per 19 februari)

Stichting Fonds Willem van Rede

De Stichting Fonds Willem van Rede is al decennialang een inspirerende motor voor de collectie. Naamgever Willem van Rede (1880-1953) bepaalde dat met zijn kapitaal, dat hij aan de Staat der Nederlanden naliet, een collectie hedendaagse kunst voor het Museum Boijmans Van Beuningen moest worden gevormd. De opeenvolgende besturen van de Stichting Fonds Willem van Rede hebben in de geest van het testament en de door de erflater geformuleerde doelstellingen aansluiting gezocht bij de collectie moderne en hedendaagse kunst van het museum.

Commissie van aankoop

De heer drs. K.M.T. Ex, voorzitter
Mevrouw drs. A. Birnie
De heer mr. M.A. van Valen

Financiële commissie

Mevrouw E.J. Reurink, penningmeester
Mevrouw mr. J.P. van Loon
De heer prof. dr. L.C. Winkel

Stichting Van Beuningen/ Peterich-fonds

Met een kunstenaar als vader en de verzamelaar D.G. van Beuningen als grootvader, wordt Peter Paul Peterich (1933-2000) van jongs af aan door kunst omringd. Hij studeert kunstgeschiedenis en heeft grote affiniteit met de poëzie. In 1965 richt hij samen met zijn moeder, Flora van Beuningen, de Stichting Van Beuningen-Peterich op ter ondersteuning van de beeldende kunst en de tekenkunst in het bijzonder. Tussen 1965 en 1973 wordt uit dit fonds, vaak op advies van de toenmalige conservator, een honderdtal tekeningen aangekocht voor het museum. Op grond van Peterichs testament wordt het fonds na zijn dood in 2000 nieuw leven ingeblazen en krijgt het museum jaarlijks een bedrag van enkele tienduizenden euro's om eigentijdse (teken)kunst aan te kopen. Aankopen van deze stichting geschieden op verzoek en initiatief van het museum en worden eigendom van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen.

Bestuursleden

De heer J. Peterich, voorzitter
Mevrouw M. Niels, MSc, secretaris
De heer drs. O.F.J. Paymans,
penningmeester

Commissie van Toezicht

Mevrouw M.A. Kraaijeveld van
Hemert-Peterich
De heer D.G. Peterich
De heer mr. drs. H. van den Brink

Kalhorn/Timmermans Fonds, ondergebracht bij Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

Dit fonds is door de naamgevers in 2009 opgericht om de aankoop van zilver en hedendaagse ontwerpen te bevorderen. Het museum onderhoudt al vele jaren een intensieve band met de verzamelaars, die vele aankopen en opdrachten op het gebied van internationaal hedendaags design mogelijk hebben gemaakt. Het beheer van het (toekomstig) kapitaal berust bij het bestuur van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen. Jaarlijks is een bedrag beschikbaar voor aankopen, die eigendom worden van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen.

Stichting Lucas van Leyden

Dr. J.C.J. Bierens de Haan (1867-1951) leidde een avontuurlijk leven. In de roerige jaren van de vroege twintigste eeuw is hij werkzaam in oorlogsgebieden als Transvaal en Oranje Vrijstaat, Griekenland en in Frankrijk. Hoewel Bierens de Haan vanaf zijn studententijd prenten verzamelt, gaat hij zich er pas na zijn artsenloopbaan actief op toeleggen. Hij brengt een collectie bijeen die van meet af aan bedoeld is voor Museum Boymans, zoals het museum toen nog genoemd werd, en verzamelt gericht op lacunes in de museumcollectie. Zijn collectie van ruim 26.000 prenten laat hij na aan het museum, casu quo de gemeente Rotterdam. Ook legateert hij een geldbedrag waarvan de jaarlijkse rente bestemd is voor uitbreiding van de collectie prenten. Dit fonds, waarvan de opbrengst jaarlijks wisselt, draagt de naam Stichting Lucas van Leyden en dient tot vandaag de dag zijn doel. Ruim

tienduizend prenten zijn door het museum sinds 1951 met dit fonds ten behoeve van de gemeentelijke collectie aangekocht. Het kapitaal van de stichting wordt beheerd door de voorzitter, secretaris en penningmeester van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen.

Bestuursleden

De heer drs. C.O.A. baron
Schimmelpenninck van der Oije,
voorzitter
De heer drs. K.M.T. Ex, secretaris
Mevrouw E.R.D. Meijer, penningmeester

Stichting Willem van der Vorm

Willem van der Vorm (1873-1957), havenbaron en verzamelaar, is een van de meest loyale begunstigers van Museum Boymans. Directeur Hannema adviseert hem bij de opbouw van zijn collectie en Van der Vorm is nauw betrokken bij de oprichting van de Stichting Museum Boymans. Tijdens de eerste vergadering in 1939 schenkt hij het museum *De Kwakzalver*, een hoogtepunt in het oeuvre van Gerard Dou. Een genereus gebaar dat later door vele schenkers is nagevolgd. Aanvankelijk wordt de collectie van Willem van der Vorm na zijn dood in 1957 tentoongesteld in zijn woonhuis aan de Westersingel. In 1972 moet dit pand wijken voor de metro en besluit de Stichting Willem van der Vorm de door haar beheerde collectie met schilderijen van Gerard ter Borch, Gabriel Metsu en Anthonie van Dijck in langdurig bruikleen te geven aan het museum.

Bestuursleden

De heer mr. C.O. van der Vorm, voorzitter
Mevrouw A.F. Boumeester-van der Vorm,
regent secretaris
De heer dr. R.J. Willink, regent conservator

Fonds Westerhuis

Fonds Westerhuis is een fonds op naam dat wordt beheerd door het bestuur van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen. Het fonds is opgericht nadat het museum in 2009 een legaat ontving van de heer Johannes Westerhuis. Het fonds maakt – vooral wetenschappelijke – publicaties mogelijk waardoor het museum in de gelegenheid is om onderzoek naar bijvoorbeeld de eigen collectie en de museumgeschiedenis te ontsluiten. Zo werden de Boijmans Studies *J.C. Ebbinghe Wubben. Museum-directeur met een missie, 1945-1978* (2016) en *Omstreden verleden. Museum Boijmans Van Beuningen en de Tweede Wereldoorlog* (2018), evenals de publicatie *Een droomcollectie. Surrealisme in Museum Boijmans Van Beuningen* (2017) gesteund vanuit het fonds. Het museum laat onder meer de inkomsten uit verkoop van de publicaties terugvloeien naar het fonds, zodat een duurzaam – revolving – fonds ontstaat.

Marketing en communicatie

Hoofd: Daniël Bouw (vanaf 1 november)

- 116.000 bezoekers zien *nederland ⇌ bauhaus* en beoordelen de tentoonstelling met gemiddeld een 7,8
- De free publicity mediawaarde is ruim negen miljoen euro met een bereik van ruim 230 miljoen mensen
- De groeiende economische impuls als gevolg van bezoek uit binnen- en buitenland voor de stad Rotterdam is 8,4 miljoen euro
- Het museum ontvangt bijna 1 miljoen bezoekers online, ook na de sluiting vanaf juni
- Op sociale media heeft het museum een groeiende achterban van 221.000 volgers

Het enthousiasmeren van publiek, partners en pers voor het internationaal gerenommeerde programma en de collectie is de kerntaak van marketing en communicatie. Het optimaliseren van de *customer journey* van de bezoeker staat centraal, een bezoek begint al thuis op de bank en eindigt in het museum aan het Museumpark in Rotterdam. Tot eind mei... vanaf dat moment geven we een andere invulling aan wat het museum is, zonder gebouw maar met een prachtige collectie die een tijdelijke plek krijgt bij onze partners in Rotterdam, nationaal en internationaal. De afdeling bestaat uit 8 medewerkers, een afdelingshoofd (samen 5,23 fte), 2 stagiaires en een medewerker die

gedetacheerd is bij de bibliotheek. Samen weten ze het merk Boijmans Van Beuningen te versterken, het internationale profiel te verbeteren en de artistieke inhoud op creatieve wijze te vertalen naar verschillende brongroepen. Speerpunten zijn het internationaal positioneren van het Museum en Depot Boijmans Van Beuningen, online marketing en storytelling rondom de collectie, tentoonstellingen en het activiteitenprogramma. De bouw van Depot Boijmans Van Beuningen geeft een nieuwe impuls aan marketing en communicatie en werpt een bijzonder licht op het museum.

Aftellen geblazen

2019 is in vele opzichten een bewogen en afwijkend jaar, zeker ook in de marketing en communicatie. Het jaar waarin het Van der Sturgebouw op 13 januari sluit en *nederland ⇌ bauhaus* de laatste tentoonstelling is in de Bodonzalen. In januari voert het museum een aftelcampagne waarin de focus ligt op het tijdelijke afscheid van het Van der Sturgebouw. De belangrijkste boodschap hierin is de urgentie rondom de laatste kans om de *Collectie als tijdmachine* en het museumgebouw te bezoeken en tegelijkertijd om bezoekers te betrekken en te stimuleren te delen wat het museum voor hen betekent. In een serie video's nemen Rotterdammers Joep van Lieshout, Denzel Feurich, Sabine Marcelis, Brigitte Timmermans, Joline Jolink en Sjarel Ex afscheid van hun Boijmans. Deze worden uitgezet via sociale media. In het *AD* en *NRC Handelsblad* verschijnen paginagrote advertenties waarin wordt afgeteld naar de laatste dag. In gedrukte media verschijnen reportages en artikelen van bezoekers die nog eenmaal door hun Boijmans lopen. Het slotweekend van 25 en 26 mei trekt ruim 5.000 bezoekers.

Boijmans in Transit

Samen met het publiek neemt het museum op 26 mei afscheid van het gebouw. Het bijzondere slotweekend wordt vastgelegd op video, voordat de campagne Boijmans in Transit van start gaat. Als antwoord op de vraag 'Waar is de collectie nu te zien en wat is er te doen', krijgt de homepage boijmans.nl een nieuw uiterlijk met een overzichtelijke transit-tijdlijn waarop alle transit-programma's en het verloop van de renovatie aan bod komen. Beeldverslagen, video's en nieuwsberichten over de vernieuwing zijn te vinden op de website. In het RET-deel in de hal van het Centraal Station worden reizigers met banieren geïnformeerd en met informatieborden op het museumgebouw worden (potentiële) bezoekers geïnformeerd over de sluiting van het museum, Boijmans in Transit, Boijmans bij de Buren en de schitterende stip op de horizon: Depot Boijmans Van Beuningen.

Boijmans bij de Buren

Tijdens de grootse samenwerking Boijmans bij de Buren zijn dit jaar 363 kunstwerken te zien zijn bij zes burens in acht tentoonstellingen. In maart is een persdag georganiseerd samen met de Kunsthal, Belasting & Douane Museum, Chabot Museum en Stedelijk Museum Schiedam als aftrap van het project en om de eerste tentoonstellingen te presenteren. Eind mei start de betaalde campagne met commercials op Radio Rijnmond, advertenties in het *AD*, *NRC Handelsblad* en diverse kunst- en cultuurbladen, en online. Deze wordt herhaald rondom de opening van nieuwe buurttentoonstellingen in september en december. Per buurt wordt een video ontwikkeld, die via sociale media en op de website wordt gedeeld. Om Boijmans

bij de Buren onder de jongere doelgroep te promoten is op Instagram een speciale campagne ontwikkeld. Alle burens hebben een tentoonstellingspagina op boijmans.nl en zijn direct te vinden via de homepage. In september en december is een digitale outdoorcampagne op Rotterdamse metrostations ingezet. In de stad en in Schiedam zijn meerdere 3D-objecten van de B-there pijl te vinden. Via Rotterdam Partners is Boijmans bij de Buren begin juli twee weken te zien op het WOW scherm tegenover Rotterdam Centraal. Een informatiefolder is verspreid in het museum voorafgaand aan de sluiting, bij de buurinstellingen en op een aantal toeristische plekken in de stad. In samenwerking met boekhandel Donner organiseert het museum een zesdelige lezingenserie onder de noemer Boijmans bij Donner. Alle edities zijn met 150 zitplaatsen per keer volgeboekt. Tijdens de eerste lezing op 3 november spreken Sjarel Ex en schrijver Peter Delpout over Depot Boijmans Van Beuningen.

Marketing

De campagne van *nederland ⇄ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld* vertaalt het gedachtegoed van het Bauhaus met een focus op eenvoud, samenwerking tussen kunst disciplines en de wisselwerking tussen het Bauhaus en Rotterdam. Samenwerkingen worden aangegaan met onder meer Rotterdam Festivals, UrbanGuides, *Kunstschrift*, *NRC Handelsblad*, diverse kunstopleidingen waaronder Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag en Rotterdamse ambassadeurs onder wie modeontwerper Jeff Hoogendijk van Almost Not Done. Met UrbanGuides organiseert het museum een serie excursies op zondagen in maart en april: 'Pioniers in Rotterdam'.

Metrostation Rotterdam Centraal gehuld in Boijmans sfeer, foto Aad Hoogendoorn

Aankondigingen van 'Boijmans in Transit' op het stationsplein en voor het museum, foto's Aad Hoogendoorn

Een Bauhaus-sculptuur reist tijdens de tentoonstelling langs prominente plekken in de stad, foto Aad Hoogendoorn

Tijdens Museumnacht010 en het slotweekend organiseert het museum een Bauhausfest met performances, dans en live muziek, foto Aad Hoogendoorn

Op zes bijzondere architectuurlocaties zoals de Kiefhoek, de Parklaanflat en Huis Sonneveld illustreert een korte lezing en rondleiding de relatie tussen Rotterdam en het Bauhaus.

Elkaar ontmoeten, kennis delen en netwerken was essentieel in het Bauhaus. Honderd jaar later delen experts achtergronden en nieuwe feiten. Op 11 april vindt in Arminius het uitverkochte symposium 'nederland ⇌ bauhaus' plaats onder leiding van conservator Mienke Simon Thomas, nationale en internationale Bauhausspecialisten en twee kinderen van voormalig Bauhausstudenten. Na afloop brengen de 450 deelnemers een exclusief bezoek aan de tentoonstelling tijdens een speciale avondopenstelling en de NRC-lezing later op de avond. In de videoserie 'Pioniers van nu' delen drie Bauhaus-ambassadeurs ieder vanuit hun eigen expertise hun visie op het gedachtegoed van het Bauhaus en op de tentoonstelling. Rotterdam kleurt her en der Bauhaus. Een markante sculptuur reist gedurende de tentoonstellingsperiode langs prominente plekken in de stad: het Stationsplein, Schouwburgplein, Coolingsingel naast de Bijenkorf en voor de Markthal. De markering wordt veel gepost op Instagram. Daarnaast zijn vijf semipermanente sculpturen op aan Bauhaus verwante locaties in de stad te zien.

Tijdens Museumnacht010 op 2 maart, en tijdens het slotweekend op 25 mei organiseert het museum een Bauhausfest, in navolging van de feesten die het Bauhaus organiseerde. Performers in kostuums geïnspireerd op het Triadisches Ballet van Oskar Schlemmer, bewegen zich door het museum, de parade van de kunstinstallatie 'body space movement' en een dansact van Nicole Beutler worden opgevoerd op het binnenplein. Met hun entreeticket maken bezoekers kans op een

Gispen Mimiset van Dutch Originals. Beide evenementen worden bezocht door 2.000 jonge bezoekers, bijna 60 procent is tussen de 20 en 40 jaar.

De tentoonstelling is bezocht door 116.000 bezoekers en beoordeeld met gemiddeld een 7,8. De focus op jongeren in de campagne resulteert in meer jongere bezoekers dan in 2018. 9% is tussen 21-30 jaar, 2% meer dan in 2018 en 5% meer dan in 2017. 18% is tussen 41-50 jaar, 4% meer dan in 2018. 29% van de bezoekers komt uit de eigen regio. De tentoonstelling is voor de meerderheid van de bezoekers (68%) de reden om naar Rotterdam te komen en trekt met 34% veel bezoekers die voor de eerste keer naar het museum komen.

Depot Boijmans Van Beuningen

In aanloop naar de opening van het depot geeft het museum een aantal Depot Journaals uit met belangwekkende informatie over bouw, inrichting en gebruik van dit nieuwe type museumgebouw. In het derde nummer staan de collectieschatten en het transitprogramma centraal. De oplage van het Depot Journaal is 20.000 en wordt verspreid onder relaties van het museum, buurtbewoners, mensen die zich hebben aangemeld voor informatie, hotels en het bestand Stadse Alleseters in Rotterdam. Het jaar kenmerkt zich door een aantal belangwekkende momenten, waarvan het behalen van het hoogste punt op 3 september letterlijk een hoogtepunt is. Naarmate het aantal spiegels op het gebouw groeit, wordt het depot meer en meer een bezienswaardigheid, die velen in de stad inspireren tot het maken van spectaculaire foto's. Sommigen haalden een nat pak terwijl ze al fotograferend achterover liepen, de vijver van de burens in. De Rotterdamse dichtkunstenaar M. en

muzikant Winterdagen maken samen *Bouwgrond* met de toepasselijke strofe:

*Het vooraanzicht is zijaanzicht,
beeldend volledig.
Rondom is rijkdom,
spiegelklank van vreugde.*

Persaandacht

Het uitzonderlijke jaar vertaalde zich in ruime media-aandacht, zowel nationaal als internationaal. In de eerste vijf maanden, tot de sluiting, komt het museum ruim 1.800 keer ter sprake (print/online/radio/tv) met een mediawaarde van meer dan vijf miljoen euro en een bereik van 136 miljoen mensen. In totaal wordt het museum 3.500 keer genoemd in de nationale media met een mediawaarde van ruim negen miljoen euro en een bereik van ruim 230 miljoen mensen. Het museum komt 330 keer op radio en televisie met items bij de NPO, RTV Rijnmond en de commerciële zenders, een stijging van meer dan 50% ten opzichte van 2018. Zo was conservator Friso Lammertse te gast bij het praatprogramma *Beau* vanwege de bruikleen van de tekening van Leonardo Da Vinci aan het Louvre in Parijs en komt Lucas de Man langs voor een uitzending van *Man en Kunst*. Jasper Krabbé's televisieprogramma *Geheim van de Meester* maakt een uitzending over het werk van Kees van Dongen en RTV Rijnmond staat met camera of microfoon paraat bij alle mediamomenten rondom het museum en depot. Regionale en nationale kranten nemen het nieuws over en in tijdschriften als *Vogue* en *Elle* verschijnen artikelen.

Voorafgaand aan de sluiting slaat de Bauhaus-tentoonstelling groot aan in de media. Met een persreis naar Dessau en

Weimar is het merendeel van de journalisten al voorbereid. Vanaf november 2018 is de tentoonstelling bijna 500 keer genoemd of besproken in de nationale media, waaronder in een aflevering van het televisieprogramma *Nu te zien*. Met artikelen uit onder meer Duitsland, Israël, de Verenigde Staten en Japan is er wereldwijd aandacht. De twee andere tentoonstellingen *Co Westerik* en *Als de luiken sluiten* zijn elk circa tachtig keer genoemd of besproken, onder meer in een groot artikel in *HP/DeTijd* en in een item op NPO1. De knuffel-robothondjes die kinderen door *Als de luiken sluiten* leidden, zijn 35 keer onderwerp van een gesprek in de media.

Ook het nieuws rondom de renovatie en vernieuwing geniet grote belangstelling, met onder meer twee items in het *NOS Journaal* en berichten op nu.nl. Depot Boijmans Van Beuningen is ruim 500 keer genoemd, waarvan in zo'n dertig uitzendingen op radio en televisie van NPO1, NPO 4 en RTV Rijnmond met een doorplaatsing in het *NOS Journaal*. De transitprojecten Boijmans in de Klas en Boijmans bij de Buren worden breeduit besproken. Reportages over Boijmans in de Klas verschijnen in *NRC Handelsblad*, *AD*, *De Havenloods*, *Rotterdams Onderwijs* magazine en RTV Rijnmond, met een doorplaatsing naar het *NOS Journaal* en het Klokhuis. De buurttentoonstelling in het Erasmus MC is opgepakt door nu.nl. Met *De Havenloods* is een serie opgezet waarbij iedere keer een nieuw werk van een buurttentoonstelling wordt uitgelicht.

Mede dankzij Rotterdam Partners en Rhiannon Pickles PR ontvangen het museum en depot ook in 2019 tientallen internationale journalisten. De BBC maakt in samenwerking met het museum de documentaire *Van Meegeren: The Forger*

Who Fooled the Nazis. Zowel conservator Mienke Simon Thomas als directeur Sjarel Ex zijn te gast bij radioprogramma Klara van de Belgische VRT.

'Museum Boijmans Van Beuningen bezit zo'n luxe geboortebeker. Deze is de komende jaren in het Belasting & Douane Museum in Rotterdam te zien, op de kleine maar boeiende tentoonstelling Samensmeden, Meesters in Zilver.' – De Telegraaf

'Een briljante en ingenieuze tentoonstelling van ruim 800 schilderijen, ontwerptekeningen, foto's, boeken, meubels en gebruiksvoorwerpen.' – NRC Handelsblad over *nederland ⇌ bauhaus*

'The Depot is a leap forward for Rotterdam, but, perhaps more significantly, it also represents a shift in thinking about the public's access to everything an institution owns.' – The New York Times

Boijmans Online

Website bezoek	2018	2019
boijmans.nl	890.695	935.886
collectie.boijmans.nl*	227.478	N.v.t.
depot.boijmans.nl**	N.v.t.	N.v.t.
overige websites***	27.714	27.500
Totaal	1.145.887	963.386

* vanaf 16 oktober 2018 is de website collectie.boijmans.nl geïntegreerd in de corporate site, boijmans.nl.

** vanaf 1 januari 2018 is de website depot.boijmans.nl geïntegreerd in boijmans.nl.

*** overige gecalculeerd met: webshop 13.348, tour 6.328, artproject 5, nieuwe collectie; 7.654, ticketing: 165

In 2018 zijn de sub-sites rondom depot en collectie geïntegreerd in de corporate website boijmans.nl. Dit verklaart de daling in het

totale websitebezoek. Na de sluiting van het museum is het gemiddelde bezoek 1.750 per dag, over het gehele jaar genomen is het gemiddelde bezoekersaantal 2.640 per dag. Op 2 mei 2019 is er een piek van 5.361 in het online bezoek door de promotie voor het slotweekend van het museum.

Sociale media

Op sociale media heeft het museum bijna 221.000 volgers. Instagram speelt ook in 2019 een belangrijke rol in het bereiken van jongeren. Instagram telt ruim 42.000 volgers, Facebook meer dan 74.000 en Twitter ruim 94.000. Het museum continueert de social media-strategie en richt zich online vooral op de jonge doelgroep (20-40 jaar) met nieuwe concepten en campagnes. De social media-manager wordt ook dit jaar door onder meer i-D Vice, Pakhuis de Zwijger en de Cultuurbrouwerij van Museumnacht Amsterdam gevraagd de strategie toe te lichten.

Het museum creëert legitimiteit onder de jonge en inclusieve brongroep door samenwerkingen aan te gaan met makers. Met Almost Not Done produceert het museum een T-shirt, dat zowel in de museumwinkel als in de webshop van Almost Not Done wordt verkocht. Het museum verschijnt ook op de social media van Almost Not Done, wat zorgt voor belangstelling onder de beoogde doelgroep en on- en offline samenwerking. Door samenwerkingen als deze bereikt het museum een andere achterban, die doorgaans niet geassocieerd wordt met museumpubliek. Door de verbinding te zoeken met een bredere doelgroep, beoogt het museum ook kritisch te kijken naar de manieren waarop het publiek aanspreekt. Vrijwel alle informatie is verspreid zonder advertentiebudget, dus als free publicity.

Conservatoren

De conservatoren van Museum Boijmans Van Beuningen verrichten wetenschappelijk onderzoek naar de collectie, schrijven catalogi en andere publicaties, ontwikkelen tentoonstellingen, formuleren aankoopvoorstellen, begeleiden restauraties en onderhouden een internationaal netwerk van verzamelaars, kunsthistorici, museumconservatoren en andere specialisten en collega's uit het museale veld. De conservatoren staan onder leiding van de directeur en werken projectmatig samen met de verschillende sectoren van het museum, waarbij zij verantwoordelijk zijn voor de inhoud.

Zie voor een overzicht van alle presentaties bijlage D en alle externe activiteiten en nevenfuncties van de wetenschappelijke staf bijlage F.

Fontainebleau tot aan werk van Duitse symbolisten, waarvan de visionaire thematiek vaak al doet denken aan het surrealisme. Aankopen doe je niet vanuit je bureaustoel, vandaar dat ik veel op reis ben voor veilingen en beurzen in binnen- en buitenland. In Moskou neem ik op uitnodiging van het Tretyakov museum en de Nederlandse ambassade deel aan een symposium over de invloed van de Nederlandse prentkunst op de religieuze schilderkunst in Rusland.

Alexandra van Dongen, **conservator historische vormgeving**

Dit jaar gaat mijn aandacht uit naar de voorbereidingen van drie Boijmans bij de Burententoonstellingen, waarvan er in 2019 twee openen: *Samensmeden*, *Meesters in zilver* in het Belasting & Douane Museum en *Ateliergeheimen van Rotterdam* in Museum Rotterdam. De derde tentoonstelling *Remix Rotterdam. Boijmans X Wereldmuseum* zal in het najaar van 2020 openen in het Rotterdamse Wereldmuseum. De oude glascollectie van het museum kan worden uitgebreid met een zeventiende-eeuws geëmailleerd slangenglas in Venetiaanse stijl. Het ALMA project, dat afbeeldingen van voorwerpen in de collectie beeldende kunst onderzoekt, wordt voorbereid om begin 2020 omgewerkt te worden tot een aparte onderzoekspagina op de website van het museum.

Peter van der Coelen, **conservator prenten en tekeningen**

Dit jaar openen in de Kunsthal achtereenvolgens twee Boijmans bij de Burententoonstellingen over twee van de allergrootste grafici: Picasso en Piranesi. Met plezier kijk ik terug op de samenwerking en op de respons van de bezoekers, die zoveel voldoening geven aan het werk als conservator. Dat geldt ook voor het verwerven van aanwinsten: van zeldzame renaissance-etsen uit de School van

Albert Elen, senior conservator tekeningen en prenten

Het jaar staat voor mij in het teken van het in 2018 gestarte onderzoek naar de collectie vroege Italiaanse tekeningen dat zal resulteren in een online bestandscatalogus. Dankzij een genereuze subsidie van de Getty Foundation worden achtereenvolgens drie ‘research and curatorial fellows’ elk een jaar aangesteld om hieraan mee te werken. De fellows schrijven onder mijn begeleiding een deel van de catalogusteksten en worden betrokken bij mijn dagelijkse werkzaamheden. Ten behoeve van het onderzoek maken wij studiereizen naar Parijs, Londen en Florence. In oktober 2019 vindt een expertmeeting plaats met specialisten uit binnen- en buitenland om in het tijdelijke museumdepot een selectie van onze Italiaanse tekeningen te bekijken en gezamenlijk te overleggen over kwesties als toeschrijving en iconografie.

Saskia van Kampen-Prein, conservator moderne en hedendaagse kunst

Mijn aandacht gaat dit jaar onder meer uit naar de voorbereiding op de tentoonstelling

Lee Miller in Print, die staat gepland voor een van de expositieruimtes in Depot Boijmans Van Beuningen in 2022. Daarnaast verricht ik onderzoek voor een Boijmans Studie over de verzameling surrealistische kunst van het echtpaar Vancrevel en De Jong, van wie het museum sinds 2018 tientallen kunstwerken ontving. Dit onderzoek mondt uit in een vijftal essays. Overige werkzaamheden bestaan dit jaar uit de uitwerking van het concept voor de tentoonstelling *This is Surrealism!* die in het voorjaar van 2020 opent in het Cobra Museum en de verwerving van de belangrijke surrealistische aanwinst *Again, the Gemini are in the Orchard* van Leonora Carrington. Bij al deze projecten werk ik met plezier samen met twee studenten van de Master Curating Art and Cultures (VU/UvA).

Annemartine van Kesteren, conservator design

Als voorproef op de sluiting van het museumgebouw bestaan mijn werkzaamheden vanaf begin 2019 uit de opzet van een eerste stadsproject buiten de museummuren. In samenspraak met wethouder Michiel Grauss van armoedebestrijding, schuldenaanpak en informele zorg en de stichting Voor Goed// Rotterdam Impact Agency worden ontwerpers en kunstenaars uitgenodigd om positieve impact te creëren in de stad. De meeste kunstenaars zijn eerder in het museum te zien geweest in de tentoonstelling *Change*

the System (2018). Voor het project de ‘Human Power Plant’ van Melle Smets worden financiële middelen gevonden via Project Idols* van het Ministerie van OCW. Zo wordt een artistieke interventie onderdeel van maatschappijvormend onderzoek – een aanpak die de komende jaren vanuit het museum verder ontwikkeld kan worden.

Friso Lammertse, conservator oude schilder- en beeldhouwkunst

De tentoonstelling *Pure Rubens* sluit op 14 januari af met een internationale studiedag, waar een vijftientigtal specialisten over de geëxposeerde werken discussiëren. Het jaar staat voor mij verder vooral in het teken van tentoonstellingen samengesteld uit de museumcollectie. Dat begint met *Als de luiken sluiten*, een keuze uit de hoogtepunten van de verzameling. De titel verwijst naar de aankomende sluiting van het museum maar ook naar het in 2018 verworven drieluk van de Meester van de heilige Veronica, dat voor het eerst wordt gepresenteerd. Ter ere van het paneel wordt op 24 mei een symposium georganiseerd. Met het Maritiem Museum starten de voorbereidingen voor een expositie die in het najaar van 2020 zal openen en waarin de belangrijkste maritieme schilderijen van beide musea worden samengebracht. In december opent in de Kunsthall *Meesterlijk!*, dat geschilderde en getekende meesterwerken van zeventwintig kunstenaars uit de collectie laat zien.

Mienke Simon Thomas, senior conservator toegepaste kunst en vormgeving

Na een jarenlange voorbereiding opent in februari de tentoonstelling *bauhaus ⇄ nederland – pioniers van een nieuwe wereld*. Drie maanden van speciale ontvangsten, lezingen, rondleidingen en persmomenten volgen. Tijdens de laatste van vele conferenties in het Bauhaus-jubileumjaar in Dessau mag ik aan een internationaal publiek beelden van het Rotterdamse project laten zien en ingaan op het werk *Ober-Weimar* van Lionel Feininger, de eerste Bauhausmeester die door directeur Walter Gropius in 1919 werd aangesteld. Gedurende de laatste maanden van het jaar wordt begonnen aan het onderzoek voor een Boijmans Studie over de geschiedenis van de collectie vormgeving van het museum.

Francesco Stocchi, conservator moderne en hedendaagse kunst

Begin dit jaar bereikt mij de eervolle uitnodiging om in een team te worden benoemd tot curator van de 34ste Biënnale van São

Paulo. In de loop van het jaar besteed ik mijn tijd in toenemende mate aan onderzoek, reizen en het uitwerken van deze tentoonstelling, die haar deuren zal openen in september 2020. In februari opent de eerste postume tentoonstelling van Co Westerik, als een van de laatste drie presentaties in het museumgebouw. Een vervolg op deze tentoonstelling opent in het najaar in de galerie Sadie Coles HQ in Londen en is een van de eerste recente internationale tentoonstellingen van Westeriks werk. Later in het jaar zijn mijn werkzaamheden gewijd aan het bedenken en ontwikkelen van tentoonstellingsprojecten buiten de muren van het museum, waarbij de nadruk komt te liggen op nieuwe mogelijke invalshoeken op onze collectie.

Uitgeverij

Het museum heeft een eigen uitgeverij die bestaat uit 2 medewerkers (1,6 fte). De uitgeverij verzorgt tentoonstellingscatalogi en publicaties over de collectie, evenals de jaarlijkse museumagenda en het jaarverslag. Auteurs zijn zowel de eigen wetenschappelijke staf als externe deskundigen. De uitgeverij werkt met diverse externe vormgevers. De in 2007 gestarte wetenschappelijke reeks Boijmans Studies – over onderwerpen die gerelateerd zijn aan de collectie en de geschiedenis van het museum – wordt vormgegeven door thonik.

Bij *nederland ⇄ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld* verschijnt een tweetalige publicatie. Het concept en ontwerp vormt één geheel met de tentoonstelling, beide zijn vormgegeven door Kummer & Herrman. Aan de hand van cirkels en knooppunten wordt het intensieve en complexe netwerk van contacten gevisualiseerd. Als object refereert het boek aan het Bauhausidee dat constructies te zien mogen zijn, zowel in materialiteit als bindwijze. De omvangrijke publicatie bevat bijdragen van eenentwintig specialisten uit Nederland en Duitsland en is als bundeling van kennis en topstukken een toekomstbestendig naslagwerk. De 72ste Boijmans Agenda is gewijd aan het thema Planeet Aarde. Aan de hand van 54 kunstwerken beschrijft auteur Alex de Vries hoe kunstenaars door de eeuwen heen in de wereld staan. Ook werkt de uitgeverij dit jaar aan het vijftiende deel in de serie Boijmans Studies, over James Lee Byars, aan het Depot Journaal en aan de ontwikkeling van digitale bestandscatalogi.

Zie voor een overzicht van alle publicaties bijlage E.

Bedrijfsvoering

Directeur: Ina Klaassen

- Op 26 mei is het museum pand gesloten in afwachting van de grootschalige asbestsanering en renovatie
- De organisatie werkt vanaf juli verspreid over vijf locaties
- De toekomstvisie Museum in Transit/ Museum als Netwerk verschijnt op 1 juni
- Het ruimtelijk en technisch programma van eisen voor de renovatie is opgesteld en de selectie van architecten en adviseurs voorbereid
- Boijmans op Zuid komt financieel niet rond, er wordt een alternatief plan voor Zuid ontwikkeld
- De bestuursstructuur van het museum wordt gewijzigd; met de benoeming van Ina Klaassen als directeur/bestuurder heeft het museum voortaan een twee-hoofdige directie
- De totale inkomsten uit entree, museumwinkel en horeca tot en met 26 mei bedragen 1,8 miljoen euro
- De verhouding basissubsidie/totale inkomsten is als gevolg van de sluiting gewijzigd van 45,7% naar 50,1%

Bedrijfsvoering bestaat uit de afdelingen Financiën, ICT en informatiebeheer, Personeel en organisatie, Huisvesting, onderhoud en floormanagement, Beveiliging, bewaking en veiligheid, Postkamer,

Museumwinkel en Horeca. De realisatie van Depot Boijmans Van Beuningen en de renovatie van het museum pand en de organisatieontwikkeling vallen als project onder de sector Bedrijfsvoering.

De vaste formatie is ondergebracht in de cao voor de Vereniging van Rijksmusea (VRM), het flexibele deel valt onder de Leisured cao. Daarnaast is het museum afhankelijk van de niet aflatende inzet van een grote groep vrijwilligers en stagiaires. Onder meer bij de entree, de bibliotheek, de Kunst Studio en bij werkzaamheden voor conserveringsprojecten is de inzet van vrijwilligers gebruikelijk en onontbeerlijk.

Financiën

De financiële complexiteit neemt sterk toe als gevolg van de grote huisvesting gerelateerde projecten zoals de realisatie van het depot, de voorbereiding van de renovatie en de noodmaatregelen die de veiligheid in het museum pand moeten waarborgen. Deze omvangrijke projecten worden naast de reguliere bedrijfsvoering van het museum uitgevoerd. Het aantal financiële bronnen en stromen neemt als gevolg van deze projecten toe, waardoor de administratieve last en verantwoordingsdruk sterk stijgt. Ook in de komende zeven jaar zal de exploitatie voortdurend aan grote veranderingen onderhevig zijn. De diverse ramingen en (deel)begrotingen worden frequent aangepast naar de laatste inzichten teneinde alle risico's zoveel als mogelijk te beheersen. Dit vraagt een groot deel van de beschikbare capaciteit van de afdeling Financiën, waar ook de sluiting en uithuizing van het museum en het afwikkelen van de voorraad in de zomer leidt tot een piekbelasting.

De subsidie van de gemeente dekt dit jaar de kosten van de bedrijfsvoering, dat is inclusief de subsidies voor depot en beheersmaatregelen. Alle kosten voor het programma (educatie, tentoonstellingen, aankopen, conservering en restauratie) worden uit eigen inkomsten gefinancierd. De inkomsten uit horeca, winkel en entree tot de sluiting bedragen in 2019 afgerond 1,8 miljoen euro.

ICT en informatiebeheer

In aanloop naar de realisatie van het depot wordt besloten de bedrijfsvoeringprocessen onder de loep te nemen en een aantal systemen te vervangen. Er is gekozen voor een ERP oplossing waarin de processen rondom de salarisadministratie, de boekhouding, CRM en het genereren van managementinformatie geïntegreerd worden ondersteund. De afdeling ICT leidt het ERP project.

Beveiliging, bewaking en veiligheid

De beveiligingsorganisatie is na de sluiting van het museumgebouw tot een minimum gekrompen. Een vaste kern heeft een contract voor onbepaalde tijd en verzorgt – aangevuld met medewerkers van een beveiligingsbedrijf en een aantal brandwachten – de 24-uursbewaking en beveiliging van het leegstaande pand. Ook is de beveiliging meldpunt in geval van incidenten bij externe depots en de partnerinstellingen van Boijmans bij de Buren. Hoofd beveiliging heeft per 1 november een betrekking elders aanvaard; op 1 februari 2020 treedt zijn opvolger in dienst.

Huisvesting, onderhoud en floormanagement

Het lukt niet om de financiën rond te krijgen voor Boijmans op Zuid. Het museum heeft ruim anderhalf jaar getracht met hulp van een aantal ontwikkelaars en investeerders een dependance op de voormalige V&D locatie op Zuidplein te realiseren. Het nieuws leidt tot teleurstelling in de stad en het museum ontwikkelt een kleinschalig alternatief: Boijmans in de Stad. Dit zal in 2020 gestalte krijgen.

Na de sluiting van het museum wordt het gebouw in twee maanden tijd volledig leeggeruimd en schoon opgeleverd aan de gemeente. 26,12 ton materiaal wordt afgevoerd. De inventaris wordt waar mogelijk verkocht en wat moet worden bewaard wordt elders opgeslagen. Het nieuwe kantoor en andere werkplekken worden ingericht en de organisatie verhuist; een monsteroperatie. De realisatie van Depot Boijmans Van Beuningen vraagt veel van de capaciteit van de afdeling huisvesting. De bouw vordert gestaag en er wordt een aanvang gemaakt met de uitvoering van (interieur)projecten waarvoor het museum opdrachtgever is, zoals de warmte-koudeopslag in de bodem ten behoeve van het depot, de atriumvitruines, het dakrestaurant en de depotinrichting.

Personeel en organisatie

Vanaf 1 juli zijn de tijdelijke contracten van medewerkers van de operationele afdelingen Beveiliging, bewaking en veiligheid, horeca, winkel en het kassateam afgelopen en krimpt de personele organisatie met 43%. Binnen de organisatie heeft een beperkte herverdeling van werkzaamheden plaats. Medewerkers die als gevolg van het sluiten van het museum minder reguliere taken hebben, worden

Ina Klaassen en Sjarel Ex sluiten de poort van het museum op 26 mei, foto Aad Hoogendoorn

ingezet op afdelingen waar grote capaciteitsproblemen zijn in verband met de realisatie van het depot en de renovatie. Voor de grote huisvestingsprojecten wordt extra capaciteit op het gebied van projectmanagement en projectcontrol aangetrokken. De kosten worden deels gedekt vanuit het renovatieproject.

Vanaf juli werkt de museumorganisatie verspreid over vijf verschillende locaties. Het kantoor is gevestigd aan de Gedempte Zalmhaven, de bibliotheek is ondergebracht bij het Stadsarchief Rotterdam, de technische dienst heeft een werkplaats aan de Oostzeedijk betrokken, een deel van de sector Collectie en onderzoek werkt vanuit een van de tijdelijke depots, locatie Den Haag, en de afdeling Beveiliging, bewaking en veiligheid bewaakt het leegstaande museumgebouw. Nadat alle HRM-processen in kaart zijn gebracht, geoptimaliseerd en beschreven,

is de salarisadministratie in AFAS ingericht. Na een uitvoerige testperiode gaat de salarisadministratie op 1 januari 2020 als eerste stap in het ERP project zonder noemenswaardige problemen 'live'.

De bestuursstructuur van het museum wijzigt. Op verzoek van de directie benoemt de Raad van Toezicht op 12 juni Ina Klaassen als tweede directeur/bestuurder. Het museum heeft voortaan een tweehoofdige directie, die gelijkelijk bevoegd is en samen een collegiaal bestuur vormt. In het directiestatuut is een taakverdeling binnen de directie vastgelegd. De directie stelt in het najaar een nieuwe organisatiestructuur op om de uitdagingen waarvoor de organisatie staat op efficiënte en effectieve wijze het hoofd te bieden. De structuur wordt in 2020 nader ingevuld.

Zie voor de kengetallen Personeel en organisatie bijlage G.

Museumwinkel en horeca

De winkel draait tot aan de sluiting een goede omzet. Tijdens de uitverkoop in de laatste weken voor de sluiting van het museum is een belangrijk deel van de resterende voorraad verkocht. Na de sluiting van de bouwdelen Van der Steur en Henket medio januari opent ten behoeve van de Bauhaustentoonstelling een pop-up horecalocatie in de Serrazaal.

Renovatie museumgebouw

Op 20 december 2018 nam de gemeenteraad met de zeer ruime meerderheid van 38:7 het voorstel aan om te renoveren en vernieuwen voor een bedrag van 223,5 miljoen euro. In dit bedrag is een som van 55 miljoen euro opgenomen voor een 'ambitieuw scenario'. Dit wordt in beginsel gezocht bij particulieren en andere partijen die een investering in de stad willen doen. De gemeente en het museum tekenen een samenwerkingsovereenkomst waarin de rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot het renovatieproject zijn beschreven en hoe de partijen de komende zeven jaar gezamenlijk wensen op te trekken.

In juni publiceert het museum de toekomstvisie Museum in Transit/Museum als Netwerk. De visie is de basis voor het ruimtelijk en technisch programma van eisen dat door het museum wordt opgesteld ten behoeve van de renovatie. De RRKC wordt door het College van B en W gevraagd een advies uit te brengen over de visie van het museum en de gemeente formeert een klankbordgroep om het programma van eisen met een scherpe en kritische blik mee te lezen en van commentaar te voorzien. In augustus maakt de gemeente Rotterdam de architectenselectie bekend, gekozen door het museum en de

gemeente: KAAAN Architecten (Kees Kaan) samen met Van Hoogevest Architecten, Mecanoo (Francine Houben), en David Chipperfield Architects samen met WDJArchitecten (Wessel de Jonge). Na een dialoofase waarin de architecten hun ideeën nader uitwerken valt begin 2020 de definitieve keuze op Mecanoo architecten onder leiding van Francine Houben. Ondertussen wordt gewerkt aan de asbestsanering die moet plaatsvinden voordat begonnen kan worden met de renovatie en nieuwbouw. Het museum heeft in samenspraak en met instemming van het College van B en W een plan opgesteld voor de werving van 55 miljoen euro voor het ambitieuze renovatiescenario en heeft de uitvoering ervan samen met de gemeente opgepakt. Tenslotte werkt het museum aan een bedrijfsplan voor het museum vanaf 2026 wanneer het museum heropent.

Het laatste openingsfeest in het Paviljoen Van Beuningen-De Vriese voor de renovatie, foto Aad Hoogendoorn

Het pop-up restaurant in de Serrazaal, foto Lotte Stekelenburg

Depot Boijmans Van Beuningen

- Het depot bereikt op 3 september zijn hoogste punt hetgeen is gevierd met pannenbier en een optreden van de BAM band
- De 1.664 spiegels voor de gevel van het depot worden geplaatst
- Meer dan 800 spiegels zijn door particulieren en bedrijven geadopteerd
- Het Spiegeldiner op 7 maart haalt 691.000 euro op
- De kunstcollectie van ICT-partner KPN krijgt een plek in het depot

Vanaf najaar 2021 biedt Rotterdam twee in de museale wereld unieke mogelijkheden: in Depot Boijmans Van Beuningen kun je alle collectiestukken vinden die niet elders tentoongesteld zijn én werkzaamheden volgen die eerder achter de schermen plaatsvonden. Zo ontdek je de fascinerende wereld achter de kunst en word je je bewust van de betekenis van kunst voor jouw wereld. Doordat alles in het openbaar gebeurt, wordt het depot bovendien een plek van kennis-uitwisseling. Behalve mensen die het depot als vrijetijdsbesteding bezoeken, kunnen ook onderzoekers, wetenschappers en conservatoren van andere musea meekijken.

Stand van de werkzaamheden

Het depot, ontworpen door MVRDV, krijgt in 2019 steeds meer vorm. Niet alleen wordt het hoogste punt bereikt, in het najaar krijgt het gebouw ook zijn gevel. Honderden spiegels, ambachtelijk gegoten en convex gebogen in China, geadopteerd door honderden particulieren en bedrijven. Met zwierende hoogwerkers gaan de enorme glasplaten de lucht in. Ook binnen vorderen de bouwwerkzaamheden. In maart worden de eerste grote vitrines in het atrium bevestigd, waarin kunstobjecten uit de collectie zullen worden getoond. De vitrines, ontworpen door Marieke van Diemen en MVRDV, hebben een gezamenlijke inhoud van 400 kubieke meter. Ze fungeren als brug tussen de verdiepingen, soms loopt er letterlijk een langs drie verdiepingen omhoog. In april wordt de eerste 18 meter lange bezoekerstrap in het atrium geïnstalleerd. Van de in totaal zes trappen worden er vijf kruislings geplaatst in het 30 meter hoge atrium. De installatie van de warmte-koudeopslag is goed verlopen, deze energiebesparende methode zal ervoor zorgen dat het gebouw op duurzame energie gaat functioneren. De verlichting van Signify (voorheen Philips) brandt op bijna elke verdieping. Bruynzeel richt de depotruimtes in: kasten en rekken worden op de vloeren gemonteerd. Alle ruimtes die voor publiek toegankelijk zijn worden gestuct en geschilderd. Ondertussen loopt de voorbereiding van de collectieverhuizing op volle toeren.

Functionaliteit van het depot

Het museum krijgt er een werkgebouw bij. De collectie zal voor het eerst in zijn bestaan op één plaats bijeen zijn. In een stabiele ruimte waar de passieve conservering

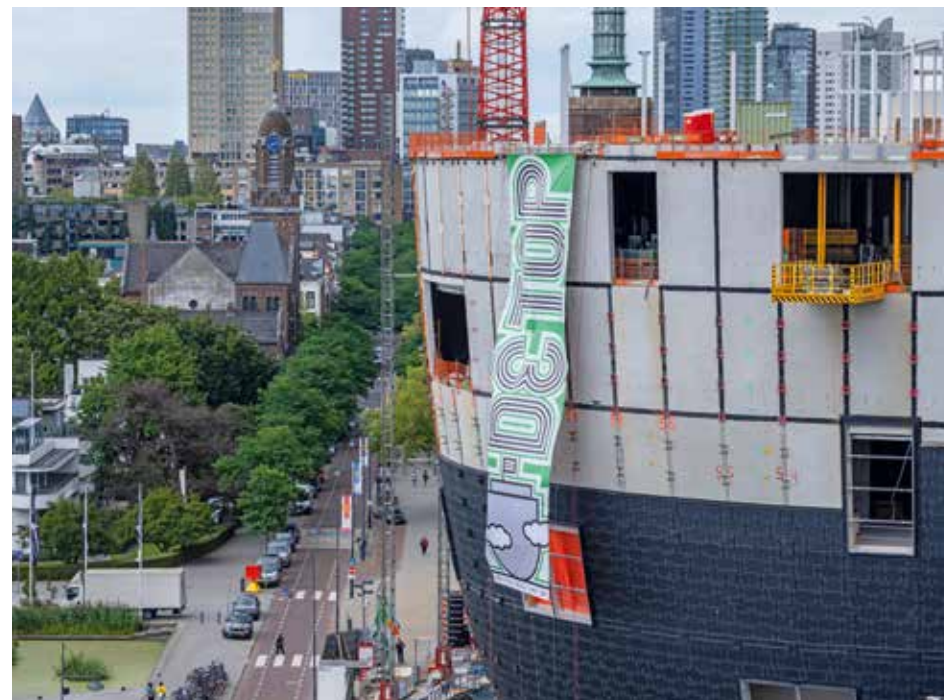
optimaal is. In vijf verschillende klimaten, van heel koud en gewoon koud, droog, tot een regulier depotklimaat. In veertien grote, overzichtelijke depots, voor foto's, zwartwit en kleur, voor organische en anorganische materialen, schilderijen, metalen, enzovoorts. Elk kunstwerk heeft er een gereserveerde plek, oftewel een vaste standplaats. Die leeg zal zijn als een kunstwerk op reis is, wat elk jaar weer honderden malen gaat gebeuren. Alle verzorgende functies, van transport en verpakken tot fotograferen, registreren en restaureren, zijn efficiënt en functioneel bij elkaar gelegen aan de brede gangpaden rondom het centrale atrium met de transportlift. Er is een kleine filmzaal met twintig zitplaatsen. Het prenten- en tekeningendepot wordt er gevestigd, waar alle prenten en tekeningen uit de collectie opvraagbaar zijn. Het depot kent ook enkele tentoonstellingszalen, de grootste van meer dan 900 m² bevindt zich op de vijfde verdieping en wordt gezamenlijk gebruikt met Stichting De Verre Bergen. In de eerste jaren na de opening zal hier een collectie topstukken van het museum geëxposeerd worden. Op de derde en vierde verdieping zijn twee kleinere zalen van elk 300 m². Er zijn zeven speciale compartimenten voor particuliere verzamelaars en bedrijven en maar liefst vier gespecialiseerde restauratieateliers met alle benodigde voorzieningen, waar de grote variatie aan materialen en technieken te behandelen is. Het depot is een machine die kunst verzorgt.

Het depot speelt een niet te onderschatten rol als eerste stap in de renovatie van het museum. De clustering van depotfuncties biedt soelaas aan het overbelaste museumgebouw. In tientallen jaren raakte het museum dichtgeslibd omdat alles er succesvol groeide, niet alleen de collectie, maar ook de inventaris en het aantal grote kunstwerken in de vaste opstelling. Het

grootste deel daarvan vindt een nieuw plek in het depot. In het museum kan de beschikbaar gekomen ruimte weer worden ingezet voor de ontvangst van het publiek, en nieuwe voorzieningen als een eigen ingang voor de kunst en nieuwe meters voor vaste en wisselende tentoonstellingen. De bestaande vier bomvrije en waterdichte kluisen gaan dienen voor de tijdelijke opslag van kunstwerken in bruikleen en schilderijkasten. Het depot wordt standbeen, een geheel toegankelijk, perfect geordend, volledig geoutilleerd werkgebouw. Het museum wordt speelbeen, dé plaats waar steeds nieuwe ensembles kunstwerken tot fantastische nieuwe inzichten in onvergetelijke momenten leiden. En de stad heeft er een icoon bij waarin het publiekelijk toont hoe de kunstverzameling wordt verzorgd.

Wat kan het publiek doen in het depot?

Een bezoek aan het depot wordt een fascinerende en leerzame ervaring. De doelstelling ervan is laten zien hoe de verzameling wordt gekoesterd en het is onze bedoeling om de Rotterdammers, en iedereen van elders die daar de verzameling bezoekt, een beetje trots en heel nieuwsgierig te maken. De bezoeker krijgt te zien wat er komt kijken bij het verzamelen en in stand houden van een kunstverzameling. Dat strekt zich uit van technische en praktische zaken (hoe werkt een transportkist?) tot inhoudelijke en persoonlijke vragen die ingaan op kennis en smaak (en wat verzamelt u?). Het verhaal van de vele interessante verzamelaars die zich aan het museum verbonden hebben wordt in het depot verteld. Er wordt informatie aangeboden over kunsttechnieken en de bezoeker kan een eigen 'cabinet of curiosities' samenstellen en met anderen delen.

Op 3 september wordt het behalen van het hoogste punt gevierd, foto Ossip van Duivenbode

De 1.664 spiegelpanelen worden een voor een geplaatst, foto Rob Glastra

De eerste 18 meter lange trap wordt geplaatst in het atrium, foto Rob Glastra

Het depot spiegelt elke dag meer, foto Ossip van Duivenbode

Er wordt ingegaan op bijzondere deelcollecties en ook op geschiedenissen die niet allemaal leuk, maar wel interessant zijn, zoals falsificaties in de verzameling (denk aan de affaire Van Meegeren), restitutiekwesities en roofofstal (en alle transparantie die daarbij hoort), en verzamel- en ontzamelplannen.

In het gebouw is bijna alles toegankelijk voor het publiek. Er is een vrije loop via de duizelingwekkende trappen in en rondom het atrium, trappen die doen denken aan de tekeningen van de achttiende-eeuwse architect Piranesi. De kunstdepots zijn gemakkelijk toegankelijk via instaprondeleidingen, die frequent vanuit de centrale hal vertrekken maar ook vooraf gereserveerd kunnen worden. In de atriumvitruines worden geordende selecties en deelverzamelingen getoond. Samen met etalages in wanden, het aanbod in de tentoonstellingszalen en natuurlijk het panorama terras met een kraagje groen, belooft het depot een verrassende nieuwe functie en ervaring te worden. Wat vroeger achter de schermen gebeurde, wordt nu letterlijk aan de voorkant in de etalage geplaatst.

Vooruitblik

Het depot maakt bij steeds meer Rotterdammers en bezoekers iets los. Talloze foto's circuleren op sociale media, bij de bouwschutting wordt omhoog gewezen en op de voortgang gestudeerd. Vijf fotografen zijn al achterwaarts de vijver van Het Nieuwe Instituut ingewandeld. Vele particulieren en bedrijven hebben inmiddels spiegels en bomen geadopteerd en de eerste huurders, waaronder de bedrijfscollectie van ICT-partner KPN, hebben zich aangemeld. Ook internationaal neemt de belangstelling ervoor toe.

Museumorganisaties en media vanuit de hele wereld volgen onze vorderingen en komen op bezoek. De 'nieuwe typologie' van een publiek depot gaat als een razend vuurtje de wereld rond.

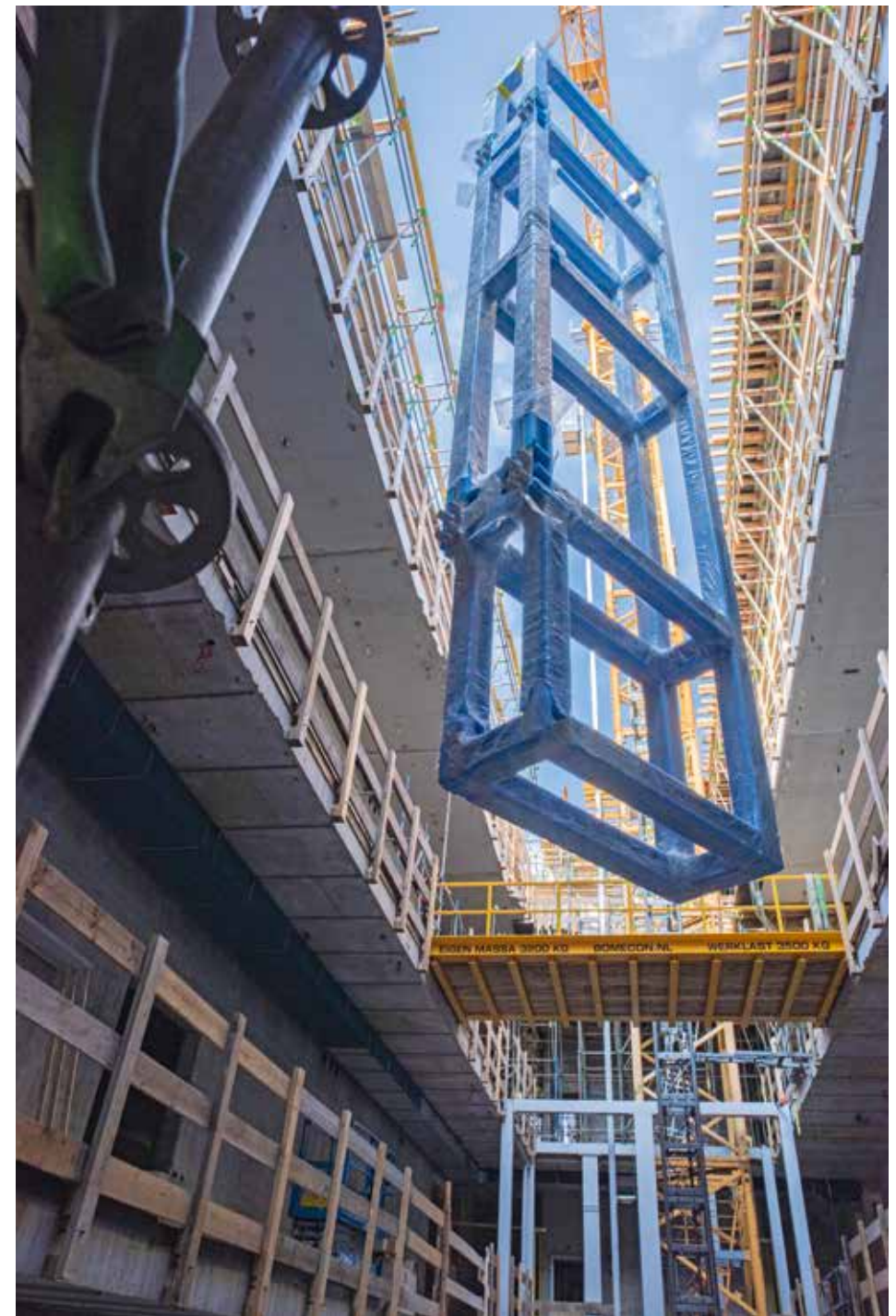
In de eerste helft van 2020 levert aannemer BAM het pand bouwkundig op, waarna het tot september rustig kan drogen, de klimaatinstallatie nog door BAM wordt ingeregeld en 75 bomen worden geplant op het dak. Eind september 2020 zullen de deuren van het opgeleverde gebouw voor het eerst kortstondig openen en kunnen alle Rotterdammers en alle museumvrienden en hun gasten een kijkje in het nog lege gebouw komen nemen. Ook zal wegens de grote belangstelling van buitenlandse musea om het depot te bezoeken een internationaal symposium in Rotterdam worden georganiseerd in samenwerking met de Stichting Behoud Moderne Kunst. Daarna gaat het depot weer op slot en wordt in een jaar tijd de mezzanine in de hal gebouwd, naar een ontwerp van John Körmeling, evenals het restaurant met 120 plaatsen van interieurarchitect Concrete, krijgen vier ruime op het noorden gelegen restauratiestudio's hun inventaris, worden de vitruines in het atrium ingericht, en natuurlijk: alle kunstdepots worden gevuld. In totaal gaan inclusief de collecties van derden meer dan 151.000 objecten in vele honderden transporten naar hun nieuwe plek aan het Museumplein. De schat van Rotterdam is vanaf dat moment in zijn geheel en voorgoed toegankelijk.

Wat heeft het depot uiteindelijk gekost?

We maken de precieze rekening nog op en denken in totaal zo'n 85 miljoen euro aan het depot te zullen spenderen. Een belangrijk

deel ervan is betaald door Stichting De Verre Bergen (maar liefst ruim 27 miljoen), waarvoor we hen en hun oprichters, de familie Van der Vorm, voor eeuwig dankbaar zijn. Er is daarnaast door het museum zelf via een capital campaign miljoenen opgehaald met daarin grote bijdragen van onder andere de BankGiro Loterij, Stichting Elise Mathilde Fonds, Asahi Shimbun, de heer en mevrouw Schoufour-Martin, KPN, Stichting Bevordering van Volkskracht namens Swart-van Essen Fonds, Erasmusstichting, Jurgen Stegmann en Carin Stegmann-Overzier, G.Ph. Verhagen-Stichting, Nedspice, Familie Verweij-Engelaer, PwC en Port of Rotterdam, naast donaties van vele particulieren. En natuurlijk zijn er talloos veel uren, weken en dagen werk in gaan zitten, tien jaar lang, van een groot museumteam. In de jaarexploitatie zit een geïndexeerde bijdrage van 2,5 miljoen euro van de gemeente Rotterdam, een belangrijke inkomstenpost. Het museum, de hoofdhuurder en -gebruiker van het pand, gaat daarnaast uit van minstens 4,2 miljoen exploitatie opbrengst uit kaartverkoop en andere inkomsten in het depot zelf. Daarmee wordt in veertig jaar de hele investering terugbetaald, waaronder de bouwkosten en de rente maar minus de opbrengst van de capital campaign van het museum en de gift van ruim 27 miljoen aan de Stichting die eigenaar is geworden van het gebouw. We verwachten dat de economische impuls voor de stad aanzienlijk zal zijn. We verheugen ons op de leerplekken en stageplaatsen voor de vele mbo-functies in het museum die met collectieverzorging en het maken van tentoonstellingen van doen hebben, maar ook op de nationale en internationale samenwerkingsprojecten op het gebied van restauratie en conservering die in het depot zullen plaatsvinden. En de grootste opbrengst is misschien wel dat de collectie die een onschatbare

kunsthistorische en financiële waarde vertegenwoordigt, met deze voorziening 'passief geconserveerd' is. Dat wil zeggen stabiel is ondergebracht in een veilig, passend klimaat. De 'actieve conservering', dus via restauratie verbeterend onderhoud plegen, heeft nu een solide basis gekregen. Dat wordt de volgende uitdaging die we ook publiekelijk aangaan. Met passiva die vroeger op afstand stonden, zelfs uit het zicht werden gehouden, die nu activa en programma zijn geworden. U gaat het zien!

Kunstobjecten worden straks getoond in grote vitrines in het 30 meter hoge atrium, foto Rob Glastra

Depot en Museum Boijmans Van Beuningen, foto Ossip van Duivenbode

Financieel verslag

Controller: Theo Haarsma

Dit verkort financieel verslag is ontleend aan het financieel jaarverslag 2019 van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen. De controleverklaring van de accountant mag niet aan het verkort financieel verslag worden toegevoegd. Bij het volledig financieel jaarverslag 2019 heeft de accountant een 393-verklaring afgegeven, waarvan de strekking goedkeurend is.

Resultaat en eigen vermogen

Het jaar 2019 wordt afgesloten met een positief resultaat van 296.000 euro. De algemene reserve neemt met 296.000 euro af en bedraagt 176.000 euro positief per 31 december 2019.

De bestemmingsreserves en -fondsen nemen tezamen 337.000 toe en bedragen 2.002.000 euro per 31 december 2019.

Subsidie

Museum Boijmans Van Beuningen ontvangt conform artikel 11 lid 1 van de verzelfstandigingsovereenkomst een structurele subsidie van de gemeente Rotterdam. De subsidiebeschikking wordt jaarlijks vastgesteld en is gebaseerd op een voortschrijdende vierjarenperiode.

Balans per 31 december 2019 en per 31 december 2018

Bedragen in duizenden euro's

Activa	31 december 2019	31 december 2018
<i>Vaste activa</i>		
• Materiële vaste activa	135	30
• Financiële vaste activa	180	13
Totaal vaste activa	315	43
<i>Vlottende activa</i>		
• Voorraden	32	163
• Vorderingen	3.139	4.337
• Liquide middelen	6.600	5.796
Totaal vlottende activa	9.771	10.296
Totaal Activa	10.086	10.339
<i>Passiva</i>		
<i>Eigen vermogen</i>		
• Algemene reserve	176	-120
• Bestemmingsreserves	780	577
Vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen	956	457
Bestemmingsfondsen	1.222	1.088
Eigen vermogen met een bestedingsverplichting	1.222	1.088
Totaal eigen vermogen	2.178	1.545
Voorzieningen	51	94
<i>Schulden</i>		
• Kortlopende schulden	7.857	8.700
Totaal schulden	7.857	8.700
Totaal Passiva	10.086	10.339

Staat van baten en lasten

Bedragen in duizenden euro's

Baten	2019	2018
Opbrengsten	1.925	4.689
Subsidie gemeente Rotterdam	13.735	12.094
Overige bijdragen	3.658	3.934
Totaal Baten	19.318	20.717
<i>Lasten</i>		
Personeelskosten	6.470	7.582
Afschrijvingen	23	55
Kosten van activiteiten	5.063	7.524
Overige bedrijfskosten	7.129	6.475
Totaal Lasten	18.685	21.636
Rentebaten en -lasten	-	1
Onverdeeld Resultaat	633	-918
Als volgt bestemd:		
• Bestemmingsreserves	203	-77
• Bestemmingsfondsen	134	-581
Resultaat (mutatie algemene reserve)	296	-260

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is opgericht op 4 oktober 2005. Per 1 januari 2006 werd het museum verzelfstandigd. Vanaf die datum voert de Stichting het beheer over het museum. De Stichting heeft ten doel het in stand houden en exploiteren van Museum Boijmans Van Beuningen te Rotterdam op een zodanige wijze dat het museum met haar collecties permanent ten dienste staat van de gemeenschap en haar ontwikkeling en tevens toegankelijk is voor het publiek.

Verbonden partijen

Enerzijds is sprake van verbonden partijen indien de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen feitelijk beleidsbepalend is in een andere (beleidsafhankelijke) rechtspersoon. Anderzijds is eveneens sprake van verbonden partijen indien een sleutelfunctionaris van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen zitting heeft in het bestuur en of het management van een gelieerde rechtspersoon. De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is in geen van de verbonden partijen beleidsbepalend, maar één directeur/bestuurder is tevens bestuurder van Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, Stichting Lucas van Leyden en Stichting Fonds Willem van Rede.

- Stichting Museum Boijmans Van Beuningen

Van deze stichting is de bestuurder van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen secretaris. In totaal heeft het museum in 2019 € 693.421 ontvangen van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen voor aankopen, tentoonstellingen en verleende diensten.

- Stichting Lucas van Leyden
Van deze stichting is de bestuurder van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen secretaris. In totaal heeft het museum in 2019 € 169.498 ontvangen van de Stichting Lucas van Leyden voor aankopen.

- Stichting Fonds Willem van Rede
Van deze stichting is de bestuurder van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen voorzitter. In totaal heeft het museum € 80.000 in 2019 ontvangen voor aankopen.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De jaarrekening is opgesteld conform boek 2 titel 9 BW, de Richtlijnen voor Jaarverslaggeving in het bijzonder RJ 640, de WNT en artikel 7 van de uitvoeringsregeling van de Subsidieverordening Rotterdam 2014. Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het museum zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. Als begroting is de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting gebruikt. Daar waar tussentijds bij bestuursbesluit de begroting is aangepast en de Raad van

Toezicht hiervan in kennis is gesteld, is de in de jaarrekening gebruikte begroting daaraan aangepast mits dit het inzicht vergroot.

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Bedragen staan vermeld in duizenden euro's.

De collectie

Conform de collectiebeheersovereenkomst die op 5 december 2005 is afgesloten met de gemeente Rotterdam bestaat de collectie van het museum uit:

- de gemeentelijke collectie, in eigendom van de gemeente Rotterdam;
- voorwerpen in bruikleen van de Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, de Stichting Lucas van Leyden, de Stichting Willem van der Vorm, de Stichting Het Nederlands Gebruiksvoorwerk, de Stichting H&F Mecenaat;
- voorwerpen, langdurig geleend uit de Rijkscollectie, in beheer bij het Instituut Collectie Nederland;
- voorwerpen aan de gemeente geleend door particulieren of instellingen, anders dan voor tijdelijke tentoonstellingen;
- de bibliotheek van de Stichting;
- aan de collectie gerelateerd archief- en documentatiemateriaal.

Eveneens conform de collectiebeheersovereenkomst worden alle verworven kunstvoorwerpen eigendom van de gemeente Rotterdam tenzij eigendoms-

overdracht geschiedt aan een van de onder b. genoemde stichtingen. Kunstaankopen en bijdragen die bestemd zijn voor kunstaankopen worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De belangrijkste schattingsposten betreffen de voorzieningen onderhoud en personeelsregelingen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire jaarlijkse afschrijvingen. Vanaf het moment van ingebruikname wordt afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur. Investeringsubsidies en -bijdragen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies en bijdragen betrekking hebben.

Financiële vaste activa

Bankgaranties zijn als overige vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa tegen nominale waarde plus eventuele ontvangen rente.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen

historische kostprijs. Bij de waardering van de voorraden is rekening gehouden met op de balansdatum opgetreden waardeverminderingen. Voor incurante voorraden wordt een voorziening getroffen.

Vorderingen

Waardering vindt plaats tegen nominale waarde. Een eventuele voorziening wegens oninbaarheid wordt op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen bepaald.

Voorzieningen

Er is een voorziening getroffen voor jubileumgratificaties. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Alleen de voorziening voor jubileumgratificaties wordt gewaardeerd tegen de contante waarde.

Vooruitontvangen investeringsbijdragen voor Depot Boijmans Van Beuningen

Voor de opslag van de collectie van het museum wordt Depot Boijmans Van Beuningen gebouwd in opdracht van de Stichting Collectiegebouw. Als eigenaar van het grootste deel van de collectie financiert de gemeente Rotterdam dit gebouw voor een groot deel. Stichting De Verre Bergen is medefinancier. Gelden voor belangrijke inrichtingselementen zoals het entreegebied en een atriumvitruine worden door de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen door middel van een Capital Campaign geworven. Deze geworven gelden worden geboekt onder vooruitontvangen investeringsbijdragen. Wanneer deze bijdragen worden uitgegeven, worden ze in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de investeringen (zie onder materiële vaste activa).

Pensioenen

De Stichting tot Beheer Museum Boijmans

Van Beuningen heeft zijn pensioenregeling ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP), het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. De pensioenregeling van het ABP is een zogenaamde toegezegd-pensioenregeling. Echter, het museum verwerkt deze regeling in de jaarrekening als een toegezegde-bijdrageregeling, omdat in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting bestaat tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Dit is conform de uitzonderingsregeling voor bedrijfstakpensioenfonds in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 271.309). Per jaareinde verschuldigde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De indexatie van de pensioenen is, zowel formeel als feitelijk, voorwaardelijk en is afhankelijk van voldoende middelen bij het pensioenfonds. De Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen is niet verplicht bij te betalen voor indexatie van de uitkeringen.

Subsidie gemeente Rotterdam

De subsidie van de gemeente Rotterdam over het boekjaar 2019 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Bijdragen derden

Alle in de jaarrekening opgenomen bijdragen van derden zijn toegekend, maar sommige moeten nog verantwoord en/of formeel vastgesteld worden.

Nalatenschappen (en recht van vruchtgebruik)

Nalatenschappen worden verwerkt op het moment dat de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Dit vindt plaats op grond van het stadium waarin

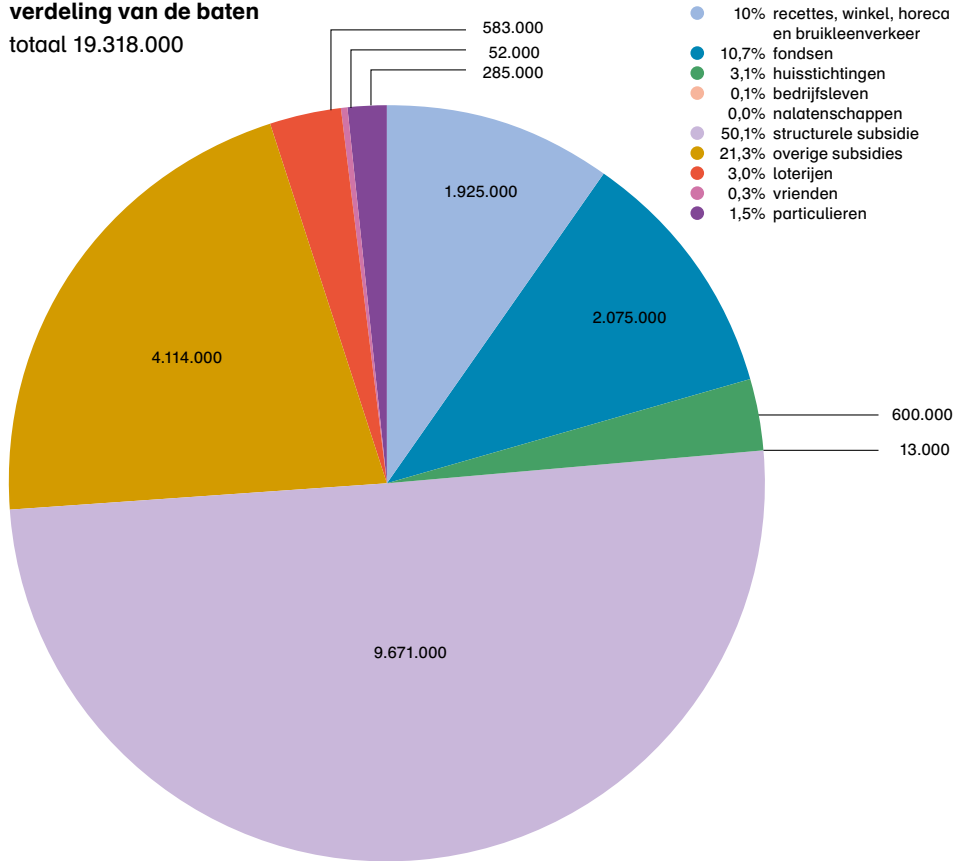
de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt. Hiervan is in ieder geval sprake bij ontvangst van de akte van verdeling. Indien sprake is van nalatenschappen die met vruchtgebruik zijn belast, dient bij de waardering van de nalatenschappen hiermee rekening te worden gehouden.

Vennootschapsbelasting

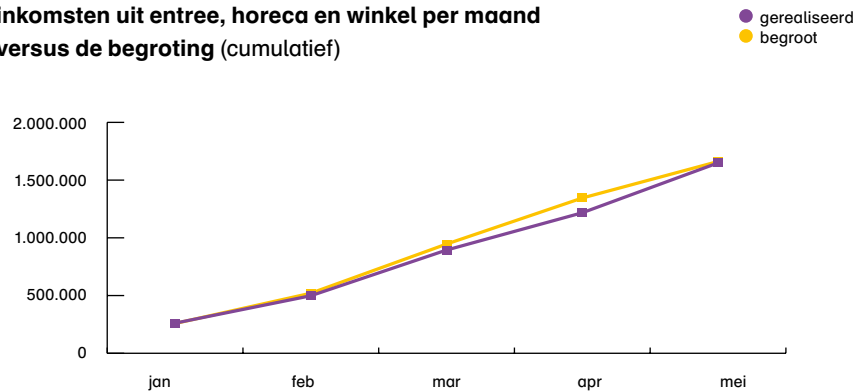
Sinds 2016 geldt een nieuw fiscaal regime voor indirecte overheidsbedrijven waarbij zij normaal onder de vennootschapsbelasting vallen. Dat betekent dat de Stichting vanaf 2016 voor het hele bedrijf aangifte vennootschapsbelasting moet doen. Echter, omdat de Stichting is aangemerkt als ANBI-cultuur zorgen fiscale aftrekposten ervoor dat veelal geen sprake is van belastingplicht. De Belastingdienst heeft over 2016, 2017 en 2018 daarom ook geen aangiftebiljet uitgereikt. De verwachting is dat dat ook niet over 2019 zal gebeuren.

Baten 2019

verdeling van de baten totaal 19.318.000

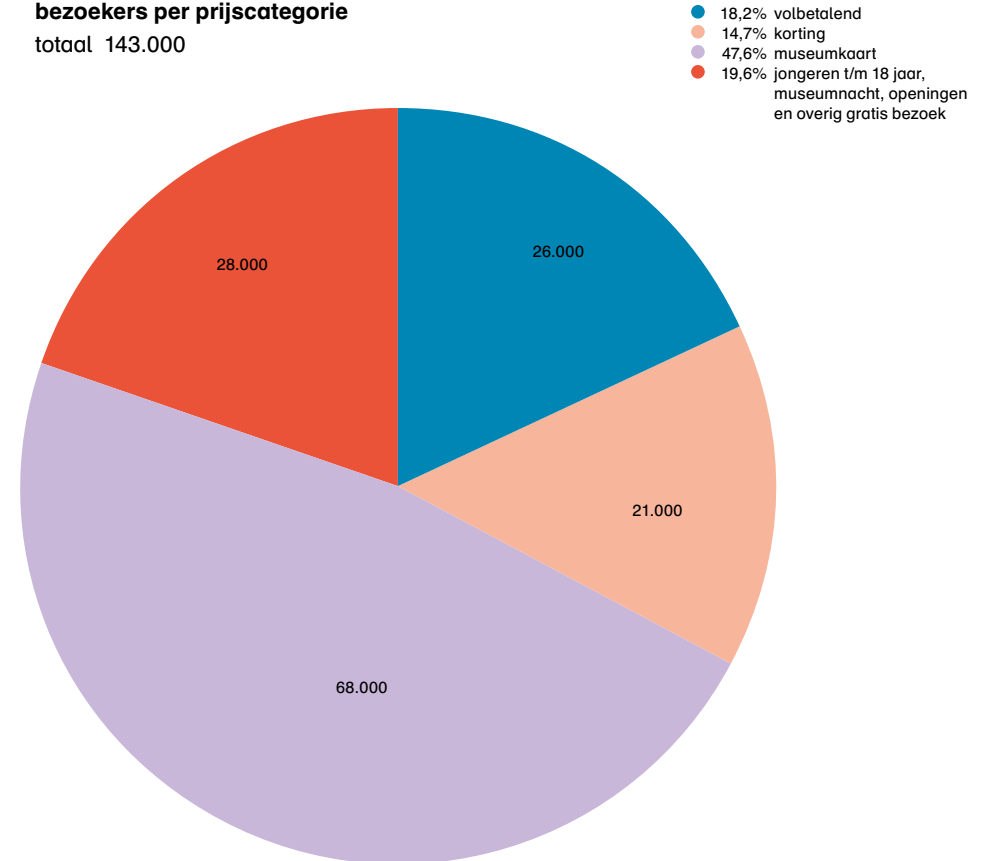
inkomsten uit entree, horeca en winkel per maand versus de begroting (cumulatief)

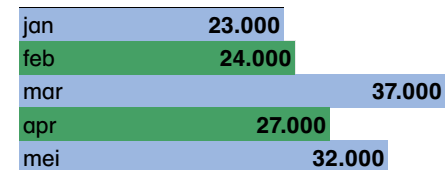
* De cijfers en grafieken op pp. 110-113 zijn geen onderdeel van de accountantscontrole. De door de accountants afgegeven 393-verklaring is hierop niet van toepassing.

Bezoek in 2019

bezoekers per prijs categorie totaal 143.000

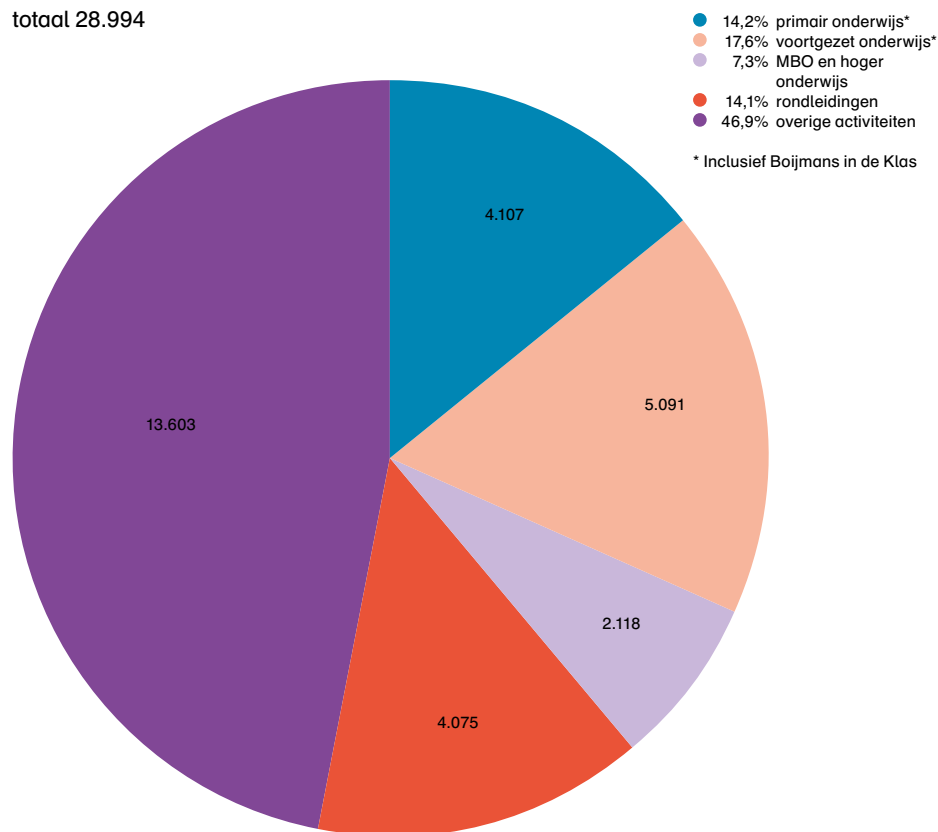
bezoekers per maand

Deelname aan educatieve activiteiten en onderwijsprogramma's

per onderwijsniveau

totaal 28.994

Het museum als werkgever

personeelskosten

loonkosten	7.531	< 8 dagen	1,08%
inhuur algemeen	384	8 – 43 dagen	1,12%
inhuur voor tentoonstellingen en overige projecten	1.257	> 43 dagen	2,91%

ziekteverzuim

totaal uitbetaald aan medewerkers	9.172	totaal	5,11%
--	--------------	---------------	--------------

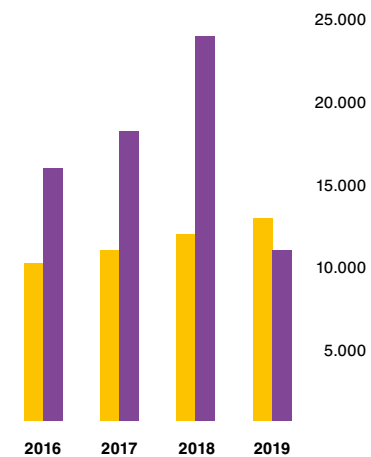
Bedragen in duizenden euro's

Impuls aan de stad

De impuls is wat het museum terugdoet voor de stad met de subsidie die het museum ontvangt. Deze impuls bestaat uit uitgaven die onze niet-Rotterdamse bezoekers in de stad doen en de waarde van de aangekochte kunstwerken. 90-95% van de aankopen die het museum doet, wordt gemeentelijk eigendom.

Totaal gemeentebijdragen

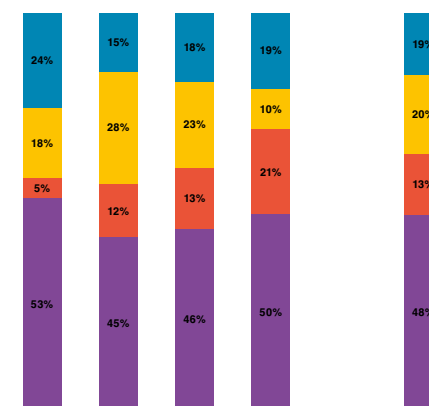
Totaal impuls

Bedragen in duizenden euro's

Subsidieafhankelijkheid

Het museum is gedurende 2016–2019 gemiddeld voor minder dan 50% afhankelijk van de basissubsidie die het jaarlijks van de gemeente ontvangt.

Baten

Baten	2016	2017	2018	2019	gemiddeld
Budgetsubsidie	9.343	9.277	9.472	9.671	9.441
Overige subsidie	864	2.430	2.622	4.064	2.495
Omzet	3.223	5.662	4.689	1.925	3.875
Bijdragen derden	4.120	3.097	3.934	3.658	3.702

Saldo

Saldo	17.550	20.466	20.717	19.318	19.513
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Bedragen in duizenden euro's

Raad van Toezicht

Museum Boijmans Van Beuningen wordt geëxploiteerd door de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen. Deze stichting wordt bestuurd door een tweehoofdige directie/bestuur. De toezichthoudende taken worden vervuld door een Raad van Toezicht. Bestuur en toezicht verhouden zich tot elkaar conform het Raad-van-Toezicht-model, zoals dat is beschreven in de Governance Code Cultuur (2019).

In de praktijk betekent dit dat de directie/het bestuur verantwoordelijk is voor het reilen en zeilen van het museum. De Raad van Toezicht stelt de begroting en de jaarrekening vast en ziet toe op de wijze waarop de directie/het bestuur gestalte geeft aan het realiseren van de doelstellingen van het museum. De directie/bestuur wordt benoemd en beoordeeld door de Raad van Toezicht. De leden van de Raad van Toezicht worden, op voordracht van de Raad, gehoord het bestuur, benoemd door het college van B en W van de gemeente Rotterdam.

In 2019 vergadert de Raad van Toezicht vijf keer. Wegens de slechte conditie van de gebouwen heeft de Raad van Toezicht al enige tijd de verantwoordelijkheid om mede toe te zien op de kwaliteit van het collectiebeheer teruggedigd bij de gemeente, de oplevering van het nieuwe depot zal het moment zijn waarop de Raad van Toezicht zijn verantwoordelijkheid voor het beheer van de collectie volledig herneemt.

De Raad van Toezicht wordt door de directie regelmatig geïnformeerd over de gang van

zaken in het museum en overlegt minimaal een keer per jaar met de OR. De Raad bespreekt met de directie de plannen die het museum ontwikkelt op inhoudelijk en financieel gebied. Op de expertise van de individuele raadsleden wordt regelmatig een beroep gedaan.

Samenstelling en profielschets

De Raad van Toezicht van de Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen bestaat uit zeven leden inclusief de voorzitter. Bij het opstellen van een voordracht voor een nieuw lid gaat de Raad uit van een profielschets waarin de meest gewenste deskundigheden en andere kwalificaties zijn opgenomen.

Deze profielschets luidt als volgt: Voor het geheel van de Raad van Toezicht wordt gestreefd naar diversiteit, onder meer op het gebied van een evenwichtige verdeling over man/vrouw, leeftijd en (inter)nationale/lokale achtergrond. Een van de leden wordt geacht expliciet het vertrouwen te genieten van de families die Museum Boijmans Van Beuningen groot hebben gemaakt. De Raad dient bij voorkeur te beschikken over deskundigheden op wetenschappelijk, artistiek, financieel, economisch, juridisch en politiek/bestuurlijk gebied. Bij voorkeur heeft een van de leden een achtergrond in (inter)nationaal museumbeleid.

De Raad van Toezicht functioneert conform de Governance Code Cultuur en streeft naar een meerstemmige samenstelling, waarbij de Code Culturele Diversiteit richtinggevend is.

Samenstelling in 2019

De heer mr. J.D. Loorbach (1947),
voorzitter, advocaat bij NautaDutilh N.V.

De heer drs. J.A. van Barneveld RA (1950),
commissaris bij Brunel International N.V.
Mevrouw drs. J. Kriens (1954),
algemeen directeur van de Vereniging
van Nederlandse Gemeenten
(afgetreden per 1 april 2019)
De heer drs. R. Munsters (1963),
commissaris en bestuursadviseur
Mevrouw dr. E.M. Rovers (1978),
onafhankelijk cultuurhistorisch
onderzoeker
De heer mr. B. Vaandrager (1969),
partner en hoofd Benelux bij
Rothschild & Co
Mevrouw drs. C.A. Pieters (1949),
freelance kunsthistoricus

De Raad kent een rooster van aftreden dat enerzijds doorstroming bewerkstelligt en anderzijds de continuïteit van het toezicht garandeert. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen maximaal acht jaar aanblijven, ongeacht het aantal herbenoemingen.

Cultural Governance

De in 2019 herschreven Governance Code Cultuur wordt door de Raad van Toezicht als richtlijn gebruikt bij het evalueren van zijn werkzaamheden en de samenwerking tussen de directie en de toezichthouder. De in de code beschreven principes en *best practices* worden toegepast.

De Raad van Toezicht kent twee commissies, te weten de remuneratiecommissie en de auditcommissie. De remuneratiecommissie voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeuren/bestuurders en doet, indien daartoe aanleiding is, voorstellen aan de Raad voor hun honorering. De auditcommissie komt jaarlijks vier maal bijeen en buigt zich over de financiële gang van zaken binnen het museum. Dit betreft met name de jaarrekening, de kwartaal- en halfjaar-rapportages en de wijze waarop het museum zijn administratieve organisatie inricht. Leden van de Raad van Toezicht nemen regelmatig individueel deel aan programma's die door het museum worden geëntameerd.

Raad van Toezicht, v.l.n.r. en v.b.n.o. mevrouw Pieters, de heer Van Barneveld, de heer Ex (directeur), de heer Munsters, mevrouw Kriens (afgetreden per 1 april 2019), de heer Vaandrager, mevrouw Klaassen (directeur), mevrouw Rovers, de heer Loorbach (voorzitter)

Foreword

Day in and day out, 2019 was spent packing up, waving goodbye, preparing plans and making a fresh start. It was a year when the whole of the museum was emptied, the public said farewell to a much-loved building, and an alternative programme took shape in the city, elsewhere in the Netherlands and in other countries. The museum's future role was analysed and meanwhile, with the cooperation of the City Council and Stichting De Verre Bergen, the depot rose from the ground. Our next major project, renovating and modernizing the museum, is on the drawing board. It was a year when the museum's organization, primarily in the security and operational departments, braced itself and slimmed down. Our autonomous income halved. The museum reviewed its activities and switched completely to in transit mode. It was a year, anything but dull, that heralded a new flourishing era for the museum, which celebrated its 170th anniversary in the summer of 2019.

Despite all the dynamism, there were many things that did not change. The core of the museum's activities, which revolve around expertise in and caring for the collections, and projecting our passion for art, carried on as normal. Fine shows with many visitors, Bauhaus of course, and also the tribute to Co Westerik. The Boijmans Next Door exhibitions, made possible by Stichting Droom en Daad, opened one by one. There was a very spectacular acquisition – a 1947 painting by the surrealist Leonora Carrington – made possible with support from national funds and foundations. Other additions to the collection were purchased with financing

from the BankGiro Loterij or were donated by private individuals. The Boijmans in the Classroom programme got off to a flying start, to the delight of many schools. As in every other year, the museum was actively helped by a large circle of friends and patrons. The media and the general public took a close interest in everything that was happening. And there was no change in our ambition to develop a fine museum for the future in Museumpark. The City Council and the museum put their shoulders to the wheel.

The museum is missed, of course, but Depot Boijmans Van Beuningen is nearing completion and will soon bring the museum back to Museumpark and deal directly with the general public. It will be open for a preview peek at the end of September 2020, marking the beginning of a return to a platform that provides firm foundations, an identity and a face to an organization that is currently on the go here, there and everywhere. There have been changes at the top of the organization too. Since the summer there have been two directors, who are jointly the executive. We thank you for all your support and unwavering interest. A shining new future awaits us, with a renovated cluster of buildings and a new role in the city and the world.

Sjarel Ex

Ina Klaassen

Directors Museum Boijmans Van Beuningen

Facts & Figures

Education and Visitor Information

- First academic year of Boijmans in the Classroom fully booked
- 17,678 people took part in educational activities *Pure Rubens* and *The Netherlands = Bauhaus – Pioneers of a New World*
- All collection exhibitions were made accessible through 360° online digital tours
- Robot dogs Kate and Buddy guided children and explained artworks
- Erasmus QI Crowd Control model handed over for the new depot

Collection and Research

- The museum made 24 international and 422 national loans
- 235 artworks were donated, 112 were purchased and 4 were received on long-term loan
- 30 artworks were restored and 615 were conserved
- 5,170 objects were professionally photographed
- 1,000 metres of publications were moved to Rotterdam City Archives
- 6,292 artworks were moved from the museum to external depots
- 87,000 works on paper were moved to an external depot

Exhibitions

- On 13 January the museum galleries and exhibition spaces containing objects from the collection were closed and during the following months the art was taken to five depots in the Netherlands and Flanders
- The last exhibitions in the museum for a while opened on 8 February
- The whole museum closed on 26 May, after a festive final weekend
- 8 exhibitions, showing a total of 363 works from the collection, opened at other museums as part of the Boijmans Next Door programme
- The technical services department moved to external premises

External Relations and Patronage

- 1,358 people are Boijmans Friends
- 67 young art-lovers are members of @Boijmans
- 135 private individuals are members of Groups or the Van Eyck Circle
- 12 companies are members of the Boijmans Business Club
- 40 companies are associated with the museum as Boijmans Corporate Members
- 345 private individuals are members of the Zodiac Circle
- 25 funds and foundations contributed to projects and purchases

Marketing and Communication

- 116,000 visitors saw *The Netherlands = Bauhaus* and gave the exhibition an average rating of 7.8 out of 10
- The free publicity media value generated by the museum was over nine million euros with a reach of over 230 million people
- The growing economic stimulus for the city of Rotterdam resulting from Dutch and foreign visitors was 8.4 million euros
- The museum received nearly a million visitors on line, both before and after the museum closed at the end of May
- The museum has a growing number of 221,000 followers on social media

Operational Management

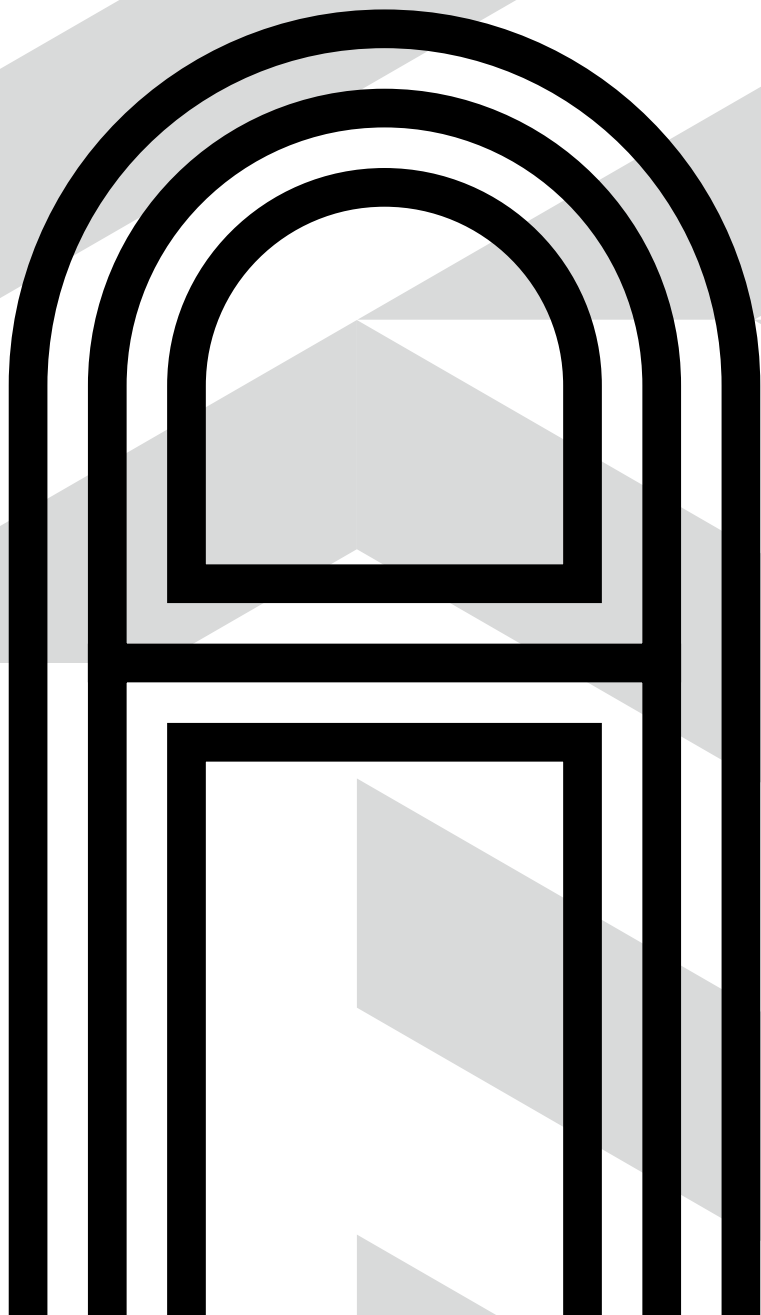
- The museum premises were closed on 26 May in advance of large-scale asbestos remediation and renovation
- Since July the organization has been working from five different locations
- The Museum's vision as a Museum in Transit/Museum as a Network was published on 1 June
- The general spatial and building services requirements for the renovation were drawn up and the selection of architects and consultants was prepared
- Financing was not obtained for Boijmans in South Rotterdam, and an alternative plan is being developed
- The museum managerial structure was changed. Ina Klaassen was appointed as a director. The museum now has a two-person executive
- The total proceeds from entrance charges, the museum shop and catering up to and including 26 May were 1.8 million euros
- The ratio of the museum's grant to its total income changed from 45.7% to 50.1% as a result of the closure

Depot Boijmans Van Beuningen

- The depot was topped out on 3 September, and this was celebrated in traditional style with a party and a performance by the BAM band
- The 1,664 mirrored elements of the depot's façade were installed
- Over 800 mirrored elements were adopted by companies and private individuals
- The Mirror Dinner on 7 March generated 691,000 euros
- The art collection of the museum's ICT partner, KPN, will be housed in the depot

Bijlagen

A	Educatieve activiteiten en evenementen	122
B	Aanwinsten en uitgaande bruiklenen	126
C	Bibliotheek	150
D	Presentaties	152
E	Publicaties	156
F	Externe activiteiten en nevenfuncties afdelingshoofden en wetenschappelijke staf	158
G	Personeel en organisatie	166

Educatieve activiteiten en evenementen

Onvergetelijk Boijmans

Januari – mei
Iedere eerste vrijdag van de maand en op aanvraag

Onvergetelijk Boijmans is een rondleiding voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. In een ontspannen en positieve sfeer bekijken deelnemers kunstwerken in het museum en gaan met elkaar in gesprek over wat ze zien.

Ongehoord Boijmans

Januari – mei

Op de derde zondag van de maand kun je een rondleiding in de Nederlandse Gebarentaal volgen, met elke maand een ander thema. Tijdens de interactieve rondleiding bekijken deelnemers onder begeleiding van een museumdocent een aantal topstukken intensief via verschillende zintuigen.

Ongezien Boijmans

Januari – mei

Op de derde zondag van de maand kun je een rondleiding volgen langs een aantal hoogtepunten in de collectie van het museum, speciaal gericht op blinde en slechtziende bezoekers. Tijdens deze interactieve rondleiding ervaren deelnemers een aantal topstukken intensief via verschillende zintuigen.

Pak een stoeltje met...

Januari – mei

Elke woensdagmiddag kan het publiek tijdens lunchtijd kunst kijken met een museummedewerker. Eén werk staat centraal; een oefening in kijken.

Crossover performances Pure Rubens

4, 5, 6, 12, 13 januari

Het museum nodigt artiesten van verschillende disciplines uit te reageren op de kunstwerken in de

tentoonstelling *Pure Rubens* door middel van performances in de tentoonstelling.
Met: Connor Schumacher, Kristie Su, Roos van Rijswijk en Bart de Vries, Derek Otte en Pyke.

Familiedag

6 januari

Op de laatste dag van de kerstvakantie is er een familiedag met verschillende rondleidingen, workshops, concerten en performances voor het hele gezin. De dag staat in het teken van de tentoonstelling *Pure Rubens*.

Verhalenhuis Belvédère

20 januari

In het kader van de tentoonstelling *Boijmans in de oorlog* worden deze dag verhalen verzameld in de Verhalenkeet van Verhalenhuis Belvédère op het binnenplein van het museum.

Lezing:

Kunst in de verwoeste stad

27 januari

In samenwerking met Sculpture International Rotterdam (SIR) organiseert het museum een lezing bij de tentoonstelling *Boijmans in de oorlog*. De lezing wordt gegeven door Dees Linders, artistiek leider SIR.

Boijmans Backstage

6 februari, 3 april, 1 mei

Een museummedewerker laat zien hoe het museum achter de schermen werkt, bijvoorbeeld door deelnemers een kijkje in de luchtkanalen of de toren te bieden of te laten zien hoe een kunstwerk wordt ingepakt en schoongemaakt.

Familierondleidingen nederland ð bauhaus

Dagelijks in de voorjaarsvakantie en meivakantie

Speciaal voor families is er in de vakantie een gratis interactieve rondleiding door de tentoonstelling *nederland ð bauhaus*.

Museumnacht

Zaterdag 2 maart

Tijdens de Rotterdamse Museumnacht organiseert het museum geïnspireerd door het goede voorbeeld van de voormalige kunstschool een waar Bauhausfest. Met performances, interventies en live muziek geïnspireerd op de Bauhausprincipes waant de bezoeker zich in het Bauhaus.

Mindfulness

10 en 24 maart, 12 en 19 mei

Iedere tweede zondag van de maand neemt Peter Thissen, kunsthistoricus, museumdocent en mindfulnessdocent, deelnemers mee op een inspirerende mindfulnessstocht langs de kunst.

Pioniers in Rotterdam

10, 17 en 24 maart, 21 april

In een serie zondagen wordt de koppeling gemaakt tussen markante plekken in de stad en opmerkelijke personen die het verhaal van Bauhaus in Rotterdam illustreren en contextualiseren. Op zes architectuurlocaties, allemaal topstukken van het Rotterdamse Nieuwe Bouwen, wordt steeds één van de spijlfiguren gepresenteerd. Na afloop van de lezing neemt een gids van UrbanGuides de deelnemers mee op pad door deze iconen van het Rotterdamse modernisme.

Boijmans Club kinderworkshop

Zondag 7 april

Kinderen kunnen na een rondleiding door de tentoonstelling zelf aan de slag en experimenteren met kleur en vorm volgens de Bauhausprincipes.

Symposium nederland ⇌ bauhaus

Donderdag 11 april

Na een inleiding door de conservator van de tentoonstelling, Mienke Simon Thomas, spreken diverse auteurs van de publicatie *nederland ⇌ bauhaus*, evenals nationale en internationale Bauhaus-specialisten en twee kinderen van voormalig Bauhausstudenten.

De sprekers zijn: Roxanna Brands, Yvonne Brentjens, Simone Divendal, Jeroen van den Eijnde, Sjarel Ex, Marthe Kes, Hanneke Oosterhof, Roy Bijlhouwer en Monika Stadler. Het symposium vindt plaats in de Arminius.

Symposium verworven drieluik Vrijdag 24 mei

In december 2018 verwierf het museum een zeldzaam drieluik van de Meester van de Heilige Veronica. Ter ere van deze aanwinst wordt op vrijdag 24 mei een symposium georganiseerd, waarin het drieluik en de meester centraal staan. Met sprekers Victor Schmidt, Roland Krischel en Stephan Kemperdick en een inleiding van conservator Friso Lammertse.

Slotweekend 24 – 26 mei

De allerlaatste kans om het museum te bezoeken voor de renovatie van het museumgebouw van start gaat. Tijdens het feestelijke slotweekend is het museum op vrijdag en zondag tot 19.00 uur open, met op zaterdagavond een Bauhausfest en op zondagmorgen een yogales naast tal van andere activiteiten.

Bauhausfest

Op zaterdagavond 25 mei vindt in het museum een Bauhausfest plaats, in navolging van de vele feesten die het Bauhaus organiseerde. Performers in kostuums, geïnspireerd op het Triadisches Ballet van Oskar Schlemmer, bewegen zich door het museum. Er is live muziek en dans.

Yoga in het Bauhaus

In samenwerking met Yogaground organiseert het museum op zondagochtend een yogales in de Vorkurs van de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus*.

Boijmans in transit tour

Elke derde zondag van de maand vanaf september

In samenwerking met UrbanGuides organiseert het museum een wandeling door het Museumpark dat inmiddels is uitgegroeid tot een smeltkroes van bijzondere architectuur- en museumtypologieën. Ook krijgen deelnemers de laatste nieuwtjes te horen over Depot Boijmans Van Beuningen en de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen.

Tussen Kunst en Kerst

18 december

Het museum organiseert samen met de Pauluskerk de kunstdienst 'Tussen Kunst en Kerst'; een programma met Bijbelse verhalen, kunst, zang en muziek. Hapjes worden verzorgd door de Wereldvrouwen.

Aanwinsten en uitgaande bruiklenen

Aankopen

Nicolas Beatrizet naar een ontwerp van Rafaël

De hemelvaart van Christus, 1541
prent
aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/6 (PK)

Sebald Beham
Familiewapen van Sebald Beham, 1544
prent
aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/24 (PK)

Valère Bernard
Cauchemar, 1895
prent
aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/11 (PK)

Valère Bernard
Vrouwenhoofd met slinx, 1895
prent
aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/12 (PK)

Hilbert Boxem
The Open Container, 1995-2001
plastiek
aankoop Kunststichting HazArt, Soest met steun van het Mondriaan Fonds
A 9013 (KN&V)

Hilbert Boxem
The Open Container, 1995-2001
plastiek
aankoop Kunststichting HazArt, Soest met steun van het Mondriaan Fonds
A 9014 (KN&V)

Salomon de Braij
Een herder, 1638
schilderij

aankoop Bob P. Haboltd bij Christie's New York met steun van de BankGiro Loterij
4240 (OK)

André Breton en Philippe Soupault
Les champs magnétiques, 1920
boek
aankoop Librairie Faustroll, Parijs met steun van de BankGiro Loterij
2019/0149

André Breton
Manifeste du surréalisme – poisson soluble, 1924
boek
aankoop Librairie Courant d'Art, Parijs met steun van de BankGiro Loterij
2019/0561

Leonora Carrington
Again, the Gemini are in the Orchard, 1947
schilderij
aankoop Simon C. Dickinson LTD, Londen met steun van: Mondriaan Fonds, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Desirée Lambers Fonds en haar Dura Kunstfonds), BankGiro Loterij, Stichting Fonds Willem van Rede, Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, Prins Bernhard Cultuurfonds (mede dankzij het Breeman Talle Fonds)
4220 (MK)

Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
collage
aankoop The Mayor Gallery, Londen met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/2 (PK)

Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
collage
aankoop The Mayor Gallery, Londen met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/3 (PK)

Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
collage
aankoop The Mayor Gallery, Londen met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/4 (PK)

Joseph Cornell
Untitled, circa 1930-1940
collage
aankoop The Mayor Gallery, Londen met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/5 (PK)

Marie-Philippe Coupin de la Couperie
Nympe sortant du bain, 1819
prent
aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/8 (PK)

Léon Davent naar een ontwerp van Giulio Romano
Christus in glorie aanbeden door engelen, circa 1540
prent
aankoop Christie's Londen met steun van Stichting Lucas van Leyden
L 2019/22 (PK)

Nico Eekman
La lucarne du poète, circa 1930-1939
tekening
aankoop Galerie Eric Grelet via Catawiki.nl met steun van de BankGiro Loterij
MB 2019/T 47 (PK)

Max Ernst en André Breton
La femme 100 têtes, 1929
boek
aankoop Librairie Faustroll, Parijs met steun van de BankGiro Loterij
2019/0198

Antonio Fantuzzi naar een ontwerp van Giulio Romano
Julius Caesar laat de brieven van Pompeius verbranden, circa 1542-1543

prent aankoop Christie's Londen met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/23 (PK)	aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 3 (PK)	Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 10 (PK)	Ab Knupker <i>Kleuterschool</i> , circa 1968 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 18 (PK)	Ab Knupker <i>Feestelijke herkenning</i> , circa 1968-1972 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 25 (PK)	Ab Knupker <i>Op weg terug</i> , circa 1968-1969 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 32 (PK)
Paolo Farinati <i>De ontvoering van Proserpina door Pluto, ontwerp voor een onderdeel van een friesdecoratie in Palazzo Giuliani in Verona</i> , circa 1573 tekening aankoop Christie's Londen met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 45 (PK)	Ab Knupker <i>Gouden standaard kip</i> , 1971 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 4 (PK)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 11 (PK)	Ab Knupker <i>Klokhuis – Heiligheid – 3 eenheid</i> , circa 1968 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 19 (PK)	Ab Knupker <i>Platte wereld</i> , 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 26 (PK)	Ab Knupker <i>Zwart-wit</i> , circa 1967-1968 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 33 (PK)
Willem Hendrik Gispen voor Gispen's Fabriek voor Metaalbewerking N.V. <i>Giso No.22</i> , 1927 hanglamp aankoop Galerie van den Bruinhorst, Kampen met steun van de BankGiro Loterij V 3320 (KN&V)	aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 5 (PK)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 12 (PK)	Ab Knupker <i>Het zwarte boekje</i> , circa 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 20 (PK)	Ab Knupker <i>Moeder en kind – Laag hangende wolken</i> , 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 27 (PK)	Ab Knupker <i>Het net</i> , 1967 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 34 (PK)
Otto Greiner <i>Golgotha</i> , 1896 prent aankoop veiling Bassenge, Bertijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/28 (PK)	Ab Knupker <i>De gouden stoel</i> , 1968 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 6 (PK)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 13 (PK)	Ab Knupker <i>Emigrant</i> , circa 1969 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 21 (PK)	Ab Knupker <i>Jonkvrouwe in de toren</i> , circa 1968-1972 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 28 (PK)	Ab Knupker <i>Wetenschap, Liefde, God, Waarheid</i> , 1947 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 35 (PK)
Otto Greiner <i>Gäa</i> , 1912 prent aankoop veiling Bassenge, Bertijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/13 (PK)	Ab Knupker <i>Boeksignaal</i> , 1969 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 7 (PK)	Ab Knupker <i>Yellow Rose</i> , circa 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 14 (PK)	Ab Knupker <i>Bescheten</i> , circa 1968-1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 22 (PK)	Ab Knupker <i>Een wolkje aan de hemel</i> , 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 29 (PK)	Ab Knupker <i>Zelfportret</i> , circa 1950 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 36 (PK)
Peter Vilhelm Ilsted <i>Meisje met een dienblad</i> , 1915 prent aankoop veiling Bassenge, Bertijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/9 (PK)	Ab Knupker <i>Instituut- Orde- Toren</i> , circa 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 8 (PK)	Ab Knupker <i>Film</i> , 1970 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 15 (PK)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , 1976 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 23 (PK)	Ab Knupker <i>Geen paniek – hemels blauw</i> , circa 1968-1972 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 30 (PK)	Peter Severin Krøyer <i>Zelfportret</i> , 1898 prent aankoop veiling Bassenge, Bertijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/27 (PK)
Otto Knoop waterketel op komfoor, 1766 gedeeltelijke aankoop particulier met steun van de BankGiro Loterij / gedeeltelijke schenking particulier MBZ 564 a-e (KN&V)	Ab Knupker <i>Oogstfeest</i> , circa 1968-1972 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 9 (PK)	Ab Knupker <i>Paddestoelen – Goudvis</i> , circa 1968 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 16 (PK)	Ab Knupker <i>Remise</i> , circa 1968-1972 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 24 (PK)	Ab Knupker <i>Allemaal aan tafel kinderen</i> , 1968 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 31 (PK)	Alfred Kubin <i>Facsimiledrucke nach Kunstblättern</i> , 1903 album met 15 prenten aankoop veiling Bassenge, Bertijn met steun van Stichting Lucas van Leyden 2019 L 2019/14 a-q (PK)
Ab Knupker <i>Verbroken navelstreng</i> , 1968 tekening	Ab Knupker <i>Hemeltje lief – Moeder en kind maken het goed – Het huis mijns vaders</i> , 1968 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , 1969 tekening aankoop Hugo Borst/Galerie Frank Taal, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij MB 2019/T 17 (PK)			

Jacques Lacomblez <i>edda: Cahier international de documentation sur la poésie et l'art d'avant-garde</i> , 1958-1964 5 nummers van een tijdschrift aankoop Heinrich Heine Antiquariat, Düsseldorf met steun van het Mondriaan Fonds Tijds.503 (1-5)	Richard Müller <i>In helster Begeisterung</i> , 1915 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/17 (PK)	Richard Müller 1918, 1918 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/35 (PK)	Berend Strik <i>Claire de nysterie</i> , 1990 assemblage aankoop Deweer Gallery, Otegem met steun van het Mondriaan Fonds en de BankGiro Loterij 4244 (MK)	Co Westerik <i>Halfgesloten ooglid</i> , 2019 schilderij aankoop Westerik Foundation, Rotterdam met steun van het Mondriaan Fonds 4230 (MK)	Hans Appenzeller vaas, circa 1980 schenking particuliere collectie V 3345 (KN&V)
Charles Léandre <i>Sur le Rhin</i> , 1915 prent aankoop Erik Gillis Fine Art, Brussel met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/21 (PK)	Richard Müller <i>Der Tod als Brandstifter</i> , 1916 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/18 (PK)	Jean Rabasse <i>De rust op de vlucht naar Egypte</i> , circa 1650 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/7 (PK)	Yves Tanguy <i>Zonder titel</i> , 1939 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/20 (PK)	Erich Wichman <i>Zonder titel</i> , datering onbekend driedimensionaal object aankoop particulier met steun van de BankGiro Loterij BEK 2041 (MK)	Hans Appenzeller vaas, circa 1980 schenking particuliere collectie V 3346 (KN&V)
Couzijn van Leeuwen <i>Oosterse kast</i> , 2015 driedimensionaal object aankoop kunstenaar met steun van het Mondriaan Fonds BEK 2035 a-d (MK)	Richard Müller <i>Der wirkliche Friede</i> , 1918 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/29 (PK)	Sybold van Ravesteyn ameublement (set van 2 stoelen en een salontafel), 1928-1929 aankoop Vendu Notarishuis, Rotterdam met steun van de BankGiro Loterij V 3373 a-c (KN&V)	Kees Timmer <i>Zelfportret</i> , datering onbekend schilderij aankoop Van Zadelhoff veilingen en taxaties, Hilversum met steun van de BankGiro Loterij 4210 (MK)	Erich Wichman <i>Groote vrolijkheid</i> , 1926 schilderij aankoop particulier met steun van de BankGiro Loterij 4229 (MK)	Atelier Van Lieshout <i>Zonder titel (Mannetje aan tafel)</i> , 1999 tekening schenking Collectie Lampe-Plompen 4219 (MK)
Maximilien Luce <i>De haven van Rotterdam</i> , circa 1908 prent aankoop Conrad R. Graeber Fine Art, Riderwood met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/32 (PK)	Richard Müller <i>Orang-Utan</i> , 1896 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/30 (PK)	Johan Gudmann Rohde naar een ontwerp van Vilhelm Hammershøi <i>Jong meisje, bezig met naaiwerk</i> , 1893 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/19 (PK)	Jean François Tourcaty naar een ontwerp van Robert-Guillaume Dardel <i>Le tombeau de Frédéric II, Roi de Prusse</i> , circa 1786-1800 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/26 (PK)	Anoniem tegettableau, 1420-1425 schenking de heer en mevrouw van der Pols-Bouwens A 9043 (KN&V)	Piet Beeger <i>Dierenleven</i> , circa 1920-1930 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/23 (PK)
Jean Mignon <i>Vrouwelijke herme met fruitmand op het hoofd</i> , circa 1543-1545 prent aankoop Kunsthandlung Helmut H. Rumbler, Frankfurt met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/1 (PK)	Richard Müller <i>Das grösste und das kleinste Säugetier</i> , 1920 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/31 (PK)	Martinus Rørbye <i>Peter Collett bij de koperfabriek in Buskerud in Noorwegen</i> , 1830 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/10 (PK)	Heinrich Ulrich <i>Kruis met voorstellingen uit het leven van Christus</i> , circa 1580-1620 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/25 (PK)	Hans Appenzeller schaal, 1975-1980 schenking particuliere collectie V 3340 (KN&V)	Piet Beeger <i>Haven II</i> , circa 1920-1930 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/25 (PK)
Richard Müller <i>Die Gegner</i> , 1915 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/15 (PK)	Richard Müller <i>Hyäne</i> , circa 1920-1925 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/33 (PK)	Roland Sohier <i>Home, sweet home (revisited)</i> , 2018 tekening aankoop kunstenaar met steun van het Mondriaan Fonds MB 2019/T 2 (PK)	Viktor&Rolf <i>Look 18, Fashion Statements, Haute Couture Collection</i> , lente/zomer 2019 jurk aankoop met steun van Han Nefkens Foundation DTM 305 (KN&V)	Hans Appenzeller schaal, circa 1980 schenking particuliere collectie V 3341 (KN&V)	Piet Beeger <i>Zonder titel</i> , circa 1920-1930 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/26 (PK)
Richard Müller <i>Rivalen</i> , 1912 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/16 (PK)	Richard Müller <i>Nilpferde</i> , circa 1920-1925 prent aankoop veiling Bassenge, Berlijn met steun van Stichting Lucas van Leyden L 2019/34 (PK)	Gertjan van der Stelt <i>Cathedral</i> , 2002 plastiek aankoop Kunststichting HazArt, Soest met steun van de BankGiro Loterij A 9015 (KN&V)	Willem Wagenaar <i>Wees gegroet zeemeermin</i> , 1932 schilderij aankoop Kunsthandel Marcel Gieling, Utrecht met steun van de BankGiro Loterij 4208 (MK)	Hans Appenzeller horloge, 1975-1980 schenking particuliere collectie V 3342 a-b (KN&V)	Piet Beeger <i>Torso van vrouw</i> , circa 1920-1930 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/27 (PK)
				Hans Appenzeller vaas, circa 1980 schenking particuliere collectie V 3343 (KN&V)	Piet Beeger <i>Landschap</i> , circa 1920-1930 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/28 (PK)
				Hans Appenzeller vaas, circa 1980 schenking particuliere collective V 3344 (KN&V)	

Piet Begeer <i>Zonder titel</i> , circa 1920-1930 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/29 (PK)	Frank Bruggeman en Lucie Rie <i>Perfekte misbaksels</i> , 2019 plastiek schenking mevr. D.U. Kuyken-Schneider en Frank Bruggeman V 3363 a-b (KN&V)	schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 56 (PK)	Otto Egberts <i>Studieblad façade</i> , 1993 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 65 (PK)	Otto Egberts <i>Penetratie Copulatie</i> , 1992 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 73 (PK)	tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 81 (PK)
Sigvard Bernadotte voor Georg Jensen Solvsmedie A/S ijstang, 1937 schenking Mevr. A. Krekel-Aalberse MBZ 563 (KN&V)	Corsage-Studio <i>The Front Dress & Outside Appearance</i> , <i>Inside significance</i> , 2016 jurk en video schenking Han Nefkens Foundation DTM 306 a-b (KN&V)	Otto Egberts <i>Zonder titel</i> , 1987 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 57 (PK)	Otto Egberts <i>Blinde wereld – Blinde man ziet landschap</i> , 1991 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 66 (PK)	Otto Egberts <i>Pakhoed laadplatform</i> , 1993 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 74 (PK)	Otto Egberts <i>Kop</i> , 1985 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 82 (PK)
Hilbert Boxem plastiek, 1994-1995 schenking Reyer Boxem A 9010 (KN&V)	Cubic 3 Design <i>Rock Hudson</i> , 1989 2 servethouders schenking particuliere collectie V 3348 a-c (KN&V)	Otto Egberts <i>Zonder titel. Studie</i> , 1987 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 58 (PK)	Otto Egberts <i>Figuur half naar Saura – man en profil</i> , 1981 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 67 (PK)	Otto Egberts <i>Studieblad façade</i> , 1983 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 75 (PK)	Otto Egberts <i>Periferie</i> , 2002 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 83 (PK)
Hilbert Boxem plastiek, 1994-1995 schenking Reyer Boxem A 9011 (KN&V)	Otto Egberts <i>Aantasting (territorium)</i> , 1986 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 51 (PK)	Otto Egberts <i>Studie naar Greco</i> , 1984 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 59 (PK)	Otto Egberts <i>Figuur half naar Saura – Churchill</i> , 1981 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 67 (PK)	Otto Egberts <i>Beau Mal nr. 65 Deel van Babel</i> , 1999 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 76 (PK)	Otto Egberts <i>Beau mal</i> , 1998 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 84 (PK)
Krijn ter Braak en Laurens Leeuwenberg <i>Genius, Genius</i> , 1970 film schenking Krijn ter Braak en Laurens Leeuwenberg 254	Otto Egberts <i>Anonieme objecten</i> , 1986 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 52 (PK)	Otto Egberts <i>Das schöne Zuhause</i> , 2000 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 60 (PK)	Otto Egberts <i>Figuur half naar Saura – Churchill</i> , 1981 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 68 (PK)	Otto Egberts <i>Beau Mal</i> , 1998 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 85 (PK)	Otto Egberts <i>Beau Mal</i> , 1998 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 84 (PK)
Harmen Brethouwer <i>La Toille Fleurie</i> , 2003 wandobject schenking Collectie Lampe-Plompen 4216 a-b (MK)	Otto Egberts <i>Vrouw</i> , 1986 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 53 (PK)	Otto Egberts <i>Naar Greco</i> , 1984 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 61 (PK)	Otto Egberts <i>Studie mkmap</i> , 2012 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 69 (PK)	Otto Egberts <i>Triviale samenhang</i> , 1994 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 77 (PK)	Otto Egberts <i>Triumph des Willens</i> , 2004 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 86 (PK)
Harmen Brethouwer <i>Fachwerk XII</i> , 2005-2009 wandobject schenking Collectie Lampe-Plompen 4217 a-b (MK)	Otto Egberts <i>Vrouw</i> , 1986 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 54 (PK)	Otto Egberts <i>Zonder titel. Studie</i> , 1987 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 62 (PK)	Otto Egberts <i>Vaderland</i> , 2002 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 70 (PK)	Otto Egberts <i>Kringloop</i> , 1993 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 78 (PK)	Otto Egberts <i>Kop</i> , 1984 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 87 (PK)
Harmen Brethouwer <i>Fachwerk II</i> , 2005-2009 wandobject schenking Collectie Lampe-Plompen 4218 a-b (MK)	Otto Egberts <i>Vrouw</i> , 1986 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 55 (PK)	Otto Egberts <i>Migrating Disease</i> , 2006 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 63 (PK)	Otto Egberts <i>Houtskool 1992 – L'amour</i> , 1992 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 71 (PK)	Otto Egberts <i>Uitzaaiing</i> , 1986 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 79 (PK)	Otto Egberts <i>Rape as Abstraktes</i> , 2002 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 88 (PK)
Frank Bruggeman <i>Stootherivaas</i> , 2011 vaas schenking kunstenaar V 3337 (KN&V)	Otto Egberts <i>Zonder titel. Studie</i> , 1987 tekening	Otto Egberts <i>Studieblad</i> , 1983 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 64 (PK)	Otto Egberts <i>Houtskool 1992 – Na de copulatie</i> , 1992 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 72 (PK)	Otto Egberts <i>Zonder titel</i> , 1987 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 80 (PK)	Otto Egberts <i>Beau Mal</i> , circa 1999 tekening schenking uit de nalatenschap van
				Otto Egberts <i>De vier windstreken</i> , 1998	

Otto Egberts MB 2019/T 89 (PK)	Otto Egberts <i>De stilte</i> , circa 1982 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 98 (PK)	Fundatie – Kasteel Het Nijenhuis MB 2019/2 (PK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/11 (PK)	Klaas Kloosterboer <i>08105</i> , 2008 schilderij schenking Collectie Lampe-Plompen 4213 (MK)	Ab Knupker <i>schetsboek met 14 tekeningen</i> , circa 1968-1972 schenking Hugo Borst MB 2019/T 116 a-p (PK)
Otto Egberts <i>Beau Mal. Nutteloze verdeling in geel</i> , 1999 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 90 (PK)	Otto Egberts <i>Zonder titel</i> , 1994 schilderij schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts 4234 (MK)	Vincent van Gogh <i>Stilleven met aardappels</i> , 1885 schilderij schenking half erfdeel particulier / langdurig bruikleen half erfdeel particulier BRL 83-03 (MK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/12 (PK)	Klaas Kloosterboer <i>05101</i> , 2005 schilderij schenking Collectie Lampe-Plompen 4214 (MK)	Ab Knupker <i>schetsboek met 63 tekeningen</i> , circa 1968-1972 schenking Hugo Borst MB 2019/T 117 1-65 (PK)
Otto Egberts <i>Zonder titel</i> , circa 1994 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 91 (PK)	Otto Egberts <i>Defektdeckung</i> , 2000-2004 schilderij schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts 4235 (MK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/3 (PK)	Henk Henriët <i>Portret van Piet Begeer</i> , 1934 tekening schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/T 46 (PK)	Klaas Kloosterboer <i>03116</i> , 2003 schilderij schenking Collectie Lampe-Plompen 4215 (MK)	Yayoi Kusama <i>Shoe</i> , 1966 driedimensionaal object schenking R. M. Jas BEK 2027 (MK)
Otto Egberts <i>Zonder titel</i> , circa 1983 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 92 (PK)	Otto Egberts <i>Zonder titel</i> , 1994 schilderij schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts 4236 (MK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/4 (PK)	Peter Hopman <i>Powerpoint, prototype</i> , 1995 lamp schenking Peter Hopman V 3365 (KN&V)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1968-1972 tekening schenking Hugo Borst MB 2019/T 37 (PK)	Yayoi Kusama <i>Mars Study no 117</i> , circa 1953 tekening schenking R. M. Jas MB 2019/T 1 (PK)
Otto Egberts <i>Portret</i> , 1987 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 93 (PK)	Otto Egberts <i>WUND XI</i> , 2013-2014 schilderij schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts 4237 (MK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/5 (PK)	Peter Hopman voor Droog Design <i>Powerpoint</i> , 1995 lamp schenking Peter Hopman V 3366 (KN&V)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1968-1972 tekening schenking Hugo Borst MB 2019/T 38 (PK)	Pieter Kusters <i>In de walken</i> , 1991 schilderij schenking uit de nalatenschap van Jan Roeterink 4209 (MK)
Otto Egberts <i>Migrating Disease</i> , 2006 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 94 (PK)	Otto Egberts <i>Advanced Design</i> , 2000 schilderij schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts 4238 (MK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/6 (PK)	Fa. Gebroeders Horrix, 2 stoelen, 1878 schenking dhr. Van der Sterre V 3369 (KN&V) en V 3370 (KN&V)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1968-1972 tekening schenking Hugo Borst MB 2019/T 39 (PK)	Jean Emile Laboureur <i>Images de l'arrière</i> , 1919 5-delige prentserie schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/17 a-f (PK)
Otto Egberts <i>Zonder titel</i> , circa 1987 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 95 (PK)	Otto Egberts <i>Advanced Design</i> , 2000 schilderij schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts 4239 (MK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/7 (PK)	Frederick Kiesler voor Alivar salontafel, 1990 schenking particuliere collectie V 3350 a-b (KN&V)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1968-1972 tekening schenking Hugo Borst MB 2019/T 40 (PK)	Jacques Lacomblez <i>Exercice des Ténèbres I</i> , 2017 schilderij schenking Laurens Vancrevel en Frida de Jong 4226 (MK)
Otto Egberts <i>Migrating Disease</i> , 2006 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 96 (PK)	Otto Egberts <i>Er-schöpfung</i> , 2017-2018 schilderij schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts 4239 (MK)	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/8 (PK)	Kho Liang le en Theo Ruth voor Artifort <i>169</i> , 1958 bank schenking Karin de Jonge V 3371 a-c (KN&V)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1968-1972 tekening schenking Hugo Borst MB 2019/T 41 (PK)	Johannes Ludovicus Mattheus Lauweriks <i>Uitnodiging voor een tentoonstelling van de Kunstnijverheidsschool Quellinus</i> , 1918 prent herkomst onbekend MB 2019/14 (PK)
Otto Egberts <i>Migrating Disease</i> , 2006 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 97 (PK)	Max Ernst en André Breton <i>La femme 100 têtes</i> , 1956 boek schenking Marion Busch 2019/0159	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/9 (PK)	Klaas Kloosterboer <i>Zonder titel</i> , 1994 wandobject schenking Collectie Lampe-Plompen BEK 2028 (MK)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1968-1972 tekening schenking Hugo Borst MB 2019/T 42 (PK)	Johannes Ludovicus Mattheus Lauweriks <i>Uitnodiging voor een tentoonstelling van de Kunstnijverheidsschool Quellinus</i> , 1920
Otto Egberts <i>Aantasting</i> , 1986 tekening schenking uit de nalatenschap van Otto Egberts MB 2019/T 97 (PK)	Dirk van Gelder <i>Ex libris van Dirk Hannema</i> , 1941 prent schenking Hannema-De Stuers	Marten Hendriks <i>Zonder titel</i> , circa 1970-1975 prent schenking Gerrit Jan de Rook MB 2019/10 (PK)	Klaas Kloosterboer <i>08103</i> , 2008 schilderij schenking Collectie Lampe-Plompen 4212 (MK)	Ab Knupker <i>Zonder titel</i> , circa 1968-1972 tekening schenking Hugo Borst MB 2019/T 43 (PK)	Johannes Ludovicus Mattheus Lauweriks <i>Uitnodiging voor een tentoonstelling van de Kunstnijverheidsschool Quellinus</i> , 1920

prent herkomst onbekend MB 2019/15 (PK)	schenking kunstenaar BEK 2039 (MK)	schenking particuliere collectie V 3354 a-b (KN&V)	Bertjan Pot <i>Non Camo Netting 4 en 5</i> , 2018 2 wandtapijten schenking Studio Bertjan Pot V 3326 (KN&V) en V 3327 (KN&V)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1997 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 103 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 2005 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 113 (PK)
Johannes Ludovicus Mattheus Lauweriks <i>Uitnodiging voor een tentoonstelling van de Kunstnijverheidsschool Quellinus</i> , circa 1920-1930 prent herkomst onbekend MB 2019/16 (PK)	Couzijn van Leeuwen <i>Zonder titel</i> , 2011-2014 theepot schenking kunstenaar BEK 2040 a-b (MK)	Regula Maria Müller <i>Zonder titel</i> , 2008 fotowerk schenking collectie KK 4241 (MK)	Potterie Kennemerland fruitschaal, 1929-1932 schenking particuliere collectie V 3349 (KN&V)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1997 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 104 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 2004 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 114 (PK)
Couzijn van Leeuwen <i>Zonder titel</i> , 2001 20 schilderijen, zgn. sponsportretten schenking kunstenaar 4211 a-t (MK)	Couzijn van Leeuwen <i>Voorouderbehangsels</i> , 2015 3 collages schenking kunstenaar MB 2019/13 a-c (PK)	Regula Maria Müller <i>Zonder titel</i> , 2008 fotowerk schenking collectie KK 4242 (MK)	Potterie Ravelli melkkan en melkbeker, 1950-1960 schenking Rosemarie Willems A 9009 a-b (KN&V)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1996 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 105 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 2003 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 115 (PK)
Couzijn van Leeuwen <i>Zonder titel</i> , 2016 driedimensionaal object schenking kunstenaar BEK 2032 (MK)	Joep van Lieshout <i>Biopik</i> , 1992 sculptuur schenking Collectie Lampe-Plompen BEK 2029 (MK)	Regula Maria Müller <i>Zonder titel</i> , 2015 fotowerk schenking collectie KK 4243 (MK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1970 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 48 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1995 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 106 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1992 schilderij schenking kunstenaar 4221 (MK)
Couzijn van Leeuwen <i>Zonder titel</i> , 2016 driedimensionaal object schenking kunstenaar BEK 2033 a-d (MK)	Enzo Mari voor Bruno Danese S.N.C. <i>Trinidad</i> , 1969 karaf schenking particuliere collectie V 3338 (KN&V)	Regula Maria Müller <i>Zonder titel</i> , 2004 driedimensionaal object schenking collectie KK BEK 2043 (MK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1970 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 49 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1996 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 107 (PK)	Tomas Rajlich <i>Egeria</i> , 2005 schilderij schenking kunstenaar 4222 (MK)
Couzijn van Leeuwen <i>Reuzenkolibrie</i> , 2016 driedimensionaal object schenking kunstenaar BEK 2034 (MK)	Enzo Mari voor Bruno Danese S.N.C. dekseldoos, 1967 schenking particuliere collectie V 3351 (KN&V)	Regula Maria Müller <i>Zonder titel</i> , 2009 driedimensionaal object schenking collectie KK BEK 2044 (MK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1970 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 50 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1997 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 108 (PK)	Tomas Rajlich <i>Diké</i> , 2004 schilderij schenking kunstenaar 4223 (MK)
Couzijn van Leeuwen <i>Reeherst pot</i> , 2015-2019 pot schenking kunstenaar BEK 2037 (MK)	Enzo Mari voor Bruno Danese S.N.C. set van 4 schalen, 1969 schenking particuliere collectie V 3352 a-d (KN&V)	Regula Maria Müller <i>Op zijn hart</i> , 2008 driedimensionaal object schenking collectie KK BEK 2045 (MK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1970 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 99 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1996 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 109 (PK)	Auguste Renoir <i>Femme au cep de vigne, 3e variante</i> , 1904 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/18 (PK)
Couzijn van Leeuwen <i>Reeherst pot</i> , 2015-2019 pot schenking kunstenaar BEK 2038 (MK)	Enzo Mari voor Bruno Danese S.N.C. <i>Hawaii</i> , 1972 4 kandelaars c.q. eierdoppen schenking particuliere collectie V 3353 a-d (KN&V)	Nederlandse Fabriek voor Betimmeringen serveerwagen, 1937 schenking particuliere collectie V 3355 (KN&V)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1976 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 100 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1996 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 110 (PK)	Gertjan van der Stelt <i>Cave</i> , 2015 plastiek schenking kunstenaar A 9016 (KN&V)
Couzijn van Leeuwen <i>Reeherst pot</i> , 2015-2019 pot schenking kunstenaar BEK 2037 (MK)	Christien Meindersma in samenwerking met LABEL/BREED en Enkev <i>Flax Chair</i> , 2015 stoel schenking LABEL/BREED V 3334 (KN&V)	Willem Hendrik van Norden <i>Twee fantasiefiguren</i> , circa 1920-1940 prent schenking Dingenus van de Vrie MB 2019/19 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1975 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 101 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1995 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 111 (PK)	Lily van der Stokker <i>Kalm nou maar, alles komt goed</i> , 2007 lichtsculptuur schenking Museum Gouda BEK 2031 (MK)
Couzijn van Leeuwen <i>Reeherst pot</i> , 2015-2019 pot dekseldoos	Leendert Johan Muller voor N.V. Plateelbakkerij Zuid-Holland 1377, na 1927	Philips Electronics N.V. <i>Rainbow 550</i> , 1970 föhn overdracht aan Museum Boijmans Van Beuningen V 3362 (KN&V)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 1997 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 102 (PK)	Tomas Rajlich <i>Zonder titel</i> , 2005 tekening schenking kunstenaar MB 2019/T 112 (PK)	Kees Timmer <i>Ontwerpmodel voor 'De Stier'</i> , 1958 sculptuur

schenking particuliere collectie
BEK 2015 (MK)

Kees Timmer
Ontwerpmodel Phoenix, 1959
sculptuur
schenking particuliere collectie
BEK 2016 (MK)

Kees Timmer
Ontwerpmodel voor Buizenplastiek 1,
1964
sculptuur
schenking particuliere collectie
BEK 2017 (MK)

Kees Timmer
Ontwerpmodel voor Buizenplastiek 2,
1964
sculptuur
schenking particuliere collectie
BEK 2018 (MK)

Joost van den Toorn
Sailor, 2012
sculptuur
schenking particuliere collectie
BEK 2030 (MK)

Petrus van der Velden
*Schip aan de oever van een rivier
met een sloep / Stadsgezicht
Rotterdam met de Laurenskerk*,
1867
tekening
schenking Drs. C.O.A. baron
Schimmelpenninck van der Oije
(Collectie Ploos van Amstel Knoef)
PAK 1519 recto en verso (PK)

Petrus van der Velden
*Dak en toren van de Ooster Oude
Hooftpoort te Rotterdam*, 1851
tekening
schenking Drs. C.O.A. baron
Schimmelpenninck van der Oije
(Collectie Ploos van Amstel Knoef)
PAK 1520 (PK)

Viktor&Rolf
*Look 33, The Fashion Show
Collection*,
herfst/winter 2007-2008
set klompen
schenking Viktor&Rolf
DTM 307 g-h (KN&V)

Martin Visser
stoel, 1990-2012
138

schenking particuliere collectie
V 3356 (KN&V)

Vincent Vlasblom
*New York Graffiti: Seen, Crash,
Futura 2000, Zephyr, Dondi White,
Lee, Quik, Rammellzee*, 1983
video
schenking Vincent Vlasblom
250.1-8

Anne van der Waerden
plastiek, 1971
schenking particuliere collectie
V 3357 (KN&V)

Anne van der Waerden voor B.V.
Koninklijke Glasfabriek Leerdam
vaas, 1995
schenking particuliere collectie
V 3358 (KN&V)

Sander Wassink
Contrabande, 2016
3 digitale prints
schenking kunstenaar
V 3247 b-d (KN&V)

Philip West
The Living and the Dead, 1976
schilderij
schenking Laurens Vancrevel en
Frida de Jong
4224 (MK)

Philip West
The Kiss, 1974
schilderij
schenking Laurens Vancrevel en
Frida de Jong
4225 (MK)

Jan Wiegers
Portret van Jean Louis Pissis,
1925
prent
schenking Dingenus van de Vrie
MB 2019/20 (PK)

Jan Wiegers
*Portret van een man met bril in
zijaanzicht*, circa 1950-1959
prent
schenking Dingenus van de Vrie
MB 2019/21 (PK)

Jan Wiegers
Portret van een vrouw, 1956
prent

schenking Dingenus van de Vrie
MB 2019/22 (PK)

Langdurige bruiklenen

Anoniem
slangenglas, 1650-1700
bruikleen Stichting Museum
Boijmans Van Beuningen
St 566

Ludwig Cauer
*Portretbuste van Franz Wilhelm
Koenigs (1881-1941)*, 1930
sculptuur
bruikleen Stichting Museum
Boijmans Van Beuningen
(schenking Floris P. Koenigs)
St 565

David Teniers (II)
*De verzoeking van de heilige
Antonius*, circa 1660
schilderij
bruikleen Rijksdienst voor het
Cultureel Erfgoed (Collectie H.
Langman)
4233 (OK)

Co Westerik
Landschap met paal en droge sloot,
2005
schilderij
bruikleen Rijksdienst voor het
Cultureel Erfgoed (Collectie H.
Langman)
4228 (MK)

Uitgaande bruiklenen nationaal

Stedelijk Museum Alkmaar
De Toorop Dynastie
28 sep 2019 – 26 jan 2020

- Charley Toorop
De maaltijd der vrienden,
1932-1933
2045 (MK)
- Jan Toorop
De nieuwe generatie, 1892
2337 (MK)
- Charley Toorop
Drie generaties, 1941-1950
2345 (MK)
- Jan Toorop
Dorpelwachters der zee, 1901
2429 (MK)

- John Rädecker
Portret van Jan Toorop, 1932
BEK 1319 a-b (MK)

Kunsthal KAdE, Amersfoort
*Maestro van Wittel – Hollandse
meester van het Italiaanse
stadsgezicht*

- 25 jan 2019 – 5 mei 2019
- Francesco Guardi
*De ingang van het Canal Grande
met de Santa Maria della Salute*,
1700-1800
3147 (OK)

**Museum het Rembrandthuis,
Amsterdam**

Laboratorium Rembrandt
21 sep 2019 – 16 feb 2020

- Rembrandt van Rijn
De man met de rode muts,
circa 1660
2113 (OK)

Rijksmuseum Amsterdam
Rembrandt-Velázquez

- 11 okt 2019 – 19 jan 2020
- Rembrandt van Rijn
Titus aan de lezenaar, 1655
St 2

Rijksmuseum Amsterdam
Vaste opstelling 20ste eeuw

- 30 okt 2019 – 31 mei 2020
- Marcel Breuer
Rückenlehnstuhl Model ti 1a,
1923
V 3265 (KN&V)

Museum Prinsenhof Delft

Pieter de Hooch in Delft.
Uit de schaduw van Vermeer
11 okt 2019 – 16 feb 2020

- Pieter de Hooch
Het lege glas, 1650-1655
2499 (OK)

**Museum Beelden aan Zee,
Den Haag**

Carel Visser. Genesis
16 mrt 2019 – 10 jun 2019

- Carel Visser
Zonder titel (vaas met bloemen),
2001
BEK 1945 (MK)

Rijksmuseum Twenthe, Enschede
Peter Zegveld – Wat beweegt...
30 jun 2019 – 27 okt 2019

- Peter Zegveld
Broertjes, 2012
BEK 1926 (MK)

SCHUNCK*, Heerlen

*Basquiat – The Artist and his New
York Scene*
2 feb 2019 – 2 jun 2019

- Jean-Michel Basquiat
Kings of Egypt II, 1982
3686 (MK)
- Jean-Michel Basquiat
Kings of Egypt III, 1982
3687 (MK)

Huizer Museum

100 jaar Huizer Molen
8 feb 2019 – 12 mei 2019

- Daniël Johannes Torman
Kerkhoff
*De standerkorenmolen van
Huizen in het Gooi*, 1815
MB 1348 (PK)

**Rijksmuseum van Oudheden,
Leiden**

Middeleeuwse tuinen
2 mei 2019 – 1 sep 2019

- Anoniem
gieter, 1575-1625
F 4287 (KN&V)

Museum Volkenkunde, Leiden

Helende kracht
12 jul 2019 – 5 jan 2020

- Joseph Beuys
*I like America and America likes
me*, 1974-1981
28

**Museum De Lakenhal,
Leiden (venue 1)**

Jonge Rembrandt – Rising Star
1 nov 2019 – 9 feb 2020

- Rembrandt van Rijn, kopie van
een werk van Johannes van Vliet
De doop van de kamerling,
circa 1631-1650
L 2014/1 b 109 (PK)

Kunsthal Rotterdam

*Boijmans bij de Buren –
Picasso op papier*
9 feb 2019 – 12 mei 2019

- Pablo Picasso
Buste d'Homme, 1905
BdH 997 (PK)
- Pablo Picasso
L'Abrevoir, 1905

- BdH 998 (PK)
- Pablo Picasso
Deux Figures nues, 1909
L 1955/48 (PK)
- Pablo Picasso
Nature morte, Comptoir, 1909
L 1955/49 (PK)
- Pablo Picasso
Femmes sur la Plage, 1947
L 1955/50 (PK)
- Pablo Picasso
Figure, 1948
L 1955/51 (PK)
- Pablo Picasso
La Famille, 1953
L 1955/58 (PK)
- Pablo Picasso
L'Italienne, 1953
L 1955/60 (PK)
- Pablo Picasso
Crâne de Chèvre sur la Table,
1953
L 1955/62 (PK)
- Pablo Picasso
Jacqueline au Mouchoir noir,
1958
L 1958/99 (PK)
- Pablo Picasso
*Portrait de jeune fille, d'après
Cranach le Jeune. II*, 1958
L 1959/100 (PK)
- Pablo Picasso
Le Banderillero, 1959
L 1960/62 (PK)
- Pablo Picasso
Tête de Faune, 1962
L 1962/37 (PK)
- Pablo Picasso
*Portrait de femme au chapeau à
pompons et au corsage imprimé*,
1962
L 1962/38 (PK)
- Pablo Picasso
*Portrait de Jacqueline au
chapeau de paille*, 1962
L 1962/39 (PK)
- Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline de face II,
1962
L 1962/40 (PK)
- Pablo Picasso
Portrait stylisé de Jacqueline,
1962
L 1962/41 (PK)
- Pablo Picasso
Jacqueline au chapeau de paille,
1962
L 1962/42 (PK)
- Pablo Picasso

- Grande tête de femme au chapeau*, 1962
L 1962/105 (PK)
- Pablo Picasso
Jacqueline au chapeau noir, 1962
L 1962/106 (PK)
 - Pablo Picasso
Jacqueline au bandeau II, 1962
L 1962/108 (PK)
 - Pablo Picasso
Jeune homme couronné de feuillage, 1962
L 1962/114 (PK)
 - Pablo Picasso
Danaé, 1962
L 1962/119 (PK)
 - Pablo Picasso
Tête de Femme, de Profil, 1905
MB 1946/54 (PK)
 - Pablo Picasso
Tête de Femme: Madeleine, 1905
MB 1946/55 (PK)
 - Pablo Picasso
La Toilette de la Mère, 1905
MB 1947/56 (PK)
 - Pablo Picasso
Sueño y Mentira de Franco I, 1937
MB 1951/44 a (PK)
 - Pablo Picasso
Sueño y Mentira de Franco II, 1937
MB 1951/44 b (PK)
 - Pablo Picasso
Modèle et grande sculpture de dos, 1933
MB 1952/93 (PK)
 - Pablo Picasso
Femme Torero, II, 1934
MB 1952/94 (PK)
 - Pablo Picasso
Le Grand Hibou, 1948
MB 1954/7 (PK)
 - Pablo Picasso
Sculpteur et modèle agenouillé, 1933
MB 1956/128 (PK)
 - Pablo Picasso
Minotaure endormi contemplant par une femme, 1933
MB 1956/132 (PK)
 - Pablo Picasso
Minotaure mourant, 1933
MB 1956/136 (PK)
 - Pablo Picasso
Minotaure caressant une dormeuse, 1933
- MB 1956/139 (PK)
 - Pablo Picasso
Les Trois Grâces, II, 1922-1923
MB 1958/182 (PK)
 - Pablo Picasso
Femme au Corsage à Fleurs, 1958
MB 1962/22 (PK)
 - Pablo Picasso
Nature morte à la suspension, 1962
MB 1963/12 (PK)
 - Pablo Picasso
Femme à la source, 1962
MB 1963/13 (PK)
 - Pablo Picasso
Nature morte au verre sous la lampe, 1962
MB 1963/14 (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline en robe imprimée, 1962
MB 1963/15 (PK)
 - Pablo Picasso
Femme nue cueillant des fleurs, 1962
MB 1963/18 (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline en Carmen, 1962
MB 1963/19 (PK)
 - Pablo Picasso
Jacqueline au bandeau III, 1962
MB 1963/20 (PK)
 - Pablo Picasso
Le déjeuner sur l'herbe, d'après Manet, I, 1962
MB 1963/24 (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait d'homme à la fraise, 1962
MB 1963/26 (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline à la fraise, 1962
MB 1963/27 (PK)
 - Pablo Picasso
Jacqueline au chapeau à fleurs II, 1962
MB 1963/29 (PK)
 - Pablo Picasso
L'Homme au bâton, 1963
MB 1963/31 (PK)
 - Pablo Picasso
Baigneuse debout avec une cape, 1963
MB 1963/32 (PK)
 - Pablo Picasso
Visage, 1963
- MB 1963/33 (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de femme à la fraise et au chapeau, 1962
MB 1963/34 (PK)
 - Pablo Picasso
Fumeur à la cigarette rouge, 1964
MB 1965/15 (PK)
 - Pablo Picasso
Fumeur au maillot rayé gris et bleu, 1964
MB 1965/23 (PK)
 - Pablo Picasso
Fumeur II, 1964
MB 1965/25 (PK)
 - Pablo Picasso
Étreinte VI, 1963
MB 1967/62 (PK)
 - Pablo Picasso
Étreinte IV, 1963
MB 1967/81 (PK)
 - Pablo Picasso
Peintre et modèle au collier, 1966
MB 1968/66 (PK)
 - Pablo Picasso
Peintre et modèle au bandeau, 1966
MB 1968/80 (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline au fauteuil, 1966
MB 1968/122 (PK)
 - Pablo Picasso
Picasso, son oeuvre, et son public, 1968
MB 1969/28 (PK)
 - Pablo Picasso
Vieil homme avec magicien évoquant trois odalisques, 1968
MB 1969/31 (PK)
 - Pablo Picasso
Autoportrait transposé et dédoublé rêvant au cirque, avec Jacqueline en acrobate à la boule, 1968
MB 1969/34 (PK)
 - Pablo Picasso
Jeune homme présentant un miroir, ou un portrait, à une femme, 1968
MB 1969/38 (PK)
 - Pablo Picasso
Couple aux champs, avec un putto couronné de fleurs, 1968
MB 1969/130 (PK)
 - Pablo Picasso
Sexe à l'ancienne et à la
- moderne*, 1968
MB 1969/173 (PK)
 - Pablo Picasso
Le bain, 1905
MB 1981/17 (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline à la fraise, 1962
MB 2002/1 a (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline à la fraise, 1962
MB 2002/1 b (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline à la fraise, 1962
MB 2002/1 c (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline à la fraise, 1962
MB 2002/1 d (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline à la fraise, 1962
MB 2002/1 e (PK)
 - Pablo Picasso
Portrait de Jacqueline à la fraise, 1962
MB 2002/1 f (PK)
 - Pablo Picasso
Lijst voor 'Portrait de Jacqueline à la fraise' ('La Dame à la Colletterette'), 1962
MB 2002/1 h (PK)
 - Pablo Picasso
L'Atruche, 1942
MB 2017/13 (PK)
- Belasting & Douane Museum, Rotterdam**
Boijmans bij de Buren – Samensmeden, Meesters in zilver
16 mrt 2019 – 17 jan 2021
- Gerard Dou
Jonge vrouw aan de kaptafel, 1667
1186 (OK)
 - Salomon Koninck
De goudweger, 1654
1420 (OK)
 - Peter Willebeeck
Pronkstilleven, circa 1646
1720 (OK)
 - Jan Havicksz. Steen
'Soo gewonne, soo verteert', 1661
- 2527 (OK)
 - Jan Hermansz. van Ossevoort
Geboortebeker 'Hansje in de kelder', 1622
MBZ 11 (KN&V)
 - Anoniem
strooibus, 1721-1722
MBZ 67 a-d (KN&V)
 - Adam Visser
zoutvat, 1785
MBZ 85 a-b (KN&V)
 - Adam Visser
zoutvat, 1785
MBZ 86 a-b (KN&V)
 - Johannes Schiottling
komfoor, 1789
MBZ 87 a-b (KN&V)
 - Johannes Schiottling
komfoor, 1789
MBZ 88 a-b (KN&V)
 - Carel Joseph Anton Begeer
jardinière, 1909
MBZ 128 a-c (KN&V)
 - Anoniem
pot, 1890-1900
MBZ 130 a-b (KN&V)
 - Onbekend
dekselbokaal, 1609
MBZ 194 (KN&V)
 - Alexander van der Hoeven
beker, 1622
MBZ 199 (KN&V)
 - Jacobus Groenwolt
koelvat, 1727
MBZ 202 (KN&V)
 - Rudolf Sondagh
strooibus, 1793
MBZ 204 (KN&V)
 - Wilhelmus Angenendt
schenkkkan, 1786
MBZ 213 (KN&V)
 - Diederik Lodewijk Bennewitz
terrinen, 1816
MBZ 218 a-b (KN&V)
 - Hendrik Smits
mosterdpot, 1805
MBZ 220 a-b (KN&V)
 - Jan Coolhaas
terrinen, 1759
MBZ 238 a-b (KN&V)
 - Jacobus Carrenhof
schenkkkan, 1825-1826
MBZ 239 a-d (KN&V)
 - Pieter Pieterse
theepot met melkkan, 1868
MBZ 249 a-c (KN&V)
 - Isaac Samuel Busard
theepot, 1765
MBZ 264 (KN&V)
- Isaac Samuel Busard
melkkan, 1765
MBZ 265 (KN&V)
 - Pieter Zollner
theepot, 1860
MBZ 289 (KN&V)
 - Pieter Zollner
melkkan, 1860
MBZ 290 (KN&V)
 - Sibe Lieuwes
beker, 1625-1650
MBZ 293 (KN&V)
 - Anthony Grill
zoutvat, 1646
MBZ 303 (KN&V)
 - Valentijn Casper Beumke
kelkglas, 1769
MBZ 383 (KN&V)
 - Jean George Grebe
theepot met melkkan, 1845
MBZ 424 a-b (KN&V)
- Chabot Museum, Rotterdam**
Boijmans bij de Buren – Branding Rotterdam
19 mrt 2019 – 1 sep 2019
- Hendrik Chabot
Springend paard, 1923
1142 (MK)
 - Jacoba van Heemskerck van Beest
Kleurencompositie nr. 106, 1919
1349 (MK)
 - Piet Mondriaan
Compositie met kleurvlakjes, 1917
1543 (MK)
 - Jan Sluijters
Vrouwenportret (Danseres), 1916
1808 (MK)
 - Charley Toorop
Zelfportret tegen muur, 1925
1866 (MK)
 - Jacoba van Heemskerck van Beest
Compositie nr. 6, 1913
2072 (MK)
 - Jacoba van Heemskerck van Beest
Kleurencompositie nr. 100, circa 1918
2074 (MK)
 - Bart Antony van der Leek
Vaas met rozen, 1925
2184 (MK)
 - Charley Toorop
Compositie met kop, fles en bloemen, 1917
2408 (MK)

- Wassily Kandinsky
Grosse Studie, 1914
2677 (MK)
 - Wassily Kandinsky
Strahlenlinien, 1927
2681 (MK)
 - Jan Toorop
Boer in moestuï, 1907
3008 (MK)
 - Leo Gestel
Avond op Mallorca, 1914
3494 (MK)
 - Siem van den Hoonard
Clown, 1931
BEK 1447 (MK)
 - Leo Gestel
Boomgaard, 1913
BRL 97-09 (MK)
 - Laurens van Kuik
De Huzaar, 1921
Stad-S 122
- De Theaterhavo/vwo, Rotterdam**
Pop-up Museum in het kader van de Museumweek
8 apr 2019 – 14 apr 2019
- Pipilotti Rist
I'm Not The Girl Who Misses Much, 1986
91.3
 - Bas Jan Ader
I'm Too sad To Tell You, 1970-1971
198
 - Jacob Zekveld
Moeders, 1968
2744 (MK)
 - Leo Braat
De buurvrouw met oren, 1968
A 4648 (KN&V)
 - Carolein Smit
plastiek, 2006
A 7786 (KN&V)
 - Christophe Coppens
No References, 2008-2009
B 611 3 (KN&V)
 - Nancy Grossman
Smith, 1971
BEK 1494 (MK)
 - César
Compression de bicyclette, 1970
BEK 1549 (MK)
 - Ludwig Oswald Wenckebach
Meneer Jacques – Jacques met zorgen, circa 1956
BEK 1904 (MK)
 - Lidy Jacobs
Liediekonein, 2014
BEK 1931 a-b (MK)
- Auke de Vries
Zonder titel, 2008
BEK 1949 (MK)
 - Sigurdur Gudmundsson
Cherry, 2001
BRL 2013-02 (MK)
 - Sigurdur Gudmundsson
Framboise, 2001
BRL 2013-03 (MK)
 - Jeroen Eisinga
Springtime, 2010-2011
Stad-FI 10
 - Peter Koole
Zonder titel, 1988
Stad-S 22
 - Allard Budding
Zonder titel, 1987-1988
Stad-S 62
 - Jan Kamman
Clownsportret van Mathieu Ficheroix, 1945
Stad-S 126
 - Piet Roovers
Fallen off link, 1972
Stad-S 132
 - Michiel Paravas
Zonder titel II, 1990
Stad-S 145
 - Christophe Coppens
Clown, 2009
V 2802 (KN&V)
- Nederlands Fotomuseum Rotterdam**
Lust for Life I Ed van der Elsen
25 mei 2019 – 3 nov 2019
- Studio Wieki Somers
12 kluisjes *Merry-Go-Round Coat Rack*, 2008
V 2669 b (KN&V)
- Kunsthall Rotterdam**
Boijmans bij de Buren – De duizelingwekkende verbeelding van Piranesi
25 mei 2019 – 1 sep 2019
- Giovanni Battista Piranesi
De triomfboog van Constantijn, 1748
BdH 19223 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op het Palazzo Salviati, circa 1757-1758
BdH 20619 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op Ponte en Castel Sant'Angelo, circa 1750-1751
BdH 20621 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
- *Gezicht op het Forum van Augustus*, circa 1756-1757
BdH 20630 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de Tempel van Vespasianus en Titus, circa 1753-1754
BdH 20632 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de Triomfboog van Titus, circa 1756-1757
BdH 20642 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Het interieur van de zogenoemde Villa van Maecenas in Tivoli, circa 1765-1766
BdH 20654 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De waterval van Tivoli, 1766
BdH 20656 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De thermen van Caracalla, circa 1766
BdH 20657 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De porticus van het Pantheon, circa 1767-1769
BdH 20662 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Interieur van de Santa Maria Maggiore, circa 1769-1771
BdH 20665 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de Triomfboog van Constantijn, circa 1771
BdH 20674 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op het Forum Romanum, circa 1771-1773
BdH 20676 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op het Piazza del Quirinale, circa 1771-1773
BdH 20678 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de Villa d'Este, Tivoli, circa 1771-1773
BdH 20679 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De Basilica van Maxentius, circa 1773-1778
BdH 20686 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op het Colosseum, circa 1773-1778
BdH 20692 (PK)
 - Francesco Polanzani
Portret van Giovanni Battista Piranesi, 1750
BdH 20745 (PK)
- Francesco Piranesi
Titelprent van de 'Différentes vues de Paestum', 1778
BdH 23365 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de Eerste en Tweede Tempel van Hera te Paestum, 1778
BdH 23368 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de Eerste Tempel van Hera in Paestum, 1778
BdH 23371 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Zijaanzicht van de Tweede Tempel van Hera te Paestum, 1778
BdH 23376 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de overblijfselen van de Cella van de Tweede Tempel van Hera te Paestum, 1778
BdH 23382 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Reconstructie van een Romeinse haven, 1750
Her 1329 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Titelprent van de 'Invenzioni capric di Carceri', circa 1749-1750
L 1952/14 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De ronde toren, circa 1749-1750
L 1952/15 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Het grote plein, circa 1749-1750
L 1952/16 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Het rokend vuur, circa 1749-1750
L 1952/17 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De ophaalbrug, circa 1749-1750
L 1952/18 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De put, circa 1749-1750
L 1952/23 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De gotische boog, circa 1749-1750
L 1952/25 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De pijler met ketens, circa 1749-1750
L 1952/27 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Titelprent van de "Carceri d'invenzione", 1761
L 1952/28 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De man op de pijnbank, 1761
L 1952/29 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De ronde toren, 1761
L 1952/30 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Het grote plein, 1761
L 1952/31 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De leeuwenreliëfs, 1761
L 1952/32 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Het rokend vuur, 1761
L 1952/33 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De ophaalbrug, 1761
L 1952/34 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De trap met trofeeën, 1761
L 1952/35 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Het grote rad, 1761
L 1952/36 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gevangenen op een vooruitstekend plateau, 1761
L 1952/37 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De boog met een schelpornament, 1761
L 1952/38 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De zaagbok, 1761
L 1952/39 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De put, 1761
L 1952/40 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De gotische boog, 1761
L 1952/41 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De pijler met een lamp, 1761
L 1952/42 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De pijler met ketens, 1761
L 1952/43 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Catalogo delle opere date finora alla luce da Gio. Battista Piranesi, circa 1773-1779
L 1953/8 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De skeletten, 1750
L 1954/9 13 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De triomfboog, 1750
L 1954/9 14 (PK)
- Giovanni Battista Piranesi
Opere Varie di Architettura, prospettive, grotteschi, antichità sul gusto degli antichi Romani inventate, ed incise da Gio. Batista Piranesi Architetto Veneziano, circa 1750
L 1954/9 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De haven van Ripa Grande te Rome, circa 1757-1758
L 1955/8 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De Porticus van Octavia, circa 1750-1751
L 1955/10 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op de Tempel van de Camenae, circa 1771-1773
L 1955/14 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op het Tibereiland, circa 1773-1778
L 1955/16 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op twee kerken bij de Trajanuszuil: Santa Maria di Loreto en Santissimo Nome di Maria, circa 1764-1765
L 1956/52 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op het Sint-Pietersplein te Rome, circa 1771-1773
L 1956/56 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De Trevifontein, circa 1771-1773
L 1956/57 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Gezicht op Piazza Navona, circa 1773
L 1956/58 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De triomfboog van Augustus in Aosta, 1775
L 1967/7 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De triomfboog van Augustus in Aosta, 1775
L 1967/113 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
De triomfboog van Augustus in Aosta, 1775
L 1967/114 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Het afwateringskanaal van het Meer van Albano, 1762
L 1977/25 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Graftombe van een vorst of

- consul, uitgehakt uit de rotswand van Monte Albano*, 1764
L 1977/28 (PK)
- Giovanni Battista Piranesi
Schoorsteenmantel, 1769
L 1997/3478 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Twee schoorsteenmantels, 1769
L 1997/3591 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Vier draagstoelen, een pendule, een tafel en twee kandelaars, 1769
L 1997/3592 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Vier koetsen, twee draagstoelen, twee paar panelen en vier tafels, 1769
L 1997/3593 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Della Magnificenza ed Architettura De' Romani / De Romanorum Magnificentia et Architectura / Osservazioni Sopra la Lettre de Monsieur Mariette aux Auteurs de la Gazette Littéraire de l'Europe, 1761-1765
OB 5379 (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Le Antichita Romane (...) Tomo Primo, 1756
OB 5435 a (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Le Antichita Romane (...) Tomo Secondo, 1756
OB 5435 b (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Le Antichita Romane (...) Tomo Terzo, 1756
OB 5435 c (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Le Antichita Romane (...) Tomo Quarto, 1756
OB 5435 d (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Vasi, candelabri, cippi, sarcofagi, tripodi, Ivcerne ed ornamenti antichi, 1778
OB 5436 a (PK)
 - Giovanni Battista Piranesi
Vasi, candelabri, cippi, sarcofagi, tripodi, Ivcerne ed ornamenti antichi, 1778
OB 5436 b (PK)
- Erasmus MC, Rotterdam**
Boijmans bij de Buren – Mensbeelden: Kracht & Kwetsbaarheid
17 jul 2019 – 28 mei 2021
- Marcello Mascherini
Nuda che ride, 1953
BEK 1284 (MK)
 - Charlotte van Pallandt
Zittend naakt met appel, 1957-1959
BEK 1299 a (MK)
 - Auguste Rodin
Pierre de Wissant (Bourgeois de Calais), 1885-1886
BEK 1332 a (MK)
 - Aristide Joseph Bonaventure Maillol
La Méditerranée, 1902-1905
BEK 1401 a (MK)
 - Thomas Schütte
Grosse Geister (Figur Nr. 8), 1997
BEK 1704 (MK)
- Kunsthall Rotterdam**
Boijmans bij de Buren – Meesterlijk!
7 dec 2019 – 29 mrt 2020
- Aelbert Cuyp
Riviergezicht, circa 1650
1133 (OK)
 - Vincent van Gogh
Weversinterieur, 1884
1237 (MK)
 - Vincent van Gogh
De populierenlaan bij Nuenen, 1885
1239 (MK)
 - Hendrick Goltzius
Juno ontvangt van Mercurius de ogen van Argus, 1615
1240 (OK)
 - Josephus Augustus Knip
Italiaans landschap met geiten, 1817
1406 (OK)
 - Barend Cornelis Koekkoek
Berglandschap bij ondergaande zon, 1849
1410 (OK)
 - Barend Cornelis Koekkoek
Zomerlandschap, 1837
1428 (OK)
 - Barend Cornelis Koekkoek
Winterlandschap, 1839
1429 (OK)
 - Piet Mondriaan
Compositie no II, 1929
1542 (MK)
- Piet Mondriaan
Compositie met kleurvlakjes, 1917
1543 (MK)
 - Camille Pissarro
Les Coteaux d'Auvers, 1882
1663 (MK)
 - Rembrandt van Rijn
De eendracht van het land, 1637-1645
1717 (OK)
 - Peter Paul Rubens
Portret van een Karmeliet (Gaspar Rinckens?), circa 1615
1739 (OK)
 - Peter Paul Rubens
Thetis dompelt Achilles in de Styx, 1630-1635
1760 (OK)
 - Pieter Jansz. Saenredam
Gezicht op de Mariaplaats en de Mariakerk te Utrecht, 1662
1765 (OK)
 - Pieter Jansz. Saenredam
Interieur van de Sint Janskerk te Utrecht, circa 1650
1766 (OK)
 - Cornelis Saftleven
"Die wil rechten om een koe...", 1629
1768 (OK)
 - Jacob de Wit
Olieverfschets voor een plafondstuk, circa 1727
2009 (OK)
 - Jacoba van Heemskerck van Beest
Compositie nr. 6, 1913
2072 (MK)
 - Jacoba van Heemskerck van Beest
Bild no. 66, 1917
2073 (MK)
 - Aelbert Cuyp
Rivieroever, circa 1640
2490 (OK)
 - Peter Paul Rubens
De vereniging van Engeland en Schotland, 1630-1633
2516 (OK)
 - François Boucher
Chinoiserie, circa 1750
2573 (OK)
 - Nicolas Lancret
Pastorale dans, circa 1740
2583 (OK)
 - Giovanni Domenico Tiepolo
Golgotha, 1750-1760
2587 (OK)
- Jean Antoine Watteau
L'Indiscret, 1713-1717
2588 (OK)
 - Honoré Daumier
Straattaferieel, circa 1864
2595 (OK)
 - Honoré Daumier
De kwijschelding, 1860-1865
2596 (OK)
 - Honoré Daumier
De schilderijen-liefhebbers, 1860-1865
2597 (OK)
 - Eugène Delacroix
Christus aan het kruis, 1846
2625 (OK)
 - George Hendrik Breitner
Twee witte paarden, circa 1896
2738 (MK)
 - George Hendrik Breitner
Houtvloten in de sneeuw bij de Zandhoek, 1903
2739 (MK)
 - Claude Lorrain
Landschap met figuren die een beek doorwaden, 1636-1637
2750 (OK)
 - Co Westerik
Grammofoonspeler, 1971
2775 (MK)
 - Jacob de Wit
Kindertjes met jachtgerei, 1749
2890 (OK)
 - Co Westerik
Meisje met haar in het water, 1982
3061 (MK)
 - Hendrick Goltzius
De Haarlemse schelpenverzamelaar Jan Govertsen van der Aer, 1603
3450 (OK)
 - Max Beckmann
Portret van de familie Lütjens, 1944
3610 (MK)
 - Jean-Michel Basquiat
Kings of Egypt II, 1982
3686 (MK)
 - Jean-Michel Basquiat
Kings of Egypt III, 1982
3687 (MK)
 - Aelbert Cuyp
Studies van bladeren van een kليس, circa 1640-1660
AC 5 (PK)
 - Barend Cornelis Koekkoek
Stroomversnelling in een bergbeek, 1827
BCK 1 (PK)
- Edgar Degas
Petite danseuse de quatorze ans, 1880-1881 (1922)
BEK 1239 a-d (MK)
 - Edgar Degas
Grande Arabesque, troisième temps, circa 1885-1890
BEK 1240 (MK)
 - Edgar Degas
Zittende vrouw die haar linkerheup afdroogt, circa 1896-1921
BEK 1241 (MK)
 - Rik Wouters
De Bruggenaar (Portret van Edgard Tytgat), 1910
BEK 1361 (MK)
 - Rik Wouters
Bespiegeling, 1911
BEK 1362 (MK)
 - Jan Schoonhoven
Kwadratenrelief, 3de opvatting, 1967
BEK 1431 (MK)
 - Jan Schoonhoven
R 81-5, 1981
BEK 1587 (MK)
 - Jan Schoonhoven
R 82-2, 1982
BEK 1590 (MK)
 - Cornelis Saftleven
Slappende jongen, circa 1650-1670
CS 3 di. (PK)
 - Cornelis Saftleven
Staannde man met hoed, op de rug gezien, 1664
CS 15 (PK)
 - Cornelis Saftleven
Hurkende jongen gewikkeld in een kleed, circa 1650-1670
CS 16 (PK)
 - Cornelis Saftleven
De koppen van een Dodo (Raphus cucullatus) en een Hop (Upupa epops), circa 1630-1635
CS 30 (PK)
 - Claude Lorrain
Landschap met Pan en Syrinx, 1656
F I 9 (PK)
 - Claude Lorrain
Rotslandschap met twee soldaten, circa 1650-1658
F I 10 recto (PK)
 - Jean Antoine Watteau
Twee studies van een jongetje, circa 1719-1720
F I 49 (PK)
- Nicolas Lancret
Staannde dame (tegendruk), circa 1710-1743
F I 53 (PK)
 - Nicolas Lancret
Staannde vrouw (voortekening voor detail in het schilderij 'Le Jeu de Cache-Cache Mitoulas'), circa 1735
F I 64 (PK)
 - Jean Antoine Watteau
Studie van twee jonge schoenlappers, circa 1715-1716
F I 68 (PK)
 - François Boucher
Tuinhuysje met een pergola, circa 1735-1750
F I 164 (PK)
 - François Boucher
Liggend naakt, circa 1745-1760
F I 168 (PK)
 - François Boucher
Achteroverliggend vrouwelijk naakt op een dolfijn, circa 1730-1740
F I 243 (PK)
 - Jean Antoine Watteau
Staannde danser met uitgestrekte arm ('L'indifférent'), circa 1710
F I 281 (PK)
 - Honoré Daumier
De prentenverzamelaar ('L'Amateur d'Estampes'), circa 1860-1865
F II 12 (PK)
 - Honoré Daumier
Een pleitende advocaat, circa 1860-1870
F II 13 recto (PK)
 - Eugène Delacroix
Dansende Marokkaan, 1832
F II 82 (PK)
 - Camille Pissarro
Staannde vrouw met een mand, 1888
F II 137 (PK)
 - Camille Pissarro
Gezicht op de Rue Saint-Lazare te Parijs, circa 1893-1897
F II 138 (PK)
 - Camille Pissarro
Moeder en kind bij het venster, circa 1879
F II 141 (PK)
 - Eugène Delacroix
De Elfenkoning (uit Goethe's bekende ballade 'Erlkönig'), 1825-1835

- F II 162 (PK)
- Edgar Degas
Dubbelportret van Giovanna en Giulia Bellelli, circa 1865-1866
F II 166 (PK)
- Edgar Degas
Studie van een danseres, circa 1876-1878
F II 167 (PK)
- Honoré Daumier
Pleitende advocaat ('L'Argument décisif'), circa 1860-1870
F II 170 (PK)
- Edgar Degas
Danseres met een waaijer, circa 1876-1878
F II 222 (PK)
- Eugène Delacroix
Portret van een jonge vrouw (Madame de Conflans), circa 1825-1830
F II 223 (PK)
- Edgar Degas
Portret van Marie-Thérèse De Gas, hertogin De Morbilli, circa 1865-1867
F II 226 (PK)
- Jacoba van Heemskerck van Beest
gebrandschilderd raam, 1920
GL 16 (KN&V)
- Jacoba van Heemskerck van Beest
gebrandschilderd raam, circa 1910-1923
GL 18 (KN&V)
- Hendrick Goltzius
Studie van een tabaksplant, circa 1585
H 2 recto (PK)
- Aelbert Cuyp
Gezicht op Scheveningen, circa 1640-1646
H 70 (PK)
- Aelbert Cuyp
Zittende herder op de rug gezien, circa 1640-1660
H 131 (PK)
- Aelbert Cuyp
Duinlandschap, circa 1640-1660
H 169 (PK)
- Pieter Jansz. Saenredam
Interieur van de Sint-Jacobskerk te Utrecht, 1636
H 182 (PK)
- Pieter Jansz. Saenredam
Interieur van de Sint-Janskerk te Utrecht, 1636
H 183 (PK)
- Hendrick Goltzius
Duinlandschap bij Haarlem, 1603
H 253 (PK)
- Giovanni Battista Tiepolo
Heilige familie met een engel, circa 1750-1760
I 350 (PK)
- Giovanni Battista Tiepolo
Kop van een jongeling met gesloten ogen, circa 1750
I 362 (PK)
- Giovanni Battista Tiepolo
Zittende vrouw van onder gezien, circa 1753-1762
I 451 (PK)
- Jacob de Wit
Studie van een meisje met opgeheven armen, 1700-1800
JdW 12 (PK)
- Jacob de Wit
Basrelief met vier kinderfiguren, circa 1730-1750
JdW 15 (PK)
- Jacoba van Heemskerck van Beest
Landschap, 1876-1923
MB 354 (PK)
- Jacoba van Heemskerck van Beest
Bomen, 1876-1923
MB 355 (PK)
- Jacoba van Heemskerck van Beest
Stervende bloem, 1876-1923
MB 363 (PK)
- Josephus Augustus Knip
Studie van wolken, circa 1810-1820
MB 471 (PK)
- Barend Cornelis Koekkoek
Berglandschap met vluchtende rovers, 1830
MB 489 (PK)
- Barend Cornelis Koekkoek
Stroomversnelling in een bergbeek, 1838
MB 494 (PK)
- George Hendrik Breitner
Twee dames met kinderen op een bloemenmarkt, 1889
MB 537 (PK)
- Josephus Augustus Knip
Landschap met vijf pijnbomen en uitzicht op de Monte Mario bij Rome, circa 1809
MB 559 (PK)
- Vincent van Gogh
Boerin die suikerbieten plant, juni 1885
MB 744 (PK)
- Hendrick Goltzius
Portret van een jonge vrouw, circa 1605-1610
MB 1739 (PK)
- Hendrick Goltzius
Doctrina (Onderwijs), 1583
MB 1742 (PK)
- Piet Mondriaan
Chrysantheem in een glas, circa 1921-1924
MB 1761 (PK)
- Jacob de Wit
Zephyr en Flora met gezellinnen en engeltjes in de wolken, ontwerp voor plafondduk in huis van Cornelis Wittert van Valkenburg aan de Delftse Vaart in Rotterdam, 1725
MB 1939/T 1 (PK)
- Vincent van Gogh
De naaister, circa 1881-1882
MB 1949/T 6 (PK)
- George Hendrik Breitner
Studieblad met moeder en kind, circa 1880-1885
MB 1950/T 5 recto (PK)
- Rik Wouters
Edgar Tytgat, een poppetje tekenend, circa 1912
MB 1950/T 9 recto (PK)
- Rik Wouters
Mevrouw Wouters aan het raam van het huis aan de Derde Kostverlorenkade in Amsterdam, circa 1915
MB 1950/T 10 (PK)
- Piet Mondriaan
Een roos, circa 1909
MB 1956/T 1 (PK)
- Rik Wouters
Nel Wouters zittend op een stoel, circa 1910
MB 1956/T 6 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Gezicht op Diemen, circa 1650
MB 1958/T 22 (PK)
- George Hendrik Breitner
Liggend vrouwelijk naakt, circa 1890
MB 1966/T 8 recto (PK)
- George Hendrik Breitner
Schetsblad met staande vrouw, circa 1880-1900
MB 1968/T 12 recto (PK)
- Co Westerik
Kind op step in straat, 1976
MB 1976/T 11 (PK)
- Co Westerik
Touwtjespringend meisje, 1976
MB 1978/T 11 (PK)
- Jan Schoonhoven
T 78-17, 1978
MB 1979/T 26 (PK)
- Jan Schoonhoven
T 78-20, 1978
MB 1979/T 27 (PK)
- Jan Schoonhoven
T 78-22, 1978
MB 1979/T 28 (PK)
- Co Westerik
Gehirn draussen, 1980
MB 1980/T 56 (PK)
- Jean-Michel Basquiat
Untitled (Jack Johnson), 1982
MB 1982/T 9 (MK)
- Jean-Michel Basquiat
Untitled (Sword and Sickle), 1982
MB 1982/T 10 (MK)
- Jean-Michel Basquiat
Untitled (Man with Halo), 1982
MB 1982/T 11 (MK)
- Rembrandt van Rijn
Jacob, Benjamin en een oudere zoon, circa 1645
MB 1988/T 6 (PK)
- Co Westerik
Naakt met kat, 1959
MB 2004/T 19 recto (PK)
- Co Westerik
Naakte man (geel), 1969
MB 2004/T 47 (PK)
- Co Westerik
Afdaling op klaarlichte dag (2), 1980
MB 2004/T 98 (PK)
- Max Beckmann
Studie van Annemarie Lütjens-van der Boom met haar moeder Nelly, 1944
MB 2009/T 2 (PK)
- Max Beckmann
Studie van Nelly Lütjens met haar dochter Annemarie, 1944
MB 2009/T 4 (PK)
- Max Beckmann
Studie van Nelly Lütjens, 1944
MB 2009/T 10 (PK)
- Max Beckmann
Studie van Helmuth Lütjens, 1944
MB 2009/T 12 (PK)
- Max Beckmann
Studie van Annemarie Lütjens, 1944
MB 2009/T 24 (PK)
- Peter Paul Rubens
Schetsen voor een Kruisiging, circa 1619-1620
MB 5004 recto (PK)
- Josephus Augustus Knip
Studies van verschillende schepen, circa 1808-1812
PAK 314 (PK)
- Josephus Augustus Knip
Rietstengels, circa 1800-1820
PAK 2185 (PK)
- Josephus Augustus Knip
Gezicht op het Lago di Nemi bij Rome, circa 1809-1812
PAK 2199 (PK)
- Pieter Jansz. Saenredam
Gezicht in de Nieuwe Kerk te Haarlem, 1650
PJS 1 di (PK)
- Rembrandt van Rijn
Zittende vrouw met opengeslagen boek op schoot, circa 1639
R 10 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Staande man met lange jas, circa 1639
R 17 (PK)
- Rembrandt van Rijn
Zittende vrouw met ontbloot bovenlijf, circa 1637
R 81 recto (PK)
- Rembrandt van Rijn
Vier studies van Rembrandts vrouw Saskia, circa 1635-1636
R 83 recto (PK)
- Rembrandt van Rijn
Studies van ruiters, circa 1635-1636
R 83 verso (PK)
- Rembrandt van Rijn
Titus aan de lezenaar, 1655
St 2
- George Hendrik Breitner
Liggend naakt, circa 1884-1889
St 7
- Rik Wouters
Dame in het rood, 1912
St 85
- Camille Pissarro
L'Oise à Pontoise, temps gris, 1876
St 91
- Vincent van Gogh
Cineraria's, 1885
St 92
- Peter Paul Rubens
Studie van een tillende man voor De kruisafname in Musée des Beaux-Arts in Lille, circa 1616-1617
V 26 (PK)
- Peter Paul Rubens
Portret van een jonge vrouw, circa 1620-1622
V 58 (PK)
- Peter Paul Rubens
Jonge vrouw met gekruiste handen, circa 1629-1630
V 81 (PK)

Museum Rotterdam

Boijmans bij de Buren – Ateliergeheimen

13 dec 2019 – 19 apr 2020

- George Hendrik Breitner
In het atelier, 1883
1089 (MK)
- Kees van Dongen
La commode, circa 1910
1188 (MK)
- Hendrik Maertensz Sorgh
De Grote Markt te Rotterdam, 1654
1818 (OK)
- Hendrik Maertensz Sorgh
Meisje aan het venster, 1659
1819 (OK)
- Pieter de Hooch
Interieur met vrouw en dienstvaagd met een vis, circa 1670-1675
2500 (OK)
- Anoniem
plooihotel, 1660-1700
A 7573 (KN&V)
- Anoniem
kookpot, 1650-1700
F 2279 (KN&V)
- Anoniem
kookketel, 1575-1675
F 4948 (KN&V)
- Cornelis Knuytsting
inktstel, 1814
MBZ 561 a-d (KN&V)
- Dolf Henkes
Interieur van een werkende vrouw, 1945
Stad-S 39

Design Museum Den Bosch

I like School, School likes me
5 apr 2019 – 12 mei 2019

- Joseph Beuys
I like America and America likes me, 1974-1981
28

Design Museum Den Bosch

Geert Lap – Specific Objects

1 jun 2019 – 18 aug 2019

- Geert Lap
vaas, 1988
A 6091 (KN&V)
- Geert Lap
kom, 1988
A 6257 (KN&V)
- Geert Lap
vaas, 1988
A 6259 (KN&V)
- Geert Lap
Kleurendriehoek bestaande uit 21 kommen, 1988
A 7683 a-u (KN&V)

Stedelijk Museum Schiedam

Manzoni in Holland

16 feb 2019 – 2 jun 2019

- Piero Manzoni
Achrome, 1958
3018 (MK)
- Wim T. Schippers
Pindakaasvloer, 1962
BEK 1861 (MK)
- Piero Manzoni
Linea, 1959
BEK 1884 (MK)
- Piero Manzoni
Corpo d'aria, 1959-1960
BEK 1885 a-d (MK)

Stedelijk Museum Schiedam

Boijmans bij de Buren – Rothko & ik

16 mrt 2019 – 22 mrt 2020

- Mark Rothko
Grey, Orange on Maroon, No. 8, 1960
2764 (MK)

Uitgaande langdurige bruiklenen nationaal

Stedelijk Museum Breda

1 mei 2019 – 1 mei 2021

- Sef Peeters
NYDfence, 1988
BEK 2026 (MK)

Uitgaande bruiklenen internationaal

Museum Snijders&Rockoxhuis, Antwerpen

*Jan Brueghel I (1568-1625), een
uitmuntend tekenaar*

5 okt 2019 – 26 jan 2020

- Jan Brueghel (I)
*Ondergelopen beekdal met grote
bomen*, circa 1590-1595
N 127 (PK)

BOZAR Paleis voor de Schone Kunsten, Brussel

*Bernard van Orley. Brussel en de
renaissance*

20 feb 2019 – 26 mei 2019

- Bernard van Orley
*Christus aan het kruis tussen
Maria en Johannes*, circa 1525
1629 (OK)

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel

Dali & Magritte

11 okt 2019 – 9 feb 2020

- Salvador Dalí
Le visage de la guerre, 1940
2766 (MK)
- Salvador Dalí
*Couple aux têtes pleines de
nuages*, 1936
2988 a-b (MK)

Museum of Fine Arts Budapest

The Triumph of the Body:

*Michelangelo and Sixteenth-
Century Draughtsmanship*

5 apr 2019 – 30 jun 2019

- Fra Bartolommeo
*Twee studies van het naakte
bovenlichaam van een man met
gespreide armen, van achteren
gezien*, circa 1490-1500
I 563 N 39 (PK)
- Fra Bartolommeo
*Portret van Michelangelo
Buonarroti*, circa 1516-1517
I 563 N 185 (PK)

Städel Museum, Frankfurt am Main

*Titian and the Renaissance in
Venice*

13 feb 2019 – 26 mei 2019

- Titiaan
*Jongen met honden in een
landschap*, 1565-1576
2569 (OK)

Städel Museum, Frankfurt am Main

Van Gogh and Germany

23 okt 2019 – 16 feb 2020

- Vincent van Gogh

Portret van Armand Roulin, 1888
2608 (MK)

Museum für Sepulkralkultur, Kassel

LAMENTO – Mourning and Tears

15 nov 2019 – 15 mrt 2020

- Bas Jan Ader
I'm Too sad To Tell You, 1970-1971
198

M – Museum Leuven

Borman en zonen

20 sep 2019 – 26 jan 2020

- Pasquier Borman
*Geknielde Maria met een
staande herder*, circa 1520
St 217 a
- Pasquier Borman
*Geknielde St. Jozef met een
staande herder*, circa 1520
St 217 b
- Pasquier Borman
*Een paar apostelen met
wierookvat*, circa 1520
St 217 c
- Pasquier Borman
*Een paar apostelen voor
een bankje*, circa 1520
St 217 d
- Pasquier Borman
*Jozef met een mand met
duiven en de geknielde Maria*,
circa 1520
St 217 e
- Pasquier Borman
*Jonge lezende vrouw en een
staande man met gevouwen
handen horend bij de
besnijdenis*, circa 1520
St 217 f

Royal Academy of Arts, Londen (venue 2)

The Renaissance Nude, 1400-1530

28 feb 2019 – 2 jun 2019

- Pisanello
*Vier studies van een vrouwelijk
naakt, een Annunciatie en twee
studies van een zwemmende
vrouw*, circa 1428-32
I 520 recto (PK)
- Fra Bartolommeo
*Studie voor de centrale groep
van de 'Pavia Pietà' (Bewening
van Christus)*, circa 1511-1513
I 563 M 164 (PK)

Museo Nacional del Prado, Madrid

*Fra Angelico and the Rise of
Florentine Renaissance*

28 mei 2019 – 15 sep 2019

- Fra Angelico
*Maria met kind tussen twee
engelen*, circa 1420
2555 (OK)

Museo Nacional del Prado, Madrid

*Velázquez, Rembrandt, Vermeer.
Parallel visions*

25 jun 2019 – 29 sep 2019

- Carel Fabritius
Zelfportret, circa 1645
1205 (OK)
- Gerard ter Borch (II)
*Portret van Don Caspar de
Bracamonte y Guzman, graaf
van Peñeranda*, circa 1648
2529 (OK)

Whitney Museum of American Art, New York

Rachel Harrison. Life Hack

25 okt 2019 – 12 jan 2020

- Rachel Harrison
Brownie, 2005
BRL 2006-12 a-d (MK)

Musée du Louvre, Parijs

Leonardo da Vinci

24 okt 2019 – 24 feb 2020

- Leonardo da Vinci
Leda en de zwaan,
circa 1504-1506
I 466 (PK)

Fondazione Prada, Venetië

Jannes Kounellis

11 mei 2019 – 24 nov 2019

- Jannis Kounellis
Senza titolo, 1973
BEK 1516 a-i (MK)

Kunstenfestival Watou, Poperinge

Saudade –

Kunstenfestival Watou 2019

29 jun 2019 – 1 sep 2019

- Jeroen Eisinga
Nightfall, 2018
194

Bibliotheek

De bibliotheek in cijfers

Bibliotheekbezoekers	237
Aanvragen bibliotheekbezoekers	183
Interne aanvragen	312
Totaal opgevraagde publicaties intern	597
Informatievragen algemeen	444
Collectie- en documentatievragen intern	543
Aantal nieuwe publicaties	
monografieën	694
tentoonstellingscatalogi	373
artikelen	669
bestandscatalogi	92
veilingcatalogi	80
retrospectief	2212
museumuitgaven	4
Nieuwe publicaties met objectverwijzing (totaal nu 18.680 objecten gekoppeld aan 11.653 publicaties)	410
Aangepaste records in Adlib	4.768

Schenkeningen

De bibliotheek ontvangt schenkingen van onder anderen mevrouw M. Busch, de heer H. van Hugten, de heer W. Kerklaan, mevrouw J. Reedijk, mevrouw P. Roos en de heer N. Sanders, mevrouw J. Sloet, mevrouw M. Wishaupt.

Presentaties

nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld

09.02.19 – 26.05.19

Conservator: Mienke Simon Thomas

Tentoonstellingsontwerp en catalogus: Kummer & Herrman

Het museum schittert nog één keer met de tentoonstelling *nederland ⇌ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld* vóór de grootschalige renovatie van start gaat. In 2019 is het 100 jaar geleden dat het Bauhaus werd opgericht, de revolutionaire kunst- en ontwerpschool waarvan de invloed nog steeds zichtbaar is. De tentoonstelling toont het netwerk van contacten tussen het Bauhaus en Nederland. Ruim 800 kunstwerken, meubels, keramiek, textiel, foto's, typografie en architectuur, geven inzage in de inspirerende wisselwerking tussen Nederland en het Bauhaus door de jaren heen. Dromen van een nieuwe wereld en zoeken naar eenvoud en functionaliteit behoren tot de beginselen van het Bauhaus. Hoewel de opleiding slechts veertien jaar heeft bestaan, brengt het Bauhaus een wijdvertakt netwerk van pioniers voort en oefent het grote invloed uit in heel Europa, waaronder Nederland. Bovendien beïnvloeden Nederlandse kunstenaars en architecten op hun beurt het Bauhaus. Van briefpapier tot beddensprei, van deurkruk tot dekselpot, van wijnglas tot woonhuis: alles wordt door dit netwerk van pioniers onder handen genomen. In deze tentoonstelling zijn 23 'knooppunten' vastgesteld: de plaatsen waar de ontwerpers elkaar ontmoeten, elkaars werk zien en waar zij hun ideeën uitwisselen. Deze zijn rond de centrale geschiedenis van het Bauhaus geplaatst. Met behulp van een tablet met interactieve plattegrond kan de bezoeker het netwerk ontdekken dat de knooppunten met elkaar verbindt en kennismaken met de mensen achter de ontwerpen, hoe zij elkaar in de praktijk beïnvloeden en hoe hun revolutionaire

ideeën zich verspreiden.

Bruiklenen zijn onder meer afkomstig van de Fondation Beyeler in Bazel, het Von der Heydt Museum in Wuppertal, de Klassikstiftung in Weimar, de Josef and Anni Albers Foundation in de Verenigde Staten, het TextielMuseum in Tilburg, het Stedelijk Museum in Amsterdam, het Kunstmuseum Den Haag en van tientallen particuliere verzamelaars. De tentoonstelling wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage uit de nalatenschap van Cor de Wit en Sjoukje de Wit-Jelsma en door de genereuze steun van de BankGiro Loterij, Blockbusterfonds, Mondriaan Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds (mede dankzij het Breeman Talle Fonds), Goethe Instituut, Stichting Gifted Art, Boijmans Business Club, Boijmans Corporate Members, Kring Van Eyck, Rotterdam. Make it Happen en gemeente Rotterdam.

Als de luiken sluiten – Hoogtepunten uit de collectie

09.02.19 – 26.05.19

Conservator: Friso Lammertse

In de tentoonstelling *Als de luiken sluiten – Hoogtepunten uit de collectie* toont het museum aan de hand van zo'n zeventig hoogtepunten de veelzijdigheid van de collectie. Nog eenmaal zijn vele publiekstievelingen zoals Max Beckmann, Jheronimus Bosch, Pieter Bruegel, Edgar Degas, Jan van Eyck, Carel Fabritius, Fra Angelico, Geertgen tot Sint Jans, Vincent van Gogh, Pyke Koch, Oskar Kokoschka, Sarah Lucas, Claude Monet, Edvard Munch, Pablo Picasso, Tejo Remy, Rembrandt van Rijn, Peter Paul Rubens, Auguste Rodin, en Jan van Scorel te zien. In de eerste zaal is extra aandacht voor het drieluik van de rond 1400 in Keulen werkzame Meester van de Heilige Veronica. Dit meesterwerk van de internationale gotiek is recent verworven op een Londense veiling. Het ruim

zeshonderd jaar oude drieluik toont Maria met kind, heiligen en taferelen uit het leven van Christus. Op de buitenzijde staat Christus die het kruis draagt.

Ook krijgt het schilderij *Again, the Gemini are in the Orchard* (1947) van Leonora Carrington een plek in de tentoonstelling. Inmiddels heeft het museum dit surrealistische meesterwerk kunnen verwerven middels een fondsenwervingactie. Het is het eerste werk van deze kunstenaar in de museumcollectie en in die van de Collectie Nederland.

Co Westerik – Dagelijkse verwondering

09.02.19 – 26.05.19

Conservator: Francesco Stocchi

De Nederlandse kunstenaar Jacobus (Co) Westerik (1924-2018) maakt van het alledaagse zijn hoofdonderwerp. Dit doet hij door de werkelijkheid uit te vergroten en zaken waar we meestal aan voorbij gaan op levendige wijze te verbeelden. Zo speelt hij met de grenzen van onze waarneming. De tentoonstelling in de Van der Vorm Galerij toont Westeriks fascinerende werkwijze aan de hand van een selectie schilderijen, tekeningen, drukwerk, dagboeken en voorschetsen, deels nooit eerder getoond. De verschillende technieken die Westerik gebruikt, hebben duidelijk hun weerslag op het werk: intuïtie voert de boventoon in zijn tekeningen, terwijl de schilderijen juist met de grootste zorgvuldigheid zijn uitgevoerd. Toch schuilt ook in die minutieuze penseelstreken een intense vitaliteit. De presentatie toont de veelzijdigheid van deze opmerkelijke kunstenaar. Twintig van deze kunstwerken komen uit de collectie van Museum Boijmans van Beuningen, de overige werken uit het Kunstmuseum Den Haag en het Stedelijk Museum in Amsterdam, alsmede uit particuliere collecties en de collectie van de kunstenaar zelf (Co Westerik Fonds).

Deze tentoonstelling is tot stand gekomen met dank aan het Co Westerik Fonds.

Metamorphosis – Iwan Smit

09.02.19 – 26.05.19

Conservatoren: Cathy Jacob en Sjarel Ex

De in Rotterdam woonachtige kunstenaar Iwan Smit (1989) is gevraagd om een vrij werk te maken bovenaan de Robbrechtrap. In *Metamorphosis* verbeeldt Iwan Smit de gedaanteverwisseling van Museum Boijmans Van Beuningen. Smit kent het museum goed: in 2014 is hij een van de deelnemende kunstenaars van Kunst4Kids, in 2017 verwerft het museum zijn werk *De mystieke geboorte van Rotterdam* dat hij maakt voor de tentoonstelling *Fra Bartolommeo – De goddelijke renaissance*.

Boijmans bij de Buren

Mogelijk gemaakt door Stichting Droom en Daad

Picasso op Papier

08.02.19 – 12.05.19

Locatie: Kunsthal

Conservator: Peter van der Coelen (Museum Boijmans Van Beuningen) met medewerking van Annemarie Nycolaas (Kunsthal)

De tentoonstelling *Picasso op Papier* is het startpunt van Boijmans bij de Buren, een unieke samenwerking tussen Rotterdamse musea om de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen de komende jaren zichtbaar te houden in de stad. In de Kunsthal toont het museum de mooiste prenten uit de omvangrijke collectie Picasso-grafiek van het Prentenkabinet, met nadruk op de spectaculaire kleurenlino's die hij maakte tussen 1958 en 1963.

Voor Pablo Picasso (1881-1973) was grafiek een kunstvorm waarin hij naar hartenlust kon experimenteren. Picasso maakte meer dan 2.500 prenten in de meest uiteenlopende technieken. Het museum heeft bijna

vierhonderd prenten in de collectie, waarvan meer dan zeventig werken in de Kunsthal te zien zijn.

Hoogtepunten in de tentoonstelling zijn de kleurenlino's van stille levens, stierengevechten, mythologische voorstellingen en vooral vrouwen. De techniek van kleurenlino's leerde Picasso zichzelf aan in 1958, toen hij al ver in de zeventig was.

Branding Rotterdam – De internationale avant-garde tijdens het interbellum in Rotterdam

15.03.19 – 01.09.19

Locatie: Chabot Museum

Conservator: Jisca Bijlsma (directeur Chabot Museum)

Kunstenaarsvereniging De Branding vormt een belangrijke schakel in de ontwikkelingen in de moderne kunst die begin vorige eeuw, zoals de opkomst van de abstracte kunst in Nederland. De 'Brandingkunstenaars' hadden geen herkenbare eenheid in stijl maar wel was er een expressieve drang tot vernieuwing en verandering, tot het vinden van nieuwe beeldoplossingen die kunnen bijdragen aan een nieuwe wereld. In vervolg op de tentoonstelling *Bauhaus Dessau – Branding Rotterdam* (2016-2017) waarin schilderijen, beelden, tekeningen en grafiek uit de collectie van Bauhaus Dessau zij aan zij werden getoond met werken van Rotterdamse kunstenaars uit het interbellum, is nu ter gelegenheid van de viering van het honderdjarig bestaan van Bauhaus, de tentoonstelling *Branding Rotterdam* te zien in het Chabot Museum. De tentoonstelling geeft een beeld van een roerige periode in Rotterdam die gekenmerkt werd door kunstenaars-initiatieven en de kunsthandel. Nederlandse kunstenaars worden in internationaal perspectief geplaatst met werken van o.a. Wassily Kandinsky, Piet Mondriaan, Laurens van Kuik, Charley Toorop, Jan Sluijters en Henk Chabot uit de collecties van het Chabot Museum Rotterdam en Museum Boijmans Van Beuningen.

Rothko en ik

15.03.09 – 22.03.20

Locatie: Stedelijk Museum

Schiedam

Conservator: Deirdre Carasso (directeur Stedelijk Museum Schiedam)

In *Rothko en ik* krijgt het schilderij *Grey, Orange on Maroon, No. 8* (1960) uit de collectie van Museum Boijmans Van Beuningen een tijdelijk thuis in het Stedelijk Museum Schiedam. De grote abstracte doeken van de Amerikaanse kunstenaar Mark Rothko (1903-1970) lijken overweldigend, maar zijn gemaakt met de bedoeling om een intiem moment teweeg te brengen. Een werk van Rothko beleven bestaat niet uit alleen kijken: je kan er in verdwijnen. Een ervaring die je soms beter zonder ruis kan ondergaan. Hoe het is om helemaal alleen voor dit kunstwerk te staan? Dat kan de bezoeker hier ervaren. In de zaal is alleen dit ene schilderij te zien. Er kan slechts één persoon tegelijk naar binnen, zonder telefoon. Niets leidt af van een bijzondere ontmoeting met dit zo geliefde kunstwerk.

Samensmeden, Meesters in zilver

15.03.19 – 17.01.21

Locatie: Belasting & Douane Museum

Conservatoren: Alexandra van Dongen (Museum Boijmans Van Beuningen) en Anne Marieke van Schaik (Belasting & Douane Museum)

Zilver smeedt de collecties van Museum Boijmans Van Beuningen en het Belasting & Douane Museum samen tijdens Boijmans bij de Buren. Zilveren bekens, tabaksdozen en zoutvaten verhuizen van het Museumpark naar de Parklaan. Het Nederlandse zilver – bekens, tabaksdozen en zoutvaten – wordt getoond in combinatie met schilderijen van Hollandse meesters als Jan Steen en Gerard Dou waarop diezelfde zilveren objecten zijn uitgebeeld.

De duizelingwekkende verbeelding van Piranesi

25.05.19 – 01.09.19

Locatie: Kunsthal

Conservator: Peter van der Coelen (Museum Boijmans Van Beuningen) met medewerking van Annemarie Nycolaas (Kunsthal)

Dit is de tweede tentoonstelling in een serie van drie die de Kunsthal in het kader van Boijmans bij de Buren laat zien. De tentoonstelling toont ruim zeventig werken van de Italiaan Giovanni Battista Piranesi (1720-1778), de grootste prentkunstenaar van zijn tijd. Tijdgenoten kenden hem vooral van zijn serie stadsgezichten van Rome (*Vedute*), maar het is een andere serie waarmee hij eeuwige faam verwerft: *Carceri d'Invenzione*. Deze prenten bevatten beklommende voorstellingen van denkbeeldige kerkers, een onderwereld van onheils spellende spelonken vol trappen, hekken, bruggen en kettingen.

Mensbeelden – Kracht & Kwetsbaarheid

09.09.19 – 28.05.21

Locatie: Erasmus MC

Conservator: Esmee Postma

Vanaf september 2019 zijn enkele hoogtepunten uit de beeldenverzameling van Museum Boijmans Van Beuningen te gast in de beeldentuin van het Erasmus MC. Op deze locatie in het ziekenhuis, waar het lichaam hoofdzaak is, sieren menssculpturen van Rodin, Van Pallandt, Mascherini en Maillol de overdekte tuin van het ziekenhuis. De iconische metershoge gietijzeren reus *Grosse Geister (Figur Nr. 8)* van kunstenaar Thomas Schütte heet de bezoeker elders in het ziekenhuis een warm welkom. Met deze tentoonstelling staat de kracht en kwetsbaarheid van het lichaam centraal. Voor kunstenaars is de menselijke vorm altijd een bron van inspiratie geweest: het lichaam, maar ook de emoties die ons mens maken.

Meesterlijk!

07.12.19 – 29.03.20

Locatie: Kunsthal

Conservatoren: Friso Lammertse (Museum Boijmans Van Beuningen) en Eva van Diggelen (Kunsthal)

Met deze tentoonstelling presenteren de Kunsthal en Museum Boijmans Van Beuningen een groots overzicht van vier eeuwen schilderijen en tekeningen van beroemde meesters als Rembrandt, Rubens, Van Gogh, Delacroix, Pissarro, Soenredam, Goltzius en Basquiat. Ook is werk te zien van minder bekende kunstenaars als Cornelis Saftleven en Joseph Augustus Knip. *Meesterlijk!* is de laatste tentoonstelling in de serie van drie die de Kunsthal in het kader van Boijmans bij de Buren laat zien. Ruim 130 werken uit de collectie belichten de bijzondere wisselwerking tussen schilder- en tekenkunst en laten de liefde zien van de grote meesters voor tekenen. De tekeningen lijken je dichterbij de kunstenaar te brengen en zijn vaak veel vrijer en intiemer dan de schilderijen die we van deze meesters kennen. *Meesterlijk!* toont het grote meesterschap van kunstenaars die in beide kunstvormen uitmuntten. Soms gaat het daarbij om een directe relatie tussen de tekeningen en schilderijen, zoals bij het *Portret van de familie Lütjens* door Max Beckmann, waarvan een reeks van getekende portretstudies wordt getoond.

Ateliergeheimen van Rotterdam

14.12.19 – 19.04.20

Locatie: Museum Rotterdam

Conservatoren: Alexandra van Dongen (Museum Boijmans Van Beuningen) en Liesbeth van der Zeeuw (Museum Rotterdam)

Museum Boijmans Van Beuningen en Museum Rotterdam tonen in deze tentoonstelling de ateliiergeheimen van Rotterdamse kunstenaars. Schilderijen, voorwerpen en geschiedenissen verbonden met beide collecties creëren nieuwe dwarsverbanden en geven een uniek beeld van Rotterdam en zijn dynamische

geschiedenis. In de tentoonstelling maakt de bezoeker kennis met zes kunstenaars die van de zeventiende tot de twintigste eeuw in Rotterdam geboren zijn en werkten. Kunstwerken, diverse rekwisieten en modellen onthullen de ateliiergeheimen van Hendrick Sorgh, Pieter de Hooch, Nicolaes Muys, George Breitner, Kees van Dongen en Dolf Henkes. Bij welke leveranciers kwamen zij voor hun benodigdheden? Welke modellen brachten ze in beeld? Met de samenkomst van de twee collecties worden de geheimen van deze Rotterdamse makers prijsgegeven.

Publieksopening

Vrijdag 8 februari en zaterdag

9 februari 2019

nederland ⇄ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld

Als de luiken sluiten – Hoogtepunten uit de collectie

Co Westerik – Dagelijkse verwondering

Metamorphosis – Iwan Smit

Slotweekend en publieksfinissage

Vrijdag 24 tot en met zondag 26 mei

2019, verruimde openingstijden

Zaterdagavond 25 mei 2019

20.00-23.00 uur Bauhausfest

nederland ⇄ bauhaus – pioniers van een nieuwe wereld

Als de luiken sluiten – Hoogtepunten uit de collectie

Co Westerik – Dagelijkse verwondering

Metamorphosis – Iwan Smit

Publicaties

Uitgaven in eigen beheer

Nederland \approx Bauhaus.

Pioniers van een nieuwe wereld
Eindredactie: Mienke Simon Thomas en Yvonne Brentjens; auteurs: Mienke Simon Thomas, Christiane Heiser, Sjarel Ex, Herman van Bergeijk, Yvonne Brentjens, Magdalena Droste, Simone Divendal, Hanneke Oosterhof, Petra Timmer, Suzy Leemans en Jan Molema, Flip Bool en Frans Peterse, Dörte Nicolaisen, Frank van Lamoen, Marthe Kes, Caroline Boot, Jeroen van den Eijnde, Marcel Hummelink, Wijnand Galema, Esther Clevén, Museum Boijmans Van Beuningen, 308 p., ISBN: 9789069183091
Vormgeving: Kummer & Herrman

Netherlands \approx Bauhaus.

Pioneers of a new world
Eindredactie: Mienke Simon Thomas en Yvonne Brentjens; auteurs: Mienke Simon Thomas, Christiane Heiser, Sjarel Ex, Herman van Bergeijk, Yvonne Brentjens, Magdalena Droste, Simone Divendal, Hanneke Oosterhof, Petra Timmer, Suzy Leemans en Jan Molema, Flip Bool en Frans Peterse, Dörte Nicolaisen, Frank van Lamoen, Marthe Kes, Caroline Boot, Jeroen van den Eijnde, Marcel Hummelink, Wijnand Galema, Esther Clevén, Museum Boijmans Van Beuningen, 308 p., ISBN: 9789069183107
Vormgeving: Kummer & Herrman

Jaarverslag 2018 Museum Boijmans Van Beuningen

Tekst, redactie en productie: medewerkers Museum Boijmans Van Beuningen, voorwoord: Sjarel Ex; 164 p.
Vormgeving: Thonik

Planeet Aarde / Planet Earth (Agenda 2020)

Auteur: Alex de Vries, Museum Boijmans Van Beuningen, ISBN: 9789069183114
Vormgeving: Tessa van der Waals / opmaak Willem Morelis

Eigen publicaties in het kader van publieksbegeleiding en communicatie

Bauhaus: de laatste tentoonstelling voor de renovatie van het museum. Nederland \approx Bauhaus. Pioniers van een nieuwe wereld

Tekst: Pauline Kleijer, Museum Boijmans Van Beuningen, 8 p., gratis krant bij de tentoonstelling
Vormgeving: Thonik

Depot Journaal 03

Hoofdredactie: Franklin Neuteboom; voorwoord: Sjarel Ex, Museum Boijmans Van Beuningen
Vormgeving: Thonik / opmaak: Hilde Speet

Externe publicaties gerelateerd aan Museum Boijmans Van Beuningen

Babel-Interventions in Museum Boijmans Van Beuningen

Concept en introductie: Sereh Mandias, Tomas Dirrix, TU Delft, 85 p.
Vormgeving: Floor Weijs

Externe activiteiten en nevenfuncties afdelingshoofden en wetenschappelijke staf

Klazina Botke

Getty Research and Curatorial
Fellow for Italian Drawings

Publicaties

- 'Brand in de villa bij Ponte alla Badia', *Desipientia* 26:1 (2019), pp. 29-33

Presentaties

- 'The Salviati in the Seventeenth Century: Art, Religion, and Family Honour', lezing tijdens conferentie *Florence circa 1600: Patrician Families and the Financing of Culture*, Istituto Lorenzo de' Medici, Florence, 12 april
- 'Drawings, Connoisseurship and Geography', moderator bij conferentie *The Artistic Taste of Nations. Contesting Geographies of European Art 1500-1815*, Vrije Universiteit, Amsterdam, 13 juni

Overig

- Docent MKDA (Media, Kunst, Design en Architectuur), Vrije Universiteit Amsterdam

Daniël Bouw

Hoofd Marketing en communicatie

Advies- en bestuursfuncties

- Lid gebiedscommissie Rotterdam Centrum namens GroenLinks
- Lid Klankbord Programmering Podium Stadspark Grotekerklein, Rotterdam

Presentaties

- Opening MidWinterScheepsHoornConcert, project van Off Blaak | Vrijhaven, 13 december

Peter van der Coelen

Conservator prenten en tekeningen

Advies- en bestuursfuncties

- Redactielid *Delineavit et Sculptit. Journal for Dutch and Flemish*

Prints and Drawings

- Redactielid *Kroniek van het Rembrandthuis*

Publicaties

- 'Review of: C.M. Rosenberg, Rembrandt's religious prints: The Feddersen Collection at the Snite Museum of Art, 2017', *Oud Holland Reviews*, september
- Peter van der Coelen, Friso Lammertse, 'Bosch to Bruegel: Uncovering Everyday Life', *Journal of Historians of Netherlandish Art* 11:1 (Winter 2019) DOI: 10.5092/jhna.2019.11.1.4

Presentaties

- Rondleiding Ars Graphica, tentoonstelling Piranesi, Kunsthal, Rotterdam, 21 juni
- 'Claes Janszoon Visscher as a Print Publisher', lezing, symposium 'Piskator's Bible. Handbook of the Icon Painter', Tretyakov Gallery, Moskou, 3 oktober

Overig

- Adviseur Incidentele Aankopen Mondriaan Fonds
- Lid Toetsingscommissie Beschermwaardigheid, Museumregister Nederland

Alexandra van Dongen

Conservator historische vormgeving

Advies- en bestuursfuncties

- Bestuurslid/secretaris Stichting De Tijdtrap Rotterdam
- Lid ICDAD: International Committee of Decorative Arts & Design
- Lid International Research Group Global Things, University of London
- Adviseur Willem de Kooning Academie Rotterdam
- Ambassadeur Verhalenhuis Belvédère, Katendrecht Rotterdam

Presentaties

- 'Samensmeden. Meesters in Zilver', lezing in het kader van Boijmans bij de Buren voor de Zilverclub, Belasting & Douane Museum, Rotterdam, 13 april
- 'Bruegels Studio Props', lezing tijdens de Gothenburg Ceramics conferentie, Gothenburg, 26 april
- 'Schildersdorp Rijsoord 1887-1914', lezing tijdens Sommerschool Rijsoord, 10 juli
- 'Sisterhood: de huid en de haik', lezing in Stedelijk Museum Schiedam, 26 oktober
- 'The Syrian Apothecary Jar of Jan van Eyck', lezing tijdens congres 1000 Years of Ceramic Innovation, Museum of London, 5 oktober
- 'De Syriscche apothekerspot van Jan van Eyck', lezing tijdens Dag van het Gentse Historische Onderzoek, Stedelijk Museum Gent, 30 november

Overig

- Freelance curator en onderzoeker CURARE Kunst- en Cultuurhistorische Projecten

Albert Elen

Senior conservator tekeningen en prenten

Advies- en bestuursfuncties

- Bestuurslid / Penningmeester Stichting Delineavit et Sculptit
- Lid International Advisory Committee of Keepers of Public Collections of Graphic Art
- Lid Editorial Advisory Board van *Master Drawings*
- Lid redactie *Delineavit et Sculptit. Journal for Dutch and Flemish Prints and Drawings*

Publicaties

- 'The Iconography of Fra Bartolomeo, Leading Artist of the Dominican Order in Early Cinquecento Florence', in: *La*

lezione di Fra Bartolomeo 1517-2017 (Biblioteca Memoriale Domenicane 19), Florence 2019, pp. 137-155, 237-247

- Drie entries (Willem van Mieris, Jan Hulswit) in: S. Hautekeete (red.), *Kabinet der heerlijkste Tekenwerken. Achttiende-eeuwse Nederlandse tekeningen uit de verzameling van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België*, Gent/Brussel 2019, nrs. 2, 3, 63

Presentaties

- 'Collectors' marks and Watermarks', Boijmans-Getty Paper Project Expert Meeting 1, Den Haag (Hizkia van Kralingen Collection Centre), 10 oktober
- 'New Findings and Unsolved Questions #2', Boijmans-Getty Paper Project Expert Meeting 1, Den Haag (Hizkia van Kralingen Collection Centre), 11 oktober

Sjarel Ex

Directeur

Advies- en bestuursfuncties

- Secretaris Stichting Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam
- Bestuurslid Stichting Lucas van Leyden, Rotterdam
- Voorzitter Stichting Fonds Willem van Rede, Rotterdam
- Bestuurslid Stichting Museumpark, Rotterdam
- Secretaris Stichting Paleis voor Volksvlijt, Amsterdam
- Lid Directeurenoverleg Rotterdamse culturele instellingen
- Lid Miniconvent (overleg directeuren van de grote Nederlandse musea voor moderne kunst)
- Lid CIMAM (International Committee of ICOM for Museums and Collections of Modern Art)
- Adviescommissie voor de selectie van architect voor Design Museum Gent
- Selectiecommissie architecten renovatie Museum Boijmans Van Beuningen

Naast deze reguliere werkzaamheden incidenteel deelname aan stedelijke en landelijke adviescommissies, ad-hocadviezen voor cultuurfondsen enzovoort.

Publicaties

- 'De Stijl en het Bauhaus, 1921-1924', in: M. Simon Thomas, Y. Brentjens (red.), *nederland = bauhaus. Pioniers van een nieuwe wereld*, Rotterdam 2019, pp. 63-72

Presentaties

- RTV Rijnmond opname i.v.m. sluiting, 7 januari
- Optreden uitzending Nieuwsuur over veiling tekening Rubens, 9 januari
- Interview BNR Nieuwsradio, 11 januari
- Telefonisch interview *De ochtend van 4*, NPO4, 14 januari
- Interview met Winy Maas voor *Magazine Rotterdam*, 15 januari
- Interview door Melanie Scheffer, Scholengemeenschap Melanchthon Schiebroek, 17 januari
- Rondleiding CDA Tweede Kamer i.v.m. subsidieaanvraag renovatie, 25 januari
- Ontvangst delegatie Tsinghua University Art Museum, Beijing, georganiseerd door het Mondriaan Fonds, Museum Boijmans Van Beuningen, 29 januari
- Interview over uithuizing, *AD*, 5 februari
- Interview over Co Westerik, *HP/De Tijd*, 5 februari
- Interview over Co Westerik, RTV Rijnmond, 8 februari
- Ontvangst en toelichting op tentoonstelling *nederland = bauhaus* voor Business Behind The Scenes, 14 februari
- Telefonisch interview over het depot, *Arg Magazine*, 18 februari
- Presentatie depot, Rotary Club Rotterdam Noord, 19 februari
- Rondleiding in depot, Rabobank Kunstzaken, 8 maart
- Deelname talkshow *Stampa*, 'Vrouwen in de kunst', W139, Amsterdam, 19 maart
- Spreker symposium over

toekomst Textielmuseum, 28 maart

- Spreker Rotterdam Late Night, 4 april
- Lezing 'Van Doesburg en het Bauhaus', NRC lezersavond over *nederland = bauhaus*, Arminius, Rotterdam, 11 april
- Ontvangst trustee Aspen Museum, 17 april
- Interview, *Metro Rotterdam*, 13 mei
- Spreker bewonersavond renovatie, 13 mei
- Spreker herdenking Co Westerik, Museum Boijmans Van Beuningen, 18 mei
- Optreden uitzending Pechtdol, 22 mei
- Spreker, symposium *nederland = bauhaus*, Arminius, Rotterdam, 24 mei
- Spreker, avond FD Persoonlijk over Olafur Eliasson, De Bijenkorf Amsterdam, 27 mei
- Spreker, herdenking Sef Peeters, 10 augustus
- Spreker, opening tentoonstelling *Mensbeelden*, Erasmus MC, 3 september
- Telefonisch interview, Zwitsers online kunstplatform *Widewalls*, 24 september
- Spreker, opening tentoonstelling *De Toorop Dynastie*, Stedelijk Museum Alkmaar, 26 september
- Spreker, herdenking Jan Grosfeld, 26 september
- Ontvangst delegatie musea Parijs over het depot, 27 september
- Interview, Frans tijdschrift *The Good Life*, 1 oktober
- Rondleiding, Commissie voor Welstand en Monumenten Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen, 16 oktober
- Lezing, Probusclub Kralingen, 28 oktober
- Lezing met Peter Delpout over het depot, in het kader van Boijmans bij Donner, Boekhandel Donner, Rotterdam, 3 november
- Interview met Ann Demeester en Deirdre Carasso, *Kunststof*, NPO Radio 1, 7 november
- Interview en rondleiding depot, *The Art Newspaper*, 28 november

- Spreker opening tentoonstelling *Meesterlijk!*, Kunsthal, 7 december
- Interview over depot, *The New York Times*, 12 december
- Spreker opening tentoonstelling *Ateliergeheimen*, Museum Rotterdam, 13 december

Overig

- Interview door Priscilla de Putter voor publicatie *Shaping City Life*, Habitat Rotterdam, 2019, pp. 168-169
- Jurylid eindbeoordeling en keuze van architect Designmuseum Gent, 23 mei

Minke van Hooff

Hoofd Relatiebeheer en filantropie

Presentaties

- Lezing over Depot Boijmans Van Beuningen tijdens Museumpark Vriendendag, 24 augustus
- Ontvangst en lezing Depot Boijmans Van Beuningen voor vertegenwoordiging Vlaamse regering, 26 november

Cathy Jacob

Hoofd Presentaties

Advies- en bestuursfuncties

- Voorzitter Stichting BK-informatie
- Voorzitter en redactielid Stichting Kunstpublicaties Rotterdam
- Bestuurslid *Extra Extra, Nouveau Magazine Erotique*
- Bestuurslid Stichting Henkes
- Bestuurslid West Den Haag

Presentaties

- Lezing over transitprogramma t.b.v. internationale uitwisselingsprojecten, MUSCON, Zürich, 4 oktober

Overig

- Moderator bij lezing en discussie kunstenaarshonoraria, bij BK-informatie op Art Rotterdam, 8 februari
- Deelname aan gespreksrondes met kunstprofessionals over 'Kunstopdrachten aan de rafelrand van instituten', Dordtyard, Dordrecht, 5 juni

Saskia van Kampen-Prein

Conservator moderne en hedendaagse kunst

Advies- en bestuursfuncties

- Stuurgroep lid Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK)
- Lid Klankbordgroep Contemporary Art, UvA, Master en Postmaster 'Conservatie en restauratie van cultureel erfgoed'
- Lid Kunstcommissie Erasmus Universiteit Rotterdam
- Adviseur Incidentele Aankopen Mondriaan Fonds

Presentaties

- 'Surrealisme en de zoektocht naar het wonderbaarlijke', lezing tijdens plenaire bijeenkomst van het Humanities Honours Programme van de Universiteit Utrecht, 3 september
- Presentatie over de aanwinst *Again, the Gemini are in the Orchard* van Leonora Carrington tijdens het Jaardiner 2019 van de Caius Cirkel van de Vereniging Rembrandt, Het Scheepvaartmuseum Amsterdam, 5 oktober

Overig

- Docent SBMK introdag moderne kunst, i.s.m. Paulien 't Hoen en Rebecca Timmermans, Stedelijk Museum Amsterdam, 22 maart
- Interview door Wilma Sütö i.v.m. de aankoop *Again, the Gemini are in the Orchard* van Leonora Carrington dat mede mogelijk is gemaakt met een 'Bijdrage Incidentele Aankopen' van het Mondriaan Fonds, 14 mei
- Interview en filmopnamen door Elmira van Dommelen en Marc van der Velde voor een documentaire over Atelier Van Lieshout, door AVROTROS / NPO 2 Extra, 21 juni
- Docent SBMK introdag moderne kunst voor medewerkers van het Kröller-Müller Museum, i.s.m. Paulien 't Hoen en Susanne Kensche, Kröller-Müller Museum, 16 september

Annemartine van Kesteren

Conservator design

Advies- en bestuursfuncties

- Studio van Kesteren, design consultant

Presentaties

- Paneldiscussie, 'Werkconferentie met culturele sector en andere stakeholders over het IABX advies', De Kroon, Rotterdam, 7 februari
- Radio-interview *Kunststof*, Radio 4, n.a.v. overlijden Friso Kramer en de Bauhaustentoonstelling, 21 februari
- Expertgroep Beleidsvisie Creatieve Industrie, gemeente Rotterdam, 14 maart
- Presentatie en panelgesprek 'Changemakers in Rotterdam', tijdens Salon de Museologie: Outreach: musea de straat op, Arcam, Amsterdam, 6 juni
- Introductie, 'Spaces of Display @Boijmans', voor studenten van de minor Spaces of Display, TU Delft, 3 september
- Lezing over de tentoonstelling 'Chewing Gum Monuments' van Ron Nagle, Fridericianum, Kassel, 5 september

Overig

- Eindexamenbeoordeling Willem de Kooning Academy, Master Design, 22 januari
- Interview door Jeroen Junte voor artikel 'Keep an Eye Reader', mei 2019
- Externe beoordelaar ontwerpstudio 'verhalende architectuur', Academie van Bouwkunst Rotterdam, 29 maart
- Gastcollege, 'On the making of Design Column & Change the System', KABK, Den Haag, 9 september
- Gastles, 'museum experiences', École cantonale d'art de Lausanne, 14 november

Sandra Kisters

Hoofd Collectie en onderzoek

Advies en bestuursfuncties

- Adviseur ethische commissie Marie Curie Innovative Training Network NACCA (New Approaches in the Conservation of Contemporary Art) (afgerond in 2019)
- Referee voor onderzoeksaanvraag bij The Leverhulme Trust
- Jurylid bachelorscriptieprijs Universiteit Utrecht, uitreiking 4 maart

Presentaties

- Lezing, 'Auguste Rodin – statuaire', KMSK Antwerpen, 6 januari
- Lezing, 'Centralize the deposits: The Rotterdam experience. Turning a crisis into an opportunity', ICOM conference *Museum Deposits*, Matera, Italië, 15 maart
- Ontvangst NMV, sectie collecties, 'Depot Boijmans Van Beuningen', 20 mei
- Lezing, 'Boijmans in Transit', Rotary Club Alexander, 23 september
- Ontvangst Musées de Paris, infosessie over Depot Boijmans Van Beuningen, 27 september
- Lezing, 'The New Print Room', Boijmans-Getty Paper Project Expert Meeting 1, Den Haag (Hizkia van Kralingen Collection Centre), 10 oktober
- Deelname webinar 'Working Through Building Projects', AAMC (The Association for Art Museum Curators), 16 oktober
- Lezing, 'Georgia O'Keeffe: Reflecties op een lang leven', afscheidssymposium voor dr. Wouter Weijers, Encore, Radboud Universiteit Nijmegen, 17 oktober

Publicaties

- 'Het atelier van Kees Verwey. Een kristal met vele facetten', in: *Kees Verwey en Zijn Idolen*, tent.cat. Dordrecht (Dordrecht Museum), pp. 66-74

Overig

- Deelname KIEM project en expertmeeting 'Documentatie van tentoonstellingspraktijken (1945-heden)', RKD Den Haag, 5 maart
- Winnar AICA oorkonde 2018 voor publicatie *The Lure of the Biographical. On the (Self-) Representation of Modern Artists*, uitreiking De Ateliers, Amsterdam, 8 maart

Ina Klaassen

Directeur

Advies- en bestuursfuncties

- Lid Museumconvent, overleg zakelijke directeurs Nederlandse kunstmusea
- Selectiecommissie architecten renovatie Museum Boijmans Van Beuningen

Presentaties

- Lezing, 'Renovatie en Depot Boijmans Van Beuningen en bouw Depot', Probusclub Kralingen, Museum Boijmans Van Beuningen, 10 januari
- Rondleiding voor kamerlid Lenny Geluk-Poortvliet (CDA), Museum Boijmans Van Beuningen, 25 januari
- Lezing, 'Depot Boijmans Van Beuningen', voor een groep van honderd architecten op uitnodiging van Deerns, Museum Boijmans Van Beuningen, 3 april
- Rondleiding voor vice-minister Geraci (Italië), Museum Boijmans Van Beuningen, 8 mei
- Rondleiding voor Françoise Steyaert (Collezione Maramotti), Museum Boijmans Van Beuningen, 17 mei
- Ontvangst en presentatie, 'Renovatie en Depot Boijmans Van Beuningen', delegatie museumprofessionals uit de County of Rogaland en Stavanger Art Museum, Museum Boijmans Van Beuningen, 22 mei
- Panellid, 'Disruption and Society – Art, Culture and Resilient Leadership', conferentie Page International Exchange, AW Page, Amsterdam, 20 juni

- Lezing, 'Boijmans bij de Buren, renovatie en Depot Boijmans Van Beuningen', PR-club Scheepvaart, Westkop, Rotterdam, 13 december

Overig

- Jurylid EduhackatonNL010, Lyceum Rotterdam, 23 maart
- Lid visitatiecommissie opleiding Popcultuur, Minerva Academie Hanzehogeschool, Leeuwarden, 6-7 november
- Lid informeel overleg grote culturele instellingen, Efesai Amsterdam

Friso Lammertse

Conservator oude schilder- en beeldhouwkunst

Advies- en bestuursfuncties

- Bestuurslid Stichting Uytendogaert
- Lid Redactieraad *Museum-tijdschrift*
- Lid Programmacommissie Codart (voorzitter)
- Lid editorial board *Boletín del Museo del Prado*
- Lid adviescommissie incidentele aankopen Mondriaan Fonds (voor drie aankopen)

Presentaties

- Lezing, 'Scholar's day Pure Rubens', Museum Boijmans Van Beuningen, 14 januari
- Lezing, 'The Origin of Rubens's Oil Sketches', tijdens studiedag bij de tentoonstelling *Rubens, Van Dyck, Ribera. La collezione di un principe*, Galleria d'Italia, Palazzo Zevallos Stigliano, Napels, 27 maart
- Openbaar interview met André Marques en Tim Wes, 'Generatiekloof tussen useumprofessionals? Babyboomers vs. Generatie XYZ', Night Shift, Het Nieuwe Instituut Rotterdam, 18 april
- Lezing, 'What happened with the Master of Saint Veronica's Triptych with the Virgin surrounded by Saints?', Nicas Match Day 2019, Rijksmuseum, Amsterdam, 20 mei
- Inleiding en voorzitterschap symposium rond het verworven

drieluik van de Meester van de heilige Veronica, Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen, 24 mei

- Lezing, 'Humour in Sixteenth-century Netherlandish Painting', Summerschool van het Rijksmuseum en het RKD, Rijksmuseum, Amsterdam, 9 augustus
- Lezing, 'De Vermeers van Van Meegeren, Probus', De Sociëteit, Baarn, 5 november
- Lezing, 'Auf der Suche nach einem eigenen Stil. Anthonis van Dyck vor 1621', Alte Pinakothek, München, 13 november
- Presentatie van de Codart Canon, tijdens symposium Creating a CODART Canon: Dutch and Flemish Art in the Spotlight, Rijksmuseum, Amsterdam, 19 november
- Lezing, 'Meesterlijk!', in het kader van Boijmans bij Donner, Boekhandel Donner, Rotterdam, 15 december
- Presentatie over het Lijstenproject in Museum Boijmans Van Beuningen, bijeenkomst van de lijstenwerkgroep, Museum Gouda, 16 december

Publicaties

- 'Ontroerende schoonheid', Bulletin Vereniging Rembrandt 29 (2019), pp. 30-34

Yori Meessen

Hoofd Educatie en publieksbegeleiding

Advies- en bestuursfuncties

- Adviseur ontwikkeling Master of Education in Arts, Universiteit van Valencia, Valencia
- Bestuurslid Advisory Board Master Education in Arts Piet Zwart Instituut, Rotterdam
- Adviseur Kunst in de Openbare Ruimte, Gemeente Utrecht, Utrecht

Overig

Lid visitatiecommissie NVAO Kunst- en cultuurwetenschappen, Erasmus Universiteit, Rotterdam

Mienke Simon Thomas

Conservator toegepaste kunst en vormgeving

Advies- en bestuursfuncties

- Bestuurslid J.W. Frederiksstichting
- Lid Adviesraad Prins Bernard Cultuur Fonds Beelden Kunst en Vormgeving
- Bestuurslid Stichting Vedute

Publicaties

- 'Nederland Bauhaus. Pre-digitaal netwerken tussen 1910 en 1970', in: M. Simon Thomas, Y. Brentjens (red.), *nederland \rightleftharpoons bauhaus. Pioniers van een nieuwe wereld*, Rotterdam 2019, pp. 9-25
- 'Burg Giebichenstein in Halle. Van het Bauhaus via de Burg naar Nederland', in: M. Simon Thomas, Y. Brentjens (red.), *nederland \rightleftharpoons bauhaus. Pioniers van een nieuwe wereld*, Rotterdam 2019, pp. 91-100
- 'Een belofte met verstrekkende gevolgen', *Kunstschrift (Bauhausnummer)*, (2019) 1-2, pp. 10-18
- 'Bauhaus-architectuur in Nederland?', column in: *Deerns iD corporate Magazine*, editie 18, mei 2019
- 'Perspectives on a Multivalent Museal Practice. A conversation with Mienke Simon Thomas (Museum Boijmans Van Beuningen) and Florian Strob (Bauhaus Dessau Foundation)', interview in: *Bauhaus Magazin* (2019) 4, pp. 168-172

Presentaties

- Introductie op tentoonstelling *nederland \rightleftharpoons bauhaus* op de ITB (Internationaal Bureau voor Toerisme), Berlijn, 6 maart
- Interview voor VRT over *nederland \rightleftharpoons bauhaus*, Brussel, 11 maart
- Introductie-lezing 'nederland \rightleftharpoons bauhaus', voor studenten Willem de Kooning Academy, Rotterdam, 15 maart
- Introductie-lezing 'nederland \rightleftharpoons bauhaus', voor studenten Design Culture, VU Amsterdam, 15 maart

- Introductie-lezing 'nederland \rightleftharpoons bauhaus', voor studenten KABK, Den Haag, 29 maart
- Lezing 'nederland \rightleftharpoons bauhaus', voor de VVNK (Vereniging voor Nieuwe Kunst), Noorse Zeemanskerk Rotterdam, 30 maart
- Lezing 'nederland \rightleftharpoons bauhaus', Katholieke Universiteit Nijmegen, 9 en 11 april
- Introductie en moderator symposium *nederland \rightleftharpoons bauhaus*, Arminius, Rotterdam, 24 mei
- NRC lezersavond geïnterviewd door Sandra Smalenburg over *nederland \rightleftharpoons bauhaus*, Rotterdam, 11 april
- Lezing, 'Jacob Jongert en het Bauhaus', Van Nellefabriek, Rotterdam, 21 april
- Interview door Paul van de Laar over *nederland \rightleftharpoons bauhaus* op Coolsingelsalon, oude postkantoor, Rotterdam, 26 mei
- Lezing 'nederland \rightleftharpoons bauhaus', Dag van het Nederlandse interieur, OSK Universiteit Leiden, 29 mei
- Tweede interview voor VRT over *nederland \rightleftharpoons bauhaus* voor de VRT, Rotterdam, 3 juni
- Lezing 'nederland \rightleftharpoons bauhaus: Lyonel Feininger over Weimar', Bauhausmuseum Dessau, 4 december

Surya Stemerding

Getty Research and Curatorial Fellow for Italian Drawings

Publicaties

- 'Over het ontbreken van *Bellezza* in een 17e-eeuwse kunstgids van Rome', *Roma Aeterna*, 7 (2019) II, nog te verschijnen

Presentaties

- Lezing, 'Italian drawings 1400-1600 at Museum Boijmans Van Beuningen', Nederlands Interuniversitair Kunsthistorisch Instituut Florence, 26 april
- Lezing, 'Was getekend, nu eindelijk ook gedrukt. Het opstellen van de allereerste catalogus Italiaanse tekeningen

- voor Museum Boijmans Van Beuningen', studiemiddag 'Was getekend en gedrukt', afsluiting academisch jaar 2019-2020, Radboud Universiteit Nijmegen, 14 juni
- Lezing, 'New Findings and Unsolved Questions #1', Boijmans-Getty Paper Project Expert Meeting 1, Den Haag (Hizkia van Kralingen Collection Centre), 10 oktober

Francesco Stocchi

Conservator moderne en hedendaagse kunst

Advies- en bestuursfuncties

- Jurylid Galeries Lafayette acquisition committee, Parijs
- Gastdocent, De Ateliers, Amsterdam
- Jurylid voor de beste stand, MiART Art Fair, Milaan
- Lid wetenschappelijk comité, Cassa di Risparmio di Padova e Rovigo

Publicaties

- Meerdere artikelen voor dagblad *Il Foglio*, Italië
- 'Di echi, trasposizioni e visioni', in: *Medardo Rosso*, tent.cat. Rome (Palazzo Attemps), pp. 21-47
- 'Arte da Teatro. Fabio Sargentini interviewed by Francesco Stocchi', *Flash Art* #346, pp. 66-73
- 'Gnomoni e Bolle di Sapone', in: *Pino Pascali. Dall'immagine alla forma*, tent.cat. Venetië (Fondazione Pino Pascali – 58 Biennale Venetië)
- 'Il Rapporto con l'Antico, Medardo Rosso', *ArtDossier*, november, pp. 24-29

- 'Dalla griglia alla ragnatela', in: *Lygia Pape*, tent.cat. Milaan (Fondazione Carriero), pp. 5-22

Overig

- Curator tentoonstelling *Lygia Pape*, Fondazione Carriero, Milaan, 27 maart – 21 juli
- Curator tentoonstelling *Latifa Echakhch*, Fondazione Memmo, Rome, 3 mei – 27 oktober
- 'Kinderen zijn kunstenaars en kunstenaars willen kinderen zijn', interview door Gerda van de Glind, *Mister Motley*, 17 mei
- Curator tentoonstelling *Medardo Rosso e l'antico*, Palazzo Attemps, Rome, 9 Oktober 2019 – 20 februari 2020
- Lid van het curatorenteam van de 34ste Biënnale van São Paulo

Personeel en organisatie

Medewerkers museum cao in 2019

Aantal fte	117
Aantal medewerkers	149

Kengetallen personele samenstelling

Aandeel mannen	49	33%
Aandeel vrouwen	100	67%

Aandeel 55+	37	25%
Aandeel 50 tot en met 55	9	6%
Aandeel 40 tot en met 50	30	20%
Aandeel 30 tot en met 40	45	30%
Aandeel tot en met 30	28	19%
Aantal medewerkers	149	100%

Gemiddelde leeftijd	43
---------------------	----

Kengetallen mobiliteit

Instroom	18
Uitstroom	37

Medewerkers leisure cao in 2019

Aantal fte	16
Aantal medewerkers	57

Kengetallen personele samenstelling

Aandeel mannen	19	33%
Aandeel vrouwen	38	67%

Aandeel 55+	5	9%
Aandeel 50 tot en met 55	5	9%
Aandeel 40 tot en met 50	4	7%
Aandeel 30 tot en met 40	6	10%
Aandeel tot en met 30	37	65%
Aantal medewerkers	57	100%

Gemiddelde leeftijd	33
---------------------	----

Kengetallen mobiliteit

Instroom	3
Uitstroom	57

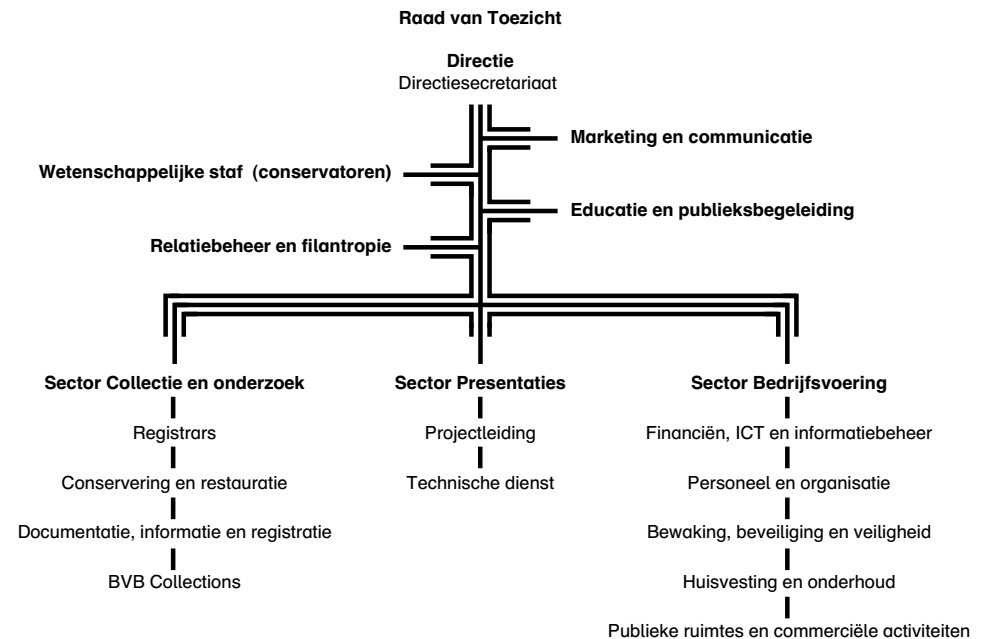
Totaal aantal medewerkers op 31-12-2019

Aantal fte	98
Aantal medewerkers	118

Ziekteverzuim

Verzuim 2018	6,83%
Verzuim 2019	5,11%

Organogram

Colofon

Redactie, tekst en productie

Medewerkers Museum Boijmans
Van Beuningen

Vertaling

Lynne Richards

Vormgeving

thonik, Amsterdam

Druk

EMP grafimedia

Papier

Arctic Volume, Muskat brown

Uitgave

Museum Boijmans Van Beuningen

Postbus 2277

3000 CG Rotterdam

T +31 (0)10 4419400

info@boijmans.nl

www.boijmans.nl

© 2020

Museum Boijmans Van Beuningen,
Rotterdam

